

DEZBATERI PARLAMENTARE
Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XX-a
SESIUNEA a IV-a ORDINARĂ – IULIE 2016
Ședința din ziua de 29 iulie 2016
(STENOGRAMA)

SUMAR

1. Declararea ședinței ca fiind deliberativă. (*Onorarea Drapelului de Stat al Republicii Moldova.*) 4
2. Dezbateră ordinii de zi și aprobarea ei. 4 – 12
3. Dezbateră, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.328 din 20 iulie 2016 cu privire la eliberarea parțială a ÎS „Calea Ferată din Moldova” de obligația asigurării rambursării împrumutului. 12 – 26
88
4. Dezbateră și adoptarea proiectului de Hotărîre nr.312 din 8 iulie 2016 privind numirea în funcția de membru al Consiliului de supraveghere al Băncii Naționale a Moldovei (*Dumitru Ursu, Alexandru Pelin, Valeriu Iașan, Vadim Enicov.*) 26 – 31
5. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.321 din 15 iulie 2016 cu privire la Depozitarul central al valorilor mobiliare. 31 – 37
88
6. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.322 din 15 iulie 2016 privind redresarea și rezoluția băncilor. 37 – 41
89
7. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.323 din 15 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei – art. 5, 10, 34; Legea instituțiilor financiare – art. 36, 9, 10, 15 ș.a.; Codul de procedură civilă – art. 40; ș.a.*) 41 – 43
89
8. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.255 din 6 iunie 2016 pentru modificarea și completarea Legii nr.149-XVI din 8 iunie 2006 privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura (*art. 3, 9, 11, 12, 15, 16, 17 ș.a.*) 43 – 48
89
9. Dezbateră și respingerea proiectului de Lege nr.351 din 30 septembrie 2015 cu privire la modificarea și completarea articolelor 16 și 45 din Legea nr.436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală. 48 – 55
87 – 88

10. Dezbateră și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.269 din 16 iunie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Codul penal – art. 55, 64, 126 ș.a.; Codul de procedură penală – art. 201; ș.a.*). Pentru lectura a doua proiectul nr.269 a fost comasat cu proiectul de Lege nr.130 din 31 martie 2016, proiectul nr.269 fiind ca proiect de bază. 55 – 61
89
11. Dezbateră și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.137 din 4 aprilie 2016 privind modificarea și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008 (*art. 4, 16, 17, 19, 20, 26, 27^l, 28, 29, 30, 34 ș.a.*). Pentru lectura a doua proiectul nr.137 a fost comasat cu proiectele de Lege nr.292 din 24 iulie 2015, nr.418 din 30 octombrie 2015, nr.458 din 12 noiembrie 2015, nr.459 din 12 noiembrie 2015, nr.460 din 12 noiembrie 2015, nr.469 din 16 noiembrie 2015, nr.9 din 26 ianuarie 2016, proiectul nr.137 fiind ca proiect de bază. 61 – 62
89 – 90
12. Dezbateră și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.429 din 3 noiembrie 2015 privind deșeurile. 62 – 66
91
13. Dezbateră și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.281 din 22 iunie 2016 cu privire la tineret. 66 – 80
93 – 110
121
14. Dezbateră și adoptarea proiectului de Hotărâre nr.340 din 29 iulie 2016 cu privire la încetarea mandatului de Președinte al Curții de Conturi. 80 – 81
15. Dezbateră și adoptarea proiectului de Hotărâre nr.339 din 29 iulie 2016 cu privire la încetarea mandatului de membru al Curții de Conturi. 81
16. Dezbateră și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.263 din 10 iunie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea taxei de stat – art. 4, 7; Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală – art. 10; Codul familiei – art. 7, 29, 60, 64; Codul familiei – art. 274, 1333; ș.a.*). 81 – 82
91
17. Dezbateră și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.315 din 11 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXV-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova. Pentru lectura a doua proiectul nr.315 a fost comasat cu proiectul de Lege nr.44 din 18 februarie 2016, proiectul nr.315 fiind ca proiect de bază. 82 – 83
91 – 92

18.	Dezbaterea și adoptarea în lectură finală a proiectului de Lege nr.124 din 28 martie 2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor.	83 92
19.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.174 din 21 aprilie 2016 pentru modificarea și completarea Legii nr.139 din 2 iulie 2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe (<i>preambulul, art. 8, 23, 24, 28, 29 ș.a.</i>).	83 – 84 93
20.	Dezbaterea și adoptarea proiectului de Hotărîre nr.294 din 27 iunie 2016 pentru modificarea Hotărîrii Parlamentului nr.55 din 1 aprilie 2016 cu privire la stabilirea datei alegerii Președintelui Republicii Moldova.	84 – 86 89
21.	Dezbaterea și adoptarea proiectului de Hotărîre nr.342 din 29 iulie 2016 privind numirea în funcția de Președinte al Curții de Conturi (<i>Veaceslav Untila</i>).	103 – 105 108 – 109
22.	Dezbaterea și adoptarea proiectului de Hotărîre nr.344 din 29 iulie 2016 privind demisia unui deputat în Parlament (<i>Veaceslav Untila</i>).	111–112 121–122
23.	Dezbaterea și adoptarea proiectului de Hotărîre nr.343 din 29 iulie 2016 privind numirea în funcția de membru al Curții de Conturi.	113–120
24.	Dezbaterea și adoptarea proiectului de Hotărîre nr.345 din 29 iulie 2016 pentru modificarea și completarea Hotărîrii Parlamentului nr.9 din 28 ianuarie 2015 privind aprobarea componenței nominale a comisiilor permanente ale Parlamentului.	121
25.	Alocuțiunea domnului Președinte al Parlamentului Andrian Candu.	122–125
26.	Dezbaterea și adoptarea proiectului de Hotărîre nr.346 din 29 iulie 2016 pentru aprobarea Declarației Parlamentului Republicii Moldova cu privire la Parteneriatul național în domeniul integrării europene.	125–128
27.	Dezbaterea și adoptarea proiectului de Hotărîre nr.324 din 15 iulie 2016 cu privire la încheierea primei sesiuni ordinare a anului 2016.	128–130
28.	Încheierea lucrărilor sesiunii de primăvară a Parlamentului. (<i>Onorarea Drapelului de Stat al Republicii Moldova. Intonarea Imnului de Stat al Republicii Moldova.</i>)	130

*Ședința începe la ora 11.32
Lucrările sînt prezidate de domnul Andrian Candu, Președintele
Parlamentului, asistat de domnul Vladimir Vitiuc, vicepreședinte al Parlamentului.*

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,
Bună dimineața.

Cerem scuze pentru reținere, a durat puțin mai mult ședința Biroului permanent decît a fost prevăzut.

Secretariatul Parlamentului,

Vă rugăm frumos să ne anunțați prezența.

**Domnul Maxim Ganaciuc – șeful Direcției generale documentare
parlamentară a Secretariatului Parlamentului:**

Doamnelor și domnilor deputați,

Bună dimineața.

Vă anunț că la ședința Parlamentului, din totalul celor 101 de deputați, și-au înregistrat prezența 90 de deputați. Nu s-au înregistrat deputații: Buliga Valentina, Furculiță Corneliu, Golovatiuc Vladimir, Grama Octavian, Palihovici Liliana, Țîrdea Bogdat – cerere; Agache Angel, Lucinschi Chiril – concediu medical; Pistrinciuc Vadim, Bannicov Alexandr.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Sînt 90 de deputați în sală, avem cvorumul, putem începe. Înainte de toate, însă, să onorăm Drapelul de Stat. *(Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.)*

Vă mulțumesc.

Tradițional, un anunț frumos, astăzi își sărbătorește ziua de naștere colega noastră Elena Bacalu. Vă dorim „La mulți ani”, multă sănătate, succese. *(Aplauze.)* Noi vă promitem că vom încerca astăzi să încheiem mai repede ședința ca să sărbătorim în componența familiei și a prietenilor, dar e doar o încercare. La mulți ani!

Astăzi, 29 iulie, se sărbătorește Ziua Constituției. Unii dintre voi sau majoritatea dintre voi au participat la ședința festivă cu ocazia Zilei Constituției. Constituția a fost adoptată la data de 29 iulie 1994, sînt 22 de ani de la acel eveniment, a suferit mai multe modificări, a întors pe dos cîteodată și destinul politic, dar e un eveniment important dedicat unui act important, fundamental, căci este Legea supremă a țării. Felicitări, dragi colegi, cu ocazia Zilei Constituției, la fel și tuturor cetățenilor le aducem felicitări.

Biroul permanent în ședința sa a discutat unele subiecte, printre care și un supliment la ordinea de zi care deja este aprobat. Sînt cîteva chestiuni care au fost aprobate de Biroul permanent ca să fie introduse pe ordinea de zi ca și supliment și dați-mi voie să vă spun despre ce este vorba. Proiectul nr.174 din 21 aprilie 2016, proiect aflat în lectura a doua, proiectul Legii pentru modificarea și completarea

Legii nr.139 privind dreptul de autor și drepturile conexe, un proiect care vine din partea Guvernului și responsabilă de acest proiect este Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media și este gata raportul.

Cine este pentru introducerea acestui subiect pe ordinea de zi, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Mulțumesc foarte mult.

Majoritatea au susținut introducerea proiectului respectiv pe ordinea de zi.

La fel, dragi colegi, în calitate de Președinte al Parlamentului, potrivit legislației care ne oferă competența legată de Curtea de Conturi și membrii Curții de Conturi, vă propun introducerea pe ordinea de zi, de fapt, e și decizia Biroului permanent, a două proiecte de hotărâri nr.339 din 29 iulie 2016 și nr.340 din 29 iulie 2016 ce țin de încetarea mandatului Președintelui Curții de Conturi al domnului Urechean și cea de a doua ce ține de încetarea mandatului la ceilalți membri ai Curții de Conturi. E o procedură tehnică, dar ea trebuie realizată.

După examinarea subiectului respectiv în plenul Parlamentului și aprobarea acestor decizii, bineînțeles, voi începe consultațiile... consultările, cer scuze, cu fracțiunile parlamentare pentru desemnarea Președintelui Curții de Conturi și ulterior a celorlalți membri.

Cine este pentru introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr.339 din 29 iulie 2016, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Și cine este pentru introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr.340 din 29 iulie 2016, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Ambele proiecte au fost introduse pe ordinea de zi. Cu majoritatea voturilor a fost susținută această propunere.

Biroul permanent, la fel, a luat decizia privind repartizarea pentru toți deputații, cu procedură specială sub semnătură, luând în considerare caracterul confidențial al Raportului privind lucrările Comisiei de anchetă ce ține de Aeroport. Sînt două rapoarte, de fapt, un raport de bază și un raport de alternativă, toate vor fi repartizate vouă și în primele zile ale ședințelor plenare de la începutul sesiunii următoare vom examina acele rapoarte în ședința plenului.

Domnule Creangă,

Dumneavoastră vroiați să ne spuneți despre un proiect care noi l-am discutat ieri și după aceea și domnul Mudreac în privința proiectului celălalt, nr.97.

Poftim, domnule Creangă.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Onorat Plen,

Așa cum am dezbătut ieri subiectul proiectului de Lege nr.228 cu privire la patenta de întreprinzător, inițiativa unui grup de deputați, astăzi am avut ședința comisiei și am examinat avizul Guvernului care este unul conceptual pozitiv.

Vreau să aduc la cunoștință că decizia comisiei ... în cadrul comisiei s-a stabilit crearea unui grup de lucru și în toamnă grupul de lucru să vină să ia la bază

conceptul avizului Guvernului, proiectul de lege înaintat de deputații socialiști și să perfecționăm cadrul de activitate în bază de patentă, și să permitem în continuare activitatea în bază de patentă cu un concept mai larg asupra activității de întreprinzător.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumim foarte mult, domnule Creangă.

Înțeleaptă decizie.

Vă mulțumim foarte mult.

Da, vă rog frumos din partea autorilor, domnule Dodon, poftiți.

Domnul Igor Dodon:

Da, eu vă mulțumesc.

Vreau să confirm că proiectul, pe care noi l-am înregistrat la solicitarea patentarilor, a fost avizat pozitiv, important, din partea Guvernului. De aceea, cred că în toamnă din partea la toți membri Comisiei economie, buget și finanțe va fi un proiect nou, unde se va lua în calcul și noile propuneri care vin din partea Guvernului, le vom discuta și cu patentarii, pentru ca destul de rapid, în septembrie maximum mijlocul lunii octombrie, să fie adoptat în lectură finală și să intre în vigoare.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim, domnule Dodon, pentru înțelegere, la fel și pentru abordarea constructivă a acestui subiect.

În continuare, domnul Mudreac.

Vă rugăm frumos să ne spuneți ce ați reușit să examinați în comisie privind proiectul nr.98 din 11 martie 2016, luând în considerare demersul din partea Guvernului, ca să urgentăm acest subiect.

Poftiți.

Domnul Radu Mudreac:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Comisia s-a convocat la ora 8.00 pentru dezbateri pe acest proiect, însă din lipsă de cvorum nu a fost posibilitatea de examinat. Credem că nu e un proiect urgent, se poate de examinat și în luna septembrie, pentru a fi prezentat în cadrul primelor ședințe care vor avea loc.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vom mai avea pauză pe parcursul zilei de astăzi cu siguranță, iată de ce dacă o să mai aveți posibilitate să găsiți acei deputați ca să asigurați cvorumul și dacă va mai fi o astfel de posibilitate, la fel, o să vă încurajăm, dar, bineînțeles, nu vă putem forța și va rămîne pentru începutul ședinței din toamnă, dacă este cazul.

De procedură dacă mai sînt chestiuni legate de ședința de astăzi?
Doamnă Șupac,
Poftiți.

Doamna Inna Șupac:

Stimați colegi,

Vreau să vă reamintesc că fracțiunea noastră, încă cîteva luni în urmă, s-a adresat către Președintele Parlamentului cu privire la necesitatea includerii în ordinea de zi a hotărîrii Parlamentului cu privire la revocarea Președintelui Curții de Conturi, avînd în vedere că mandatul dumnealui a încetat încă cîteva luni în urmă. Ne pare rău că la această întrebare noi am revenit abia acum la ultima ședință a sesiunii actuale.

În acest sens, noi sigur că vom susține revocarea mandatelor membrilor Curții de Conturi, avînd în vedere că ele deja au încetat. Dar noi, totuși, propunem ca să revenim la întrebarea cu privire la alegerea membrilor Curții de Conturi deja în sesiunea de toamnă, deoarece considerăm că trebuie să fie această întrebare discutată in-corpore. Dar, probabil că, cunoașteți care sînt prevederile Legii privind Curtea de Conturi, da, dumneavoastră, după consultările cu fracțiunile, propuneți o candidatură la funcția de Președinte al Curții de Conturi și, după aceea, deja Președintele Curții de Conturi ... el vine cu candidaturi pentru funcția de membru al Curții de Conturi. Dar Președintele Curții de Conturi devine oficial ca Președinte deja după publicarea hotărîrii în Monitorul Oficial, ceea ce nu va avea loc astăzi. Așa că, noi propunem ca la această întrebare...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult, doamnă Șupac.

Într-adevăr, aveți perfectă dreptate pînă la ultima propoziție, deoarece hotărîrile Parlamentului intră în vigoare la data adoptării, și nu la data publicării în Monitorul Oficial.

Dar, bineînțeles, vă propun să discutăm acest subiect ce ține de noua componență abia atunci cînd vom finaliza revocarea sau, mai bine zis, vom constata încetarea mandatelor, atunci abia putem discuta despre noua componență și inclusiv despre procedura ce ține de alegerea, numirea membrilor Curții de Conturi. Să facem prima procedură și după aceea o să discutăm despre cea de-a doua.

Domnule Cobzac,

Bănuiesc că vreți să vorbim despre comisie iarăși, dar sîntem vineri, pe ordinea de zi nu se mai fac propuneri decît numai dacă Președintele Parlamentului vrea foarte tare. Dar Președintele Parlamentului deja a avut atît de multe discuții cu dumneavoastră despre acest subiect că, probabil, este cazul să vă mai dau încă o dată cuvîntul.

Poftiți, un minut la dispoziție.

Domnul Grigore Cobzac:

Da.

Domnule Președinte,

Apropo, noi am discutat, dar în esență, nu am discutat... De aceea, eu regulamentar propun ca să revenim la votul de ieri al plenului Parlamentului pentru a include totuși pe ordinea de zi prelungirea termenului de activitate a comisiei ce ține de activitatea Poștei Moldovei. Vreau să vă spun că pe parcursul anchetei, cât a durat, s-a constatat că există ilegalități majore, atât a cadrului legislativ național, cât și internațional.

Comisia nu a recepționat importante documente de la vamă și de la Poșta Moldovei, comisia nu a audiat martori importanți. Consider aceste acțiuni concertate. Termenul legal de prezentare a documentelor solicitate de comisie a expirat la 21, la altele încă nu a expirat, noi încă trebuie să recepționăm aceste documente. Noi fizic și obiectiv nu am putut să analizăm toate documentele și să perfectăm un raport care să-l prezentăm în plenul Parlamentului.

Consider că nevoțarea sau neprelungirea termenului de activitate a comisiei poate să ducă la perpetuarea acelor ilegalități și, atrag atenția Parlamentului, în final poate fi afectată imaginea Republicii Moldova în plan internațional.

Domnul Andrian Candu:

Continuați, vă rog frumos.

Domnul Grigore Cobzac:

Eu v-am spus tot, cum doriți, așa votați.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Cineva din componența acestui grup.

Domnule Reidman,

Dumneavoastră sînteți parte? La acest subiect?

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Oleg Reidman:

Da, mersi.

Наша фракция считает, что нужно принять соответствующее постановление и дать возможность комиссии довести дело до конца. Угроза имиджу Республики Молдова достаточно велика. Нам нужно либо ее рассеять, либо подтвердить и предпринять меры для того, чтобы ее элиминировать. Но если мы закроем комиссию сегодня, грубо говоря, без всяких выводов, то мы распишемся в собственном бессилии навести порядок в известном деле, которое обсуждается сейчас очень широко. Поэтому мы поддержим продление действия комиссии, а дальше организация ее работы, это второй вопрос, надо будет к нему внимательно подойти.

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Domnule Răducan,

Vă rog frumos, dar luați în considerare eventual poate și posibilitatea de a prelungi încă cu o lună, două acest subiect dacă mai ales astăzi, încetînd activitatea ei, nu se produce un raport.

Vă rog frumos, poftiți, domnule Răducan.

Domnul Marcel Răducan:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Într-adevăr, comisia a activat destul de fructuos, așa spune eu, în măsura posibilităților în care a putut să activeze din cauza organizării care a fost.

Nu știu la care materiale se referă suplimentar colegii noștri sau colegul Cobzac, vreau să vă zic că nu a fost precedent în Parlamentul Republicii Moldova 25 de ani ca să se acumuleze așa cantitate enormă de materiale. A fost timp suficient, domnule Președinte și stimați colegi, două luni de zile ca să lucrăm și să constatăm, într-adevăr, acele imperfecțiuni în legislație care sînt astăzi. Și, pînă la urmă, trebuie să luăm în calcul că rolul comisiei de anchetă nu este o anchetă ca atare care ajunge pînă la tribunal, pînă la judecată, rolul comisiei se rezumă la constatarea imperfecțiunilor în legislație și vine cu propuneri către Guvern ca în termene stabilite și vom veni cu propuneri ... ca în termene stabilite acele curențe care sînt în legislația în vigoare să le completăm.

Dacă cineva din comisie are propuneri la raport și se vor regăsi, bineînțeles, în acest raport propuneri ca să transmitem, să apară un dosar la Procuratură, atunci n-are decît s-o facă. Faptul că noi o să prelungim încă pe o lună de zile, o lună de vacanță, nu are să dea absolut nici un rezultat. Faptul că astăzi am ajuns la ..., de fapt, comisia a votat ca să... majoritatea în comisie a votat ca să înceteze acțiunea comisiei și să lucrăm asupra raportului, reieșind din materialele care le avem și reieșind din acei 20 de oameni care au fost audiați, fiindcă nu pot să zic interogați, că n-avem dreptul să-i interogăm, nu are să schimbe absolut nimic.

O să mai luăm o lună de zile, o să dăm posibilitate ca iarăși să facem show-uri mediatică și show-uri în cadrul comisiei, iarăși organizarea sînt sigur că va fi cum a fost pînă acum, că din toți membrii comisiei vin doar cei care, haideți să spun, vin o parte numai și iarăși nu avem cvorum și în așa fel putem să ajungem, domnule Președinte, pînă la finele anului și să nu reușim să ieșim cu un raport în fața Parlamentului.

De aceea, eu cred că votul a fost dat ieri de către Parlament, a fost luată o decizie, nu aparține unei persoane, dar aparține la 60 de deputați și mergem înainte pentru perfectarea raportului și prezentarea lui Biroului permanent și, ulterior, în cadrul ședinței.

Domnul Andrian Candu:

Da, domnule Răducan,

Dar însăși elaborarea raportului și aprobarea lui trebuie să se desfășoare în termenele de activitate a unei comisii. Dacă ea încetează astăzi, mâine n-aveți

dreptul să vă mai convocați și să discutați, să lucrați la acel raport. Atîta timp cît nu există raportul... de aceea dacă există un anumit termen necesar pentru a finaliza raportul, el trebuie acordat, în baza Hotărîrii Parlamentului, de extins termenul de activitate a comisiei. Căci, de altfel, n-aveți...

(Voce nedeslușită din sală.)

Vă rog frumos, la microfon, poftiți, domnule Răducan,

Domnul Marcel Răducan:

Deci, după cum a fost vociferat de domnul președinte al comisiei, se cere interogarea, cum se exprimă dumnealui, suplimentară a ... martorilor așa-ziși, perceperea sau, cererea altor documente de la organele de resort care, conform legislației, cum spune domnul Cobzac, și 60 de zile poate să fie. Deci, reieșind din asta, eu spun că poate putem să prelungim termenul doar pentru perfectarea raportului, dar nu pentru prelungirea pînă la infinit a lucrului comisiei, fiindcă ...

Domnul Andrian Candu:

Atunci recomandarea este, pentru a fi mult mai productivă înșăși activitatea noastră, ca să veniți cu o propunere de modificare a Hotărîrii Parlamentului ce ține doar de extinderea termenului de elaborare și prezentare a acestui raport și astfel așa să sune și propunerea pe care noi o s-o discutăm ulterior în cadrul ședinței de astăzi.

Domnule Cobzac,

Încă jumătate de minut, poftim.

Domnul Grigore Cobzac:

Da.

Domnule Președinte,

Vă mulțumesc.

Eu nu am făcut nici un show mediatic, nici o declarație în presă, am ținut cu dinții, dar nu am făcut. Asta ca să fie clar.

Și doi. Eu consider necesar de recepționat documentele de la vamă care conțin informație extrem de importantă pentru realizarea obiectivelor comisiei.

Mai mult decît atît, noi am primit o parte de documente false și asta este posibil de dovedit. Și trebuie să audiem și o parte din martorii care noi nu i-am audiat din simplul motiv că întîi trebuia să recepționăm documentele, după aceasta să punem întrebările.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

În limba engleză asta ar suna ca „neverending story”.

Vom reveni pe parcurs, vom avea hotărîrea Biroului... vom avea ședința Biroului permanent în una dintre următoarele pauze, va fi discutat acest subiect în cadrul Biroului permanent și după aceea vom veni cu informarea Parlamentului, ca să nu stăm prea mult acum într-un ping-pong de declarații.

Domnule Zagorodnîi,
Dacă sînteți OK... sau aveți alt subiect? Sînteți secretarul comisiei. Cer
scuze.

Poftiți, aveți un minut la dispoziție.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Deci comisia de anchetă despre care noi discutăm acum, practic, eu am vorbit ieri 25 iulie, și-a încheiat activitatea și urma ca domnul președinte să elaboreze proiectul de raport, să-l prezinte Biroului permanent. Asta a fost decizia comisiei, fiindcă nu sîntem noi abilitați cu dreptul, comisia de anchetă, de a da anumite aprecieri că sînt documente false, că nu vin documente de la vamă, că nu știu ce. Au fost audiate cîteva persoane, sînt mărturii contradictorii, 2 spun așa, 20 spun invers.

Procuratura Generală, Centrul Național Anticorupție urmează să-și spună verdictul și i s-a spus domnului Cobzac, președintele comisiei, ca să înceapă elaborarea și descrierea tuturor acțiunilor care le-a avut comisia în acest raport. Cine n-a vrut să prezinte actele să se reflecte aceste acțiuni în raport. Parlamentul să ia o decizie și să remită acest raport organelor de urmărire penală. Asta a fost.

De aceea, nu cred că este necesar.

Domnul Andrian Candu:

În calitate de secretar al comisiei vă întreb: care este decizia, ultima decizie a comisiei?

Poftiți.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Deci ultima decizie a comisiei din 25 iulie 2017 este 2016, este ca să finalizăm audierile persoanelor în comisie și pînă vineri, pînă în ziua de astăzi, domnul președinte urma să prezinte raportul comisiei de anchetă Biroului permanent.

Domnul Andrian Candu:

Ceea ce înțeleg că nu va fi astăzi. Am înțeles. Am înțeles că n-am înțeles nimic iarăși.

Domnule Deliu,

La acest subiect iarăși? De procedură, poftiți.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Eu totuși nu pot să înțeleg de ce nu se execută sau nu se... prevederile Regulamentului. Articolul 36 alineatul (2) clar stipulează că la cererea comisiei de anchetă orice persoană care cunoaște vreo probă sau deține vreun mijloc de probă

este obligată să se prezinte comisiei. Instituțiile și organizațiile sînt obligate, în condițiile legii, să răspundă la solicitările comisiei.

Nouă ni se propune aici ca să scriem în raport: că cutărică n-a vrut să vină, cutărică nu s-a prezentat. Este o încălcare gravă a prevederilor regulamentare. Și produsul final al unei comisii de anchetă trebuie să fie raportul și dacă raportul astăzi nu este, deoarece comisia încă nu a reușit să investigheze acest fapt, normal ar fi de prelungit termenul acestei comisii, pentru ca să oblige, dacă doriți, instituțiile și persoanele să vină și să aducă informații în această comisie, fiindcă mie mi se pare că se încearcă mușamalizarea unor lucruri, ceea ce spunea și domnul Reidman, care o să arate foarte prost pentru noi și ca Parlament, da.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Vom reveni la acest subiect în cadrul ședinței Biroului permanent și în discuțiile cu șefii grupurilor parlamentare.

În continuare, dragi colegi, dați-mi voie totuși să începem să examinăm subiectele de pe ordinea de zi.

Și primul proiect de lege discutat este subiectul nr.2 de pe ordinea de zi, proiectul de Lege nr.328 din 20 iulie 2016 cu privire la eliberarea parțială a Căii Ferate din Moldova de obligația asigurării rambursării împrumutului.

Îl rugăm frumos pe domnul Rapcea, viceministru al transporturilor și infrastructurii drumurilor, să ne prezinte acest proiect de lege.

Domnul Vitalie Rapcea – viceministru al transporturilor și infrastructurii drumurilor:

Vă mulțumesc.

Domnule Președinte,

Domnilor deputați,

Propun atenției dumneavoastră proiectul de Lege cu privire la eliberarea parțială a Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” de obligațiunea asigurării rambursării împrumutului.

În conformitate cu Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, în vederea realizării Proiectului de achiziții a locomotivelor și restructurarea infrastructurii feroviare, încheiat în noiembrie 2014, ratificat prin Legea Parlamentului nr.22 din 27 februarie 2015, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare oferă Republicii Moldova un împrumut destinat realizării Proiectului de achiziții a locomotivelor și restructurare a infrastructurii feroviare în mărime de 52,5 milioane de euro, surse financiare care vor fi incluse în strategia sectorială de cheltuieli în domeniul transporturilor, parte componentă a cadrului de cheltuieli pe termen mediu 2017 – 2019.

În conformitate cu Legea nr.419 articolul 23 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, Ministerul Finanțelor este unicul organ împuternicit cu administrarea veniturilor obținute... mijloacelor obținute din

împrumuturile de stat externe care pot însă fi recreditate pentru realizarea proiectelor și a programelor de dezvoltare finanțate din surse externe.

Astfel, la încheierea contractului de recreditare a împrumutului destinat realizării acestui proiect stabilit prin acordul de împrumut, Ministerul Finanțelor se conduce de prevederea articolului 29 alineatul (4) al Legii nr.419 din 2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat și solicită de la Întreprinderea de Stat CFM garantarea cu gaj a creditului.

De cealaltă parte, conform articolului 8 alineatul (8) din Codul transportului feroviar, aprobat prin Legea nr.309 din 2003, este expres stipulat că obiectele și alte bunuri ale transportului feroviar care asigură nemijlocit procesul de transportare și executare a lucrărilor de întreținere și repunere în funcțiune nu sînt supuse deetatării și privatizării.

Poziția dată este confirmată și de prevederea articolului 10 alineatul (2) litera b) din Legea nr.121 din 2007 privind administrarea și deetatarea proprietății publice, care spune că bunurile domeniului public sînt inalienabile, insesizabile, imprescriptibile, în particular și nu se... nu constituie obiect al gajului sau unei alte garanții reale.

Astfel, Întreprinderea de Stat „Calea Ferată” reprezintă o structură publică de interes statal, iar bunurile ei asigură funcționalitatea transportului feroviar. În aceste circumstanțe și în lipsa unor active libere de gaj suficiente pentru acoperirea contravalorii întregi a creditului contractat de la BERD și care face obiectul recreditării, CFM nu poate implementa acest acord.

Ținem să menționăm că în conformitate cu acordul, tergiversarea implementării acestuia presupune achitarea unor comisioane. Astfel, în scopul neadmiterii prejudicierii bugetului de stat și cumulînd argumentele legate de incapacitatea gajării unor proprietăți publice a statului de către Calea Ferată din Moldova, prezentul proiect de lege permite, cu titlu de excepție, recreditarea Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova”, prin derogarea de la prevederile articolului 29 alineatul (4) al Legii nr.419 din 2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat.

În contextul celor menționate și dat fiind importanța acestui proiect pentru Calea Ferată și economia Republicii Moldova per ansamblu, rugăm, stimați deputați, susținerea dumneavoastră.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Și acum întrebări în adresa autorilor.

Vă rugăm frumos, domnule Lipskii, prima intervenție.

Poftiți.

Domnul Oleg Lipskii:

Mulțumesc frumos, domnule Președinte.

Domnule Rapcea,

Anul trecut, cînd s-a vorbit despre acest credit, noi spuneam că nu este gata Calea Ferată să-l însușească, să se folosească de dînsul. Dumneavoastră ați omis

acolo o cifră destul de serioasă – 328 de mii, da, de euro, dacă nu mă înșel, care deja Calea Ferată este datoare băncii încă nefolosindu-se de credit.

Nu știu de ce ați omis, n-ați spus despre aceasta, dar este deja o cifră și asta este plata pentru necompetența acelor care au încheiat acest acord.

Vă rog frumos, spuneți-mi cine o să plătească acești bani, ministerul în persoana ministrului, viceministrilor, șeful Căii Ferate, vicedirectorul, șefii Căii Ferate, concret care-s numele acestor oameni pe care i-am preîntâmpinat anul trecut că o să fie așa o situație? Cine-s ei?

Domnul Vitalie Rapcea:

Deci, vă mulțumesc frumos, domnule deputat.

Țin să menționez că marea majoritate a acordurilor internaționale presupune existența unui comision care se numește... În cazul dat comisionul de angajament al BERD-lui, prin care BERD-ul aplică acest comision pentru disponibilitatea sumei pentru a fi creditată Republicii Moldova, a constituit 0,05% din suma creditată. Vorbim doar de comision aplicat pentru tranșa unu.

Și tocmai pentru a accelera procesul de asimilare a acestor bani și a nu admite prejudicierea în continuare a bugetului statului, domnul Președinte al Parlamentului a propus examinarea în regim de urgență a acestui proiect de derogare de la lege pentru a permite Căii Ferate să utilizeze mijloacele împrumutului atât de necesare pentru restructurare. Ori statu-quo la moment aduce prejudiciu inestimabil atât întreprinderii, cât și eventual posibil să prejudicieze și bugetul de stat.

Referitor la această sumă de 328 mii de euro, deci creditul este acordat Republicii Moldova, contractarea creditului se face prin intermediul Ministerului Finanțelor, care, ulterior, la rîndul său, reacreditează Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”. Prin urmare, angajamentul de plată a acestui comision îi revine Republicii Moldova, dar el poate fi achitat din sursele împrumutului.

Mai mult decît atât, țin să menționez că echipa de negociatori în Acordul cu Banca Europeană pentru Investiții, care tot are destinație recreditarea CFM pentru restructurare, a reușit să negocieze deci contractul de finanțare fără acest comision de angajament.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Lipskii,

Dacă aveți a doua întrebare sau precizare, vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Oleg Lipskii:

Dacă se poate, totuși, precizare. Eu, totuși, n-am înțeles cu 328 de mii statul Moldova e dator deja băncii sau încă nu?

Domnul Vitalie Rapcea:

Deci aceasta nu este o datorie, ci un comision.

Domnul Oleg Lipskii:

Eu înțeleg, dar asta-i datorie. Aceștia sînt banii cu care sîntem datori deja.
Bine. Mulțumesc.
Am înțeles. Am înțeles.

Domnul Vitalie Rapcea:

E un comision care a fost negociat încă în 13.

Domnul Andrian Candu:

A doua întrebare, poftiți.

Domnul Oleg Lipskii:

A doua întrebare. Deci eu am înțeles că statul, deci noi toți deja sîntem datori. Bine.

A doua întrebare. Spuneți-mi, vă rog, o parte din acest credit, jumătate este pentru procurarea locomotivelor, a doua parte este pentru modernizarea infrastructurii și era o condiție ca să fie făcut studiul de fezabilitate. Nici pînă acum studiul nu-i făcut, ce o să faceți încă peste cîteva luni? Iar o să veniți cu problema că la suma de 328 de mii încă mai adăugăm ceva, dar banii n-o să fie folosiți, fiindcă nu știți unde să-i folosiți. Sau deja este studiul făcut? Spuneți, vă rog.

Domnul Vitalie Rapcea:

Deci, în primul rînd, țin să menționez că înainte de semnarea Acordului cu BERD-ul a fost efectuat un business-plan în care a fost demonstrat modul în care acest credit se justifică. Unul.

Și doi. Au fost identificate constrîngerile care limitează eficiența Căii Ferate și, în funcție de aceste constrîngeri, acordul prevede finanțarea a două componente. Componenta întâi care este achiziția de locomotive. Și a fost identificat numărul acestor minim de locomotive.

Și componenta a doua – infrastructura. Și au fost identificate punctele critice de infrastructură la care este nevoie de intervenție pentru reabilitare, astfel încît Calea Ferată să poată fi funcțională și să poată diminua costurile.

Deci prin urmare, vorbim despre niște necesități investiționale absolut argumentate și foarte bine justificate, inclusiv cu suportul partenerilor externi. Mai mult decît atît, acest credit prevede suport tehnic în reorganizare, în implementarea unui plan de acțiuni privind corporetizarea CFM, privind efectiv separarea Căii Ferate în unități distincte de transport marfă, pasageri și infrastructură, un plan privind optimizarea personalului, asistență tehnică în achiziția acestor servicii și în achiziția locomotivelor și suport, asistență tehnică în guvernanta corporativă. Deci toate acestea, în mod cert, vor aduce beneficiu inestimabil atît Căii Ferate, cît și Republicii Moldova pe ansamblu.

Domnul Oleg Lipskii:

Deci după cum am înțeles, totuși, studiul de fezabilitate n-a fost făcut nici pînă acum? Și asta iar o să aducă la pierderi, fiindcă iar o să fie datorია statului.

Mulțumesc frumos.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Reidman,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Oleg Reidman:

Да, спасибо.

Значит, судя по всему оперирование в рамках этого кредита крайне неудовлетворительная и никто персонально, так сказать, ответственность за это не несет. Только за то, что мы не выбрали вовремя какие-то деньги, сегодня Республика Молдова должна уже 328 тысяч евро Банку, который еще не дал денег, но уже на нас заработал, и мы значит, никого за это дело не наказываем.

Но я хочу спросить о другом. Вот вы здесь, с центральной трибуны, так много рассказываете разные сложности, освободить частично от уплаты. Такое впечатление, что мы чешем левой ногой правое ухо. Это государственное предприятие, нет ничего проще. Как бюджет, это надо смотреть правде в глаза, дает денег на пополнение капитала, этот капитал, из этих денег на пополнение капитала возвращается, грубо говоря, долг Министерству Финансов? Деньги просто проходят круг, освобождается значит от задолжности «Каля Фератэ», да, у нее повисает капитал, так сказать, чисто бумажный, но он и сегодня такой, что вы накручиваете этот снежный ком такой большой? Почему так сложно? Вы не хотите показывать, что Правительство и Министерство Транспорта очень плохо руководили этим процессом. Вы не хотите ... вы хотите спрятать за этими умными словами совершенные ... ну бездеятельность руководства «Каля Фератэ», тех людей, которым бы это было положено.

Очень простой повод, в бюджете строчку на пополнение капитала «Каля Фератэ» с обязательствам, что «Каля Фератэ» эти деньги направит на погашение своего кредита Минфину. Все.

Domnul Vitalie Rapcea:

Mulțumesc, domnule deputat.

În primul rând, țin să menționez că această soluție a fost identificată împreună cu Ministerul Finanțelor. Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor a venit cu o astfel de propunere, din păcate ea nu a fost susținută și în concluzie Guvernul a venit cu această propunere de eliberare parțială de gaj pentru împrumutul recreditat CFM-lui.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Reidman,

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Oleg Reidman:

Получается так, что когда гажировали, грубо говоря, этот кредит, да, на закон относительно того что это имущество не может быть положено в гаж наплевали, кому-то показали, Европейскому Банку Инвестиции показали что у нас есть гаж, да? А сегодня вы нам предъявляете, что оказывается нельзя этот гаж было использовать, он неотделяемый, да, по закону нельзя. Значит, кто-то нарушил закон, кто-то должен за это понести ответственность.

Но я сейчас говорю о другом не освобождение ... частичном освобождении от погашения этого кредита Минфину, потому что это будут прямые потери бюджета, а проведение бухгалтерской операции по пополнению капитала «Каля Фератэ» и возмещению за счет этих средств задолжности бюджету.

Domnul Vitalie Rapcea:

Vreau să menționez că, de fapt, la momentul negocierii acordului erau condiții, s-au negociat încă în 2013, 2014 condiții pentru efectivitatea tranșei unu. Una dintre aceste condiții este acordul sau contractul de recreditare între Ministerul Finanțelor și CFM pentru efectivitatea acestei tranșe.

Banca nu a pus oarecare condiții referitoare la modul în care trebuia să fie acest acord negociat dintre Ministerul Finanțelor și CFM, iar în urma acestor negocieri, după cum am mai spus, a fost identificată această soluție pentru recreditarea Căii Ferate cu garantare parțială.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, ultima precizare, poftiți.

Domnul Oleg Reidman:

Ну, понятно, что переговоры «Каля Фератэ» с Минфином это так сказать междусобойчик определенные, здесь все понятно, кто понесет ответственность за 328 тысяч евро уже накопленных за несвоевременную выборку этого кредита? Конкретно фамилия или служба в «Каля Фератэ», кто?

Domnul Vitalie Rapcea:

Dumneavoastră cunoașteți, probabil, care este procesul de promovare a unui proiect de lege. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Nu, ideea e că noi, dacă ne uităm, Acordul a fost ratificat în februarie 2015 deci efectiv din februarie 2015, pentru eliminarea condițiilor, noi am avut și schimburi de Guverne, și viziuni diferite, și efectiv însăși procedura de inițiere de către Guvern a unui proiect de lege presupune un proces foarte complex care durează. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Nu, din 2015 conducerea „Căii Ferate” s-a schimbat...

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos să încetați discuțiile.

Domnul Vitalie Rapcea:

...și proiectul a fost inițiat după schimbarea conducerii „Căii Ferate”.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim, domnule Reidman.

Vă mulțumim, domnule viceministru.

În continuare, domnul Cobzac.

Poftiți.

Domnul Grigore Cobzac:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule viceministru,

Ieri în Parlament noi am audiat raportul ministrului economiei ce ține de administrarea proprietății de stat, inclusiv a întreprinderilor de stat. O cifră din raportul dumnealui ... care ne-a fost furnizat ne-a făcut cunoștință că pentru 2015 „Calea Ferată” a acumulat pierderi aproximativ 500 de milioane de lei.

Spuneți-mi, vă rog, noi investim acum încă 52 de milioane de euro. Sînt de acord, dar cînd dumneavoastră vedeți că „Calea Ferată” va ieși măcar fără pierderi în condițiile în care va trebui să ramburseze și o parte din credit ș.a.m.d. Iată cînd vedem noi lumina asta în capătul tunelului? Pentru că veșnic noi nu putem să contăm pe granturi, pe credite garantate de stat ș.a.m.d. ... este ceva anormal.

Vă mulțumesc. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Vitalie Rapcea:

Deci conform business-planului efectuat înainte de semnarea Acordului cu BERD, în anul 3, după efectuarea investiției în achiziția locomotivelor se preconizează reducerea pierderilor la zero, după care „Calea Ferată” începe să activeze cu profit. Dar țin să menționez că problema „Căii Ferate” ține nu doar de management, dar și de conjunctură. Or, pînă în prezent „Calea Ferată” avea un sistem de finanțare încrucișată, prin care transportul de pasageri care este de sorginte generator de pierderi a fost subsidiat de transportul profitabil de marfă. Or, în contextul crizei regionale și scăderii dramatice a transportului de marfă, „Calea Ferată” nu mai are surse de compensare ... a acestor pierderi generate de transportul de pasageri.

Achiziția de locomotive va permite diminuarea consumului de combustibil cu pînă la 40 la sută și a costurilor de întreținere de nivelul I și întreținerii periodice de nivelul II cu 50 la sută ceea ce, în mod direct, o să se răsfrîngă la costurile de operare pe transportul de marfă și îl va face mai eficient.

Totodată, noi pe unele sectoare de infrastructură avem o viteză de circulație de 20–30 km pe oră, pentru că mai mult de cît atît infrastructura nu permite. În contextul optimizării implementării acestui proiect, planificăm să îmbunătățim acest segment de infrastructură, trecem sau creștem viteza de parcurgere a aceleiași distanțe de către unitățile care desfășoară transportul de marfă și prin urmare eficientizăm activitatea întreprinderii.

Și foarte bine ați spus ... este adevărat că la moment „Calea Ferată” este perdantă, tocmai conștientizând acest lucru, venim în fața dumneavoastră prin promovarea unor astfel de proiecte de restructurare pentru statu-quo-ul în mod definitiv ne va acutiza problema și mai mult, mai ales ținând cont de faptul că „Calea Ferată” angajează peste 10 mii 500 de oameni. Și asta poate deveni nu doar o problemă economică, dar și socială foarte mare.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Domnule Cobzac,

Dacă aveți a doua întrebare sau precizare, poftiți.

Domnul Grigore Cobzac:

Doar o precizare. Dumneavoastră ați menționat termenul de 3 ani stipulat în studiul de fezabilitate care va fi sau în documentele care le-ați semnat, le-am semnat cu banca împreună, eu aș accepta acest termen înmulțit la doi numai să fie.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

În continuare, domnul Știrbate.

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Petru Știrbate:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Sigur trebuie să susținem acest proiect, trebuie „Calea Ferată” să iasă în cele din urmă din mocirlă. Dar motivul meu este mai simplu, eu propun să-l lăsăm pe domnul ministru să plece să se ocupe de problemele care le are mult mai serioase. Cu această ocazie eu îmi exprim public condoleanțele în legătură cu decesul mamei sale și să trecem la raportul comisiei.

Domnul Andrian Candu:

Într-adevăr, vă propun să încheiem dezbaterile la acest subiect.

Vă rog frumos, prin vot, să vă pronunțați.

Se acceptă încheierea dezbaterilor.

Vă mulțumim foarte mult.

Primiți condoleanțele noastre și aveți grijă.

Comisia, rugăm frumos să ne prezinte raportul comisiei.

Domnule Creangă,

Vă rugăm frumos.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de lege, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, și comunică următoarele.

Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în cadrul Proiectului de achiziție a locomotivelor și restructurarea infrastructurii feroviare, încheiat la 14 noiembrie 2014, ratificat prin Legea nr.222 din 27 februarie 2015, prevede acordarea Republicii Moldova unui împrumut destinat realizării Proiectului în valoare de 52,5 milioane de euro.

La încheierea Contractului de recreditare a împrumutului destinat realizării Proiectului de achiziție a locomotivelor și restructurarea infrastructurii feroviare stabilit în Acordul de împrumut, Ministerul Finanțelor, în contextul prevederilor articolului 29 alineatul (4) din Legea nr.419 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, solicită de la „Calea Ferată” garantarea cu gaj a creditului.

Totodată, reieșind din prevederile articolului 8 alineatul (8) din Codul transportului feroviar, obiectele și alte bunuri ale transportului feroviar care asigură nemijlocit procesul de transportare și executare a lucrărilor de intervenție și repunere în funcțiune nu sînt supuse deestatizării și privatizării, și prevederile articolului 10 alineatul (2) din Legea privind administrarea și deestatizarea proprietății publice, potrivit cărora bunurile domeniului public sînt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile, în particular nu pot constitui obiect al gajului sau al unei alte garanții. Astfel, Calea Ferată din Moldova nu poate implementa Acordul de restructurare.

Prezentul proiect de lege permite, cu titlu de excepție, recreditarea Întreprinderii de Stat „Calea Ferată”, prin derogare de la prevederile articolului 29 alineatul (4) din Legea nr.419, privind garantarea parțială a rambursării împrumutului recreditat de către Ministerul Finanțelor, în vederea realizării Proiectului de achiziție a locomotivelor și restructurarea infrastructurii feroviare prin depunerea în gaj doar a locomotivelor achiziționate de către Întreprinderea de Stat „Calea Ferată” din contul acestui împrumut.

Mai mult decît atît, prin semnarea Acordului de restructurare a Căii Ferate din Moldova, Republica Moldova și-a asumat angajamentul de a executa condițiile pentru efectivitatea acestuia, iar semnarea Acordului de finanțare dintre Ministerul Finanțelor și Calea Ferată reprezintă singura condiție restantă care trebuie îndeplinită pînă la data de ... 13 mai 2016.

Urmare a examinării proiectului de lege în cauză, Comisia economie, buget și finanțe, avînd în vedere și restanțele care se confruntă întru implementarea proiectului în cauză, propune proiectul de lege pentru examinare și adoptare în prima și a doua lectură ca lectură finală.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Dragi colegi,
Doamna Greceanîi are o intervenție.
Vă rugăm frumos, poftiți.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.
Domnule președinte al comisiei,
Domnule Președinte al Parlamentului,

Cred că cunoașteți cu toții că unicul împrumutant din partea Guvernului este Ministerul Finanțelor. Atunci mă întreb: de ce ați scos băiatul acesta de la Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor să vină să prezinte în așa zi acest proiect de lege? Trebuia să prezinte Ministerul Finanțelor. Fiindcă întrebarea... și eu propun ca noi să amânăm această examinare, să vină ministrul finanțelor aici la tribună și să ne spună ce o să facă el cu aceste locomotive când Calea Ferată nu se va achita?

Ministerul Finanțelor nu este instituție creditară.

Domnule președinte al comisiei,

Noi am discutat cu dumneavoastră la comisie această problemă, discuțiile, într-adevăr, au fost foarte mari, opiniile s-au separat. De aceea eu cred că nu este corect ceea ce facem noi astăzi. Să vină ministrul finanțelor și să ne spună cum are de gând el să achite această datorie de stat, fiindcă e clar de la început, noi am preîntîmpinat când a fost angajat acest împrumut că probleme vor fi și vor fi foarte majore. O întreprindere de stat care are mari datorii și are probleme financiare nu poate se angajeze împrumut decît știind din timp că acest împrumut va fi achitat din contul bugetului.

Mulțumesc.

Domnul Ștefan Creangă:

Vă mulțumesc, doamnă Prim-ministru.

Sigur că am ținut cont de recomandările dumneavoastră care le-ați făcut în cadrul ședinței comisiei și astăzi în plenul Parlamentului am invitat reprezentantul Ministerului Finanțelor să... Reprezentantul Ministerului Finanțelor, cu siguranță, este domnul viceministru al finanțelor aici, poate să ne spună cum va restitui această datorie care nu va putea fi întoarsă de către Calea Ferată.

Însă eu sînt ferm convins că implementarea acestui proiect de lege va permite și restructurarea Întreprinderii de Stat „Calea Ferată”, va permite să restituie, să ramburseze integral acest împrumut fără ca să pună în pericol bugetul sau Ministerul Finanțelor.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Dacă ați putea să treceți la primul microfon, unde-i domnul Eșanu. În față, la primul microfon.

Vă rugăm frumos să conectați primul microfon. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Iuri Cicibaba – *viceministru al finanțelor*:

Bună ziua.

Stimate Președinte,
Stimată doamnă Greceanî,
Stimați...

Domnul Andrian Candu:

Luăți loc. Vă rugăm frumos, dați microfonul mai jos. Cred că o să fie o discuție mai lungă.

Poftiți.

Domnul Iuri Cicibaba:

Deci conform planului și conform situației de plan, business-planul conține și o restructurare mare a Căii Ferate și în primul rând, și ... care conține și restructurarea sistemului de management al Căii Ferate și în baza acestui risc o să fie minimizat.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Greceanî,

Vă rog frumos, a doua întrebare sau precizare la aceasta.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da, pur și simplu o precizare, că ați mai pus un băiețel la bătaie.

Stimați colegi,

Ca să convingem toți deputații, acest plan scurt de restructurare urma să fie prezentat la deputați. Uite, în timpul cela noi vom face aceea, în timpul celălalt vom facem acealaltă și noi avem capacitatea să rambursăm acest împrumut. Ori altfel trebuie s-o spunem pe șleau, ceea ce a spus și domnul Reidman, punem în buget linia de rambursare a acestui credit și atunci e foarte clar pentru toată lumea. Ce ne amăgim noi singuri pe noi.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Creangă.

Domnul Ștefan Creangă:

Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

Cînd am examinat proiectul de lege referitor la ratificarea acordului de împrumut a fost dezbătut inclusiv planul de redresare, toate acțiunile din partea Căii Ferate.

Acum noi discutăm problema cu care se confruntă Calea Ferată referitor la implementare. Noi deja acest subiect l-am discutat, l-am votat, am dat acest împrumut. Ba mai mult, noi cunoaștem că a ratificat și partea de grant de 5 milioane de euro pentru implementarea acestui proiect de lege.

De aceea, eu propun ca noi să încheiem aici discuțiile, să permitem această derogare, ca să poată să încheie contractul de recreditare și, respectiv, să implementeze acest acord. Or, orice amânare asupra acestui proiect de lege costă Republica Moldova și costă segmentul feroviar.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Da, mă gândeam dacă aveți dreptul să solicitați aplicarea articolului 108, dar cred că de la tribună nu aveți dreptul pînă nu vă ajută altcineva din sala plenului.

Da, ajutor din sala plenului văd că nu este.

Domnule Batrîncea,

Vă rog frumos.

Poftiți.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule președinte al comisiei,

Sînt absolut sigur că în cadrul comisiei dumneavoastră ați analizat în modul cel mai serios starea financiară a acestei întreprinderi a căilor ferate, cunoașteți problemele care sînt la această întreprindere.

Anul trecut cînd fracțiunea noastră nu a susținut încă un proiect de creditare a acestei întreprinderi, nu am făcut acest lucru din care motiv? Nu de aceea că nu dorim dezvoltarea și susținerea financiară a întreprinderii, întreprinderea este prea importantă și trebuie susținută, dar am avut dubii la capitolul administrării bune, managementului efectiv al acestei întreprinderi. Și astăzi ne ciocnim practic și cu acest lucru, deoarece viceministrul care a fost înaintea dumneavoastră cu acest raport a spus și dînsul că se schimbă Guverne, se schimbă șefii la întreprindere și pînă la urmă nu se știe cine va răspunde.

Sînt... va răspunde inclusiv financiar, deoarece că trebuie să fie un plan bun financiar de gestionare a acestei întreprinderi, trebuie să fie persoane care duc pînă la bun sfîrșit planul de dezvoltare a întreprinderii care dezvoltă întreprindere.

În realitate sînt două laturi ale acestei probleme. Prima latură că, da, statul încearcă să finanțeze această întreprindere, statul ia asupra sa garanții și vine cu garanții de creditare.

Dar din cealaltă parte, a doua latură a problemei este că pînă la urmă întreprinderea nu este gestionată bine și nu este gestionată la un nivel corect, la un nivel bun și nu este gestionată corect.

De aceea, întrebarea este către dumneavoastră, ca specialist în buget, în finanțe: dumneavoastră chiar credeți că această întreprindere va face față obligațiilor sale financiare sau va... vom fi nevoiți să întrebăm doar de la Ministerul Finanțelor cum a fost executat acest plan de finanțare?

Și a doua întrebare deodată, să nu revin: este informația și ea se vehiculează tot mai des și în presă, și în cercuri, inclusiv la Calea Ferată, că dintr-o parte statul face investiții, acordă finanțare, dar din cealaltă parte cineva pregătește întreprinderea de faliment. Întreprinderea este dusă spre faliment intenționat și se

primește că statul face investiții, dar din cealaltă parte va veni cineva și va... lua această întreprindere, o va privatiza cu toate investițiile făcute sub garanția statului.

Nu vă pare că este periculos să mergem pe această linie? Poate să introducem un moratoriu, poate este... chiar să creăm o comisie ca să vedem ce se face la această întreprindere, de ce statul tot investește, dar întreprinderea nu aduce profit și, din contra, întreprinderea este falimentată.

Domnul Ștefan Creangă:

Domnule deputat,

Vă mulțumesc de întrebare.

Aș porni de la ultima întrebare, dacă este nevoie de o comisie specială pentru a vedea cum se administrează această întreprindere. Eu nu știu dacă poate face obiectul unui control parlamentar activitatea cum se gestionează economic o întreprindere, dar, cu siguranță, această întreprindere nu poate fi privatizată că este interzis prin lege. Asta este prima.

A doua. Managementul defectuos la care ați făcut dumneavoastră referire și riscurile ca această sumă să fie recuperată din bugetul de stat, cu siguranță persistă. Eu nu pot să spun că nu persistă acest risc la momentul actual, dar dacă noi nu permitem implementarea acestui acord prin nesemnarea contractului de recreditare acest risc se majorează în fiecare zi.

Plus, în momentul când a fost semnat acordul de împrumut cu Banca de Reconstrucție și Dezvoltare și care va fi semnat și cu banca... cu BEI-ul, vă asigur că partenerii externi când semnează astfel de acorduri semnează și un plan viabil de redresare a activității întreprinderilor.

Cu atât mai mult, acești parteneri sînt cointeresați ca Întreprinderea de Stat „Calea Ferată” să intre în fâgașul activităților pozitive, activității economice pozitive.

De aceea, eu sînt încrezut în faptul că implementarea acestui acord va permite să redreseze situația economică la această întreprindere, va permite să achite integral acest împrumut din activitatea economică, cu siguranță, rămînînd acele riscuri despre care spuneam, pe spatele bugetului de stat.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

O ultimă precizare. Aveți un minut la dispoziție.

Domnul Vlad Batrîncea:

Da, vă mulțumesc.

Unica ce aș sugera, eu nu chem să creăm încă o comisie parlamentară, că le avem multe și vedem că deseori și fără rezultat, poate această întreprindere s-o luați la control suplimentar cel puțin ca comisie de profil, de bază a Parlamentului, deoarece chiar trebuie investit, trebuie dezvoltată întreprinderea.

În realitate noi vrem să fim absolut siguri că banii aceștia nu sînt spălați, și, mă rog, țineți minte scandalurile cu procurarea locomotivelor, o bună parte din

care astăzi nu lucrează. Și se numește că sîntem săraci și devenim și mai săraci. Poate această întreprindere să devină un subiect de discuție mai specială în activitatea comisiei de profil.

Vă mulțumesc.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule deputat, pentru sugestie.

Cu siguranță, această întreprindere va face obiectul special de supraveghere din partea comisiei, cu rapoarte speciale atît din partea Ministerului Economiei, cît și a Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, inclusiv a conducerii Căii Ferate referitor la implementarea Planului de redresare a situației economico-financiare.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Domnule Lebedinschi,

Vă rog frumos.

Ultima intervenție. Pofțiți.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Vă mulțumesc.

Domnule președinte,

Am vorbit cu dumneavoastră și personal, și chiar mi-i interesant, credeți dumneavoastră că Ministerul Finanțelor nu era în stare să semneze patru contracte, pare-mi-se, să contrasemneze, în care era vorba de creditul polonez la patru agenți care a fost confirmat acolo? E vorba de zece milioane de euro sau de dolari, care erau pe deplin asigurate, plus la aceasta investitorii mai mult de jumătate din sume au pus banii lor cash și ministerul a refuzat să semneze aceste contracte, și Republica Moldova a pierdut aceste investiții. Dar noi vrem să le dăm voie lor să ia 52 de milioane? Cum motivează, iată chiar mi-i interesant, eu am vrut să-l văd pe domnul ministru, am văzut că domnul viceministru s-a sfiit cu totul, dar am vrut să văd domnul ministru cum o să motiveze el, de ce atunci a refuzat să semneze, dar la acesta cu mare plăcere, poftim, banii dăm nu știm cui?

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule deputat,

Problema creditului polonez este un subiect aparte, dar dacă punem pe cîntar situația Întreprinderii de Stat „Calea Ferată” strategică și alte activități economice, sînt lucruri total diferite.

Eu sînt de acord, dumneavoastră aici aveți perfectă dreptate cînd ați menționat de creditul polonez, nu contest sub nici o formă, însă nu poate fi comparabilă situația privind Calea Ferată și alte activități economice ale agenților economici. Principiul se încalcă, aici sînt de acord cu dumneavoastră, principiul de

abordare din partea Ministerului Finanțelor referitor la două credite similare, creditul de 100 de milioane și creditul de 52 de milioane.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Domnule Lebedinschi,

Vă rog frumos, a doua întrebare sau precizare, poftiți.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Ca precizare. Înțeleg că dumneavoastră ați fi de acord să semnăm o moțiune simplă ca să-l demitem pe domnul ministru?

Dar a doua întrebare. Spuneți-mi, vă rog, nu credeți dumneavoastră că vom ajunge la aceeași situație când cineva va fi nevoit să semneze un acord și noi pe urmă să primim o hotărîre de Parlament ca toți acești bani să fie puși în bugetul de stat? Cum am făcut-o noi cu Banca Națională. Aici e aproximativ aceeași sumă. Eu mă uit tot e vorba de vreo 13 miliarde de lei. Nu credeți dumneavoastră că noi o să ne trezim peste jumătate de an – peste un an că o să facem iarăși așa o hotărîre?

Domnul Ștefan Creangă:

Nu, sub nici o formă nu poate fi vorba de 13 miliarde. De unde dumneavoastră ...? 52 de milioane de dolari nu-s 13 miliarde. Un miliard. Ei, plus un miliard, minus un miliard, știți cum. La noi deja e în modă chestia asta. Sub aspect legislativ, sub aspect tehnic nu va fi posibil ca să fie pusă sarcina elaborării unui proiect de hotărîre pentru a fi inclus în buget, deoarece va fi contract de recreditare care se pune în aplicare în baza legii.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Aici se încheie dezbaterile la acest subiect.

Vă mulțumim foarte mult, domnule Creangă.

Se încheie dezbaterile la proiectul nr.328 din 20 iulie 2016. Vom reveni la procedura de vot pentru toate proiectele care le examinăm la ora 16.00. Pînă atunci, însă, întrebarea este, dacă n-am putea noi să examinăm Consiliul de supraveghere? Sînt candidații aici.

Iată de ce, domnule Creangă, vă rog frumos să prezentați subiectul nr.8 de pe ordinea de zi, proiectul de Hotărîre nr.312 din 8 iulie 2016 privind numirea în funcția de membru al Consiliului de supraveghere al Băncii Naționale a Moldovei, a celor selectați de comisie.

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Plen,

Conform Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548 din 21 iulie 2015, unul dintre organele de conducere ale Băncii Naționale, de rînd cu Comitetul executiv, este Consiliul de supraveghere, care este organul colegial, responsabil de organizarea unui sistem eficient de supraveghere publică, independentă a activității Băncii Naționale.

În exercitarea competențelor, Consiliul de supraveghere are cele mai importante atribuții, pe care vreau să le menționez:

- aprobă raportul anual și situațiile financiare anuale ce urmează a fi prezentate de către Banca Națională autorității competente;
- adoptă standardele sistemului de control intern;
- determină Fondul de salarizare al Băncii Naționale și stabilește valoarea nominală, design-ul bancnotelor și modelelor metalice;
- înaintează propuneri vizînd majorarea capitalului Băncii Naționale;
- stabilește modul de creare și funcționare a Comitetului monetar, Comitetului de investiții, Comitetului de audit, Comitetului de supraveghere prudentială și a altor comitete care pot funcționa în cadrul Băncii Naționale.

Consiliul de supraveghere prezintă Parlamentului cel puțin anual rapoarte privind activitatea de supraveghere desfășurată. Consiliul de supraveghere este compus din 7 membri, inclusiv:

- Guvernatorul Băncii Naționale, care este și președintele Consiliului;
- prim-viceguvernatorul Băncii Naționale, care este și vicepreședintele Consiliului;
- un membru, care este și viceguvernator al Băncii Naționale, și;
- patru membri, care nu sînt salariați ai Băncii Naționale.

Ultimii patru membri sînt numiți de Parlament, la propunerea Comisiei economie, buget și finanțe, conform procedurii stabilite de către comisie. Membrii Consiliului de supraveghere sînt numiți în funcție pe un termen de 7 ani, cu posibilitatea reînnoirii mandatului.

Astfel, întru executarea articolului 23 din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei, pe data de 6 iunie curent, Comisia economie, buget și finanțe, prin Decizia nr.321, a aprobat procedura privind selectarea candidaților la funcția de membru al Consiliului de supraveghere al Băncii Naționale.

Procedura de selectare a demarat în aceeași zi, prin adoptarea Deciziei cu privire la anunțul public pentru selectarea candidaților la funcția de membru al Consiliului de supraveghere al Băncii Naționale. Doritorilor li s-a oferit o perioadă de 20 de zile pentru depunerea dosarelor. Toate acțiunile și deciziile comisiei cu privire la selectarea candidaților au fost publice, cu plasarea lor pe pagina oficială a Parlamentului.

În urma concursului public, comisia a examinat 11 dosare recepționate, interviuînd și evaluînd performanțele profesionale și manageriale ale candidaților. Prin Decizia nr.393 din 5 iulie 2016, comisia a hotărît să propună Parlamentului pentru numire primele 4 persoane din lista candidaților pentru funcția de membru al Consiliului de supraveghere, întocmită în ordinea descrescătoare, conform punctajului acumulat total la evaluare.

Prin urmare, în baza articolului 23 din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei, Comisia economie, buget și finanțe propune pentru numirea în funcția de membru al Consiliului de supraveghere al Băncii Naționale, pentru o perioadă de 7 ani, următoarele persoane: Dumitru Ursu, Pelin Alexandru, Iașan Valeriu, Enicov Vadim.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Întrebări nu sînt.

Mă adresez plenului, dacă sînt întrebări în adresa candidaților?

Dați-mi voie să vi-i prezint și pe candidați îi rugăm frumos să se ridice în picioare ca să fie văzuți de plenul Parlamentului.

Domnul Dumitru Ursu.

Aveți la dosar CV-ul și aveți toate materialele cu raportul comisiei.

Vă mulțumim frumos, domnule Ursu.

Foarte mulți vă cunosc și ca activitate, și ca persoană.

Domnule Alexandru Pelin,

Vă rugăm frumos.

Vă mulțumim.

La fel, aveți CV-ul, dragi deputați.

Domnul Valeriu Iașan.

Vă mulțumim.

Și domnul Vadim Enicov.

Vă mulțumim.

Onorat Plen,

Dacă sînt întrebări în adresa raportorului, președintelui comisiei și președintelui Comisiei de selectare sau în adresa candidaților?

Domnule Reidman,

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Oleg Rediman:

Спасибо.

У меня вопрос к господину Урсу. Вообще-то тот орган, который создается, хотя мы были против создания дополнительной настройки Нацбанка, поскольку это размывает ответственность, но тем не менее, тот орган, который создается, в том числе и предназначен для того чтобы консолидировать всю банковскую систему, вообще-то, как в этом русле, в этой связи можно расценивать лично ваши действия по созданию дополнительно к ассоциации коммерческих банков Лиги банкиров? Является ли это консолидирующим действием или разделяющим?

Domnul Andrian Candu:

Tehnicienii,

Mă adresez vouă, dacă ați putea să conectați microfonul.

Domnul Dumitru Ursu:

Este, este.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnul Dumitru Ursu – candidat la funcția de membru al Consiliului de supraveghere al Băncii Naționale a Moldovei:

Vă mulțumesc, domnule Reidman, pentru întrebarea dumneavoastră.

Eu socot că crearea Consiliului de supraveghere al Băncii Naționale este un element pozitiv în activitatea și capacitatea funcțională a Băncii Naționale, atribuțiile sînt stabilite prin articolul 26 din lege și va fi numai o plusvaloare în activitatea băncii.

Cu referință la asociațiile obștești, este Legea nr.837 privind crearea asociațiilor obștești, pot fi create în orice domenii de activitate bancare, alte domenii economice, deci nu putem vorbi astăzi de o separare. Eu socot că Liga bancherilor mai mult a adus plusvaloare în activitate ... anume în atragerea atenției la cele momente care astăzi lipsesc în sectorul bancar, mă refer la transparența acționarilor, la guvernanta corporativă, ceea ce denotă și acele întâlniri și parteneriate pe care noi le avem inclusiv cu organizațiile financiare internaționale.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Reidman,

Vă rog frumos, continuați, încă 2 minute, dacă aveți a doua întrebare, poftiți.

Domnul Oleg Reidman:

O precizare mică. А что, в составе Лиги банкиров присутствуют руководители банков у которых все в порядке с прозрачностью акционеров?

Domnul Dumitru Ursu:

... În componența Ligii bancherilor din Moldova sînt numai persoane fizice care nu activează astăzi în sectorul bancar.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Dacă nu sînt întrebări în adresa președintelui comisiei și dacă nu sînt în adresa candidaților, atunci o s-o rog pe doamna Apolschii, președintele Comisiei juridice, numiri și imunități să ne prezinte coraportul.

Poftiți. Și să vă referiți, totodată, și din punct de vedere tehnic la votul... puterea votului, în sens ce fel de vot, majoritatea absolută, simplificată.

Poftiți. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc, stimate domnule Președinte.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Hotărîre nr.312 din 8 iulie 2016 privind numirea în funcția de membru al Consiliului de supraveghere al Băncii Naționale a Moldovei, inițiativă legislativă a unui grup de deputați.

În conformitate cu articolul 23 din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548/1995, patru membri ai Consiliului de supraveghere, care nu sînt salariați ai Băncii Naționale, sînt numiți de Parlament, pe un termen de 7 ani, la propunerea Comisiei economie, buget și finanțe, conform procedurii stabilite de către aceasta.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat decizia Comisiei economie, buget și finanțe nr.393 din 5 iulie 2016 privind rezultatele concursului pentru selectarea candidaților la funcția de membru al Consiliului de supraveghere al Băncii Naționale a Moldovei și a constatat că au fost propuse următoarele candidaturi: Ursu Dumitru, Pelin Alexandru, Iașan Valeriu, Enicov Vadim.

În rezultatul ... examinării candidaturilor la funcția de membru al Consiliului de supraveghere al Băncii Naționale a Moldovei, Comisia juridică, numiri și imunități a decis, cu majoritatea voturilor, să propună Parlamentului pentru examinare și adoptare proiectul de Hotărîre nr.312 din 8 iulie 2016.

Și acum, cu permisiunea dumneavoastră, o să dau citire proiectului de hotărîre propriu-zis.

„Hotărîre privind numirea în funcția de membru al Consiliului de supraveghere al Băncii Naționale a Moldovei

În temeiul articolului 23 al Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei, Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Articolul 1. – Se numesc în funcția de membru al Consiliului de supraveghere al Băncii Naționale a Moldovei, pe un termen de 7 ani, următoarele persoane:

Ursu Dumitru, Pelin Alexandru, Iașan Valeriu, Enicov Vadim.

Articolul 2. – Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării”.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Întrebări dacă sînt în adresa Comisiei juridice, numiri și imunități?

Pînă la urmă, Consiliul de supraveghere se votează cu votul majorității deputaților aleși sau simpli? (*Rumoare în sală.*)

Vă mulțumim.

Dacă nu sînt alte propuneri, atunci încheiem dezbaterile la proiectul nr.312 din 8 iulie 2016.

Întreb onoratul Plen: dacă sîntem gata să votăm sau revenim la ora 16.00? Fiindcă să nu ținem colegii aici. (*Rumoare în sală.*)

Numărătorii, vă rugăm frumos să ne dați prezența în sală.

Numărătorii, vă rog frumos să ne dați prezența în sală.

Toți deputații, vă rugăm frumos să luați locul.

Vă rugăm frumos, deputații să ia locul ca numărătorii să aibă posibilitatea să vă numere.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 15.

Sectorul nr.2 – 35.

Sectorul nr.3 – 18.

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Luînd în considerare și informațiile primite de la Comisia economie, buget și finanțe și Comisia juridică, numiri și imunități, numirea membrilor Consiliului de supraveghere se face cu majoritatea simplă. Sînt 68 de deputați în sală, această majoritate simplă înseamnă 35 de voturi.

Iată de ce, vă propun, onorat Plen, spre adoptare proiectul nr.312 din 8 iulie 2016.

Cine este pentru adoptarea acestuia, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot. Iar numărătorii să ne dea rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 2.

Sectorul nr.2 – 30.

Sectorul nr.3 – 16.

Domnul Andrian Candu:

Cu 48 de voturi, proiectul de Hotărîre nr.312 din 8 iulie 2016 a fost adoptat de plenul Parlamentului. Astfel, cei 4 membri ai Consiliului de supraveghere au fost numiți în funcție.

Vă felicităm.

Vă mulțumim și vă urăm succese pentru viitor.

Vă mulțumim.

Și aplauze pentru... cu felicitări. (*Aplauze.*)

Dragi colegi,

Vă rog frumos să-mi spuneți dacă a fost repartizat proiectele nr.339 și nr.340 ce ține de încetarea mandatelor Curții de Conturi? (*Rumoare în sală.*) Deputații au repartizat aceste materiale? Nu.

Atunci continuăm mai departe ședința, revenim la ora 16.00 cu votul.

Mergem mai departe cu...

Domnule Creangă,

Pachetul financiar-bancar, dacă sînteți gata, vă propun atunci subiectul nr.3 de pe ordinea de zi, proiectul de Lege nr.321 din 15 iulie 2016 cu privire la Depozitarul central al valorilor mobiliare.

Vă invităm la tribuna principală, în calitate de coautor, să ne prezentați acest proiect de lege pentru lectura întâi.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Plen,

Prezentul proiect de lege a fost elaborat în scopul implementării prevederilor articolului V punctul 1 litera a) al Legii privind modificarea și completarea unor acte legislative nr.62, care stipulează că Guvernul, în termen de 3 luni de la publicarea legii, va prezenta Parlamentului proiectul de Lege cu privire la Depozitarul central unic.

De asemenea, proiectul de lege urmărește implementarea celui de-al doilea DPO al Băncii Mondiale, și anume constituirea unui Depozitar central al valorilor mobiliare, măsură reflectată în punctul 8.8 și în foia de parcurs privind agenda de reforme prioritare a Comisiei guvernamentale pentru integrare europeană.

La elaborarea proiectului de lege s-a ținut cont și de recomandările Fondului Monetar Internațional și ale Băncii Mondiale rezultate în urma evaluării sectorului financiar în cadrul misiunii Programului de evaluare a sectorului financiar în 2014, precum și de recomandările aferente creșterii siguranței și eficienței sistemelor de clearing și de decontare a valorilor mobiliare, înaintate în cadrul misiunilor de asistență tehnică acordată de Fondul Monetar Internațional în lunile februarie și aprilie 2016 în contextul creării Depozitarului central unic.

Proiectul de lege stabilește condiții care reglementează crearea, operarea, reglementarea și supravegherea Depozitarului central al valorilor mobiliare, astfel cum se menționează în Legea nr.62 privind modificarea și completarea unor acte legislative.

Proiectul propune crearea Depozitarului central al valorilor mobiliare sub forma unei societăți pe acțiuni, aceasta fiind pe parcursul unei perioade intermediare unica entitate împuternicită să efectueze operațiuni cu privire la depozitarea instrumentelor financiare, menținerea registrului deținător al valorilor mobiliare ale entităților de interes public, operațiuni de clearing și decontare a instrumentelor financiare admise la tranzacționarea pe piața reglementată și/sau sistemul multilateral de tranzacționare, precum și alte operațiuni inerente activității Depozitarului central al valorilor mobiliare.

Cu referință la reglementările corespondente ale legislației comunitare, și anume Regulamentul 909/2014 al Parlamentului European și Consiliului Europei privind îmbunătățirea decontării titlurilor de valoare în Uniunea Europeană și privind depozitarii centrali de titluri de valoare care prevăd că depozitarii centrali urmează să fie supuși unui proces formal de autorizare și supraveghere, proiectul propune a stabili un cadru legal general care ar putea acoperi aspectele instituționale și de guvernanță ale Depozitarului central al valorilor mobiliare, indiferent de structura acționarilor săi, public sau privat.

Referința la un Depozitar central unic care urmează a fi deținut, administrat și operat de către Banca Națională se face numai în „Dispoziții finale” ale proiectului de lege, care prevede o perioadă intermediară pentru rolul Băncii Naționale a Moldovei în calitate de proprietar, manager și operator al acestui depozitar.

Durata acestei perioade va fi decisă de către Banca Națională în consultare cu Comisia Națională a Pieței Financiare și Ministerul Finanțelor ținând seama de necesitatea de a amortiza investițiile efectuate de către Banca Națională pentru restituirea Depozitarului central unic.

În timpul perioadei intermediare Banca Națională trebuie să dețină cel puțin 2/3 din acțiuni și fiecare dintre ceilalți acționari nu pot deține mai mult de 5% din acțiunile rămase.

În conformitate cu reglementările legislației comunitare menționate, proiectul de lege proclamă principiul conform căruia Depozitarul central al valorilor mobiliare dispune de un sistem de guvernare solidă, inclusiv o structură organizatorică clară cu responsabilități transparente, consistente și bine definite, un proces eficient de a identifica, gestiona, monitoriza și raporta riscurile la care este sau poate fi expus Depozitarul central al valorilor mobiliare, precum și un mecanism de control intern, inclusiv proceduri administrative și contabile solide.

Proiectul de lege prevede necesitatea creării unui comitet al utilizatorilor care este un element important al angajamentului de guvernare a Depozitar central al valorilor mobiliare.

Un astfel de comitet ar permite participanților să influențeze deciziile majore ale Depozitarului central al valorilor mobiliare care urmează să fie luate și care reprezintă relevanța directă pentru ei, inclusiv spectrul și nivelul serviciilor, tarifele, fără a fi un acționar al acestuia.

Proiectul de lege, de asemenea, stipulează numărul de membri ai Consiliului de supraveghere și cel executiv al Depozitarului central al valorilor mobiliare, principalele criterii de eligibilitate, precum și autoritățile sau instituțiile implicate în desemnarea acestora.

În acest mod, legea asigură o continuitate în componența organelor decizionale ale Depozitarului central al valorilor mobiliare, indiferent de structura ulterioară a acționarilor săi.

Suplimentar la responsabilitățile primare de constituire, operare și reglementare a Depozitarului central al valorilor mobiliare, BNM va acționa ca autoritate primară de supraveghere a acestuia. În exercitarea acestor funcții BNM va coopera cu Comisia Națională a Pieței Financiare prin intermediul unui comitet interinstituțional, comitet mixt de supraveghere, compus din 3 membri numiți de BNM, 2 membri numiți de CNPF și un expert internațional numit de Ministerul Finanțelor din o listă de 3 persoane stabilită de BNM și CNPF.

Proiectul de lege reglementează, de asemenea, crearea, deținerea și circulația valorilor mobiliare sub formă de înscrieri în conturi de către Depozitarul central al valorilor mobiliare și participanții pieții valorilor mobiliare. Prevederile propuse ar elimina astfel incoerențele din legislația națională la acest capitol.

În acest scop, legea conține un set de dispoziții ce organizează crearea, deținerea și circulația valorilor mobiliare în formă de înscrieri de conturi, precum și mecanisme antrenate în perioada de tranziție pe parcursul căreia datele referitoare la valorile mobiliare nematerializate sau mobilizate în cadrul Depozitarului central al valorilor mobiliare ar trebui să fie verificate și transmise către acesta.

Detalierea normelor care reglementează crearea, operarea și funcționarea Depozitarului central al valorilor mobiliare va avea loc în cadrul normativ aferent Depozitarului central al valorilor mobiliare care urmează a fi adoptat de adunarea generală a acționarilor.

Politicile interne ale Depozitarului central al valorilor mobiliare, ce se referă la principiile și modalitățile de proiectare, dezvoltare și furnizare a serviciilor, vor fi aprobate de organele de conducere ale acestuia, cu implicarea subdiviziunilor, resurselor umane și financiare ale Depozitarului central al valorilor mobiliare.

Activitățile descrise vor fi desfășurate sub controlul Băncii Naționale, exercitat în colaborare cu Comisia Națională a Pieței Financiare.

Reieșind din faptul că proiectul de lege stabilește un cadru legal care reglementează crearea, funcționarea, reglementarea și supravegherea Depozitarului central al valorilor mobiliare la mod general, iar o informație detaliată despre Depozitarul central unic, inclusiv planul de afaceri, va fi disponibilă doar la etapa depunerii cererii de obținere a autorizației, efectele economice, financiare ale proiectului de lege propus nu pot fi evaluate la moment.

Ținând cont de angajamentul de armonizare a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, în special tratatele Uniunii Europene, prin semnarea Acordului de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană din data de 27 iunie 2014, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea europeană a energiei atomice și statele membre, pe de altă parte, precum și ținând cont de rezultatele evaluării gradului în care legislația în domeniul financiar a Republicii Moldova respectă standardele internaționale, efectuată de experții din cadrul organizației internaționale cu profil economic, considerăm că acest proiect de lege este un pas în eliminarea incoerențelor din legislația națională în vederea alinierii acesteia la legislația Uniunii Europene și standardele internaționale în domeniul financiar.

Acest pas face parte din efortul național consolidat întru asigurarea unui cadru legal armonios în conformitate cu principiile europene și internaționale.

Reieșind din cele expuse, stimați colegi deputați, solicit suportul dumneavoastră pentru a fi promovat proiectul de lege în primă lectură.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Întrebări în adresa autorilor?

Domnule Ghilețchi,

Vă rog frumos, prima intervenție.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Mult stimată coleg,

Domnule președinte Creangă,

Deși am fost destul de critic și sceptic atunci când au fost adoptate la începutul sesiunii modificările la Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei, trebuie să recunosc că proiectul de lege pare a fi unul destul de reușit.

Cu toate acestea, am cîteva întrebări. Prima ține de perioada intermediară. Dumneavoastră v-ați referit la faptul că în perioada intermediară Banca Națională va deține cel puțin 2/3. Cît va deține după perioada intermediară?

Domnul Ștefan Creangă:

După perioada intermediară, cu siguranță, va deține 2/3. Este important de menționat că prin legea care a fost adoptată de Parlament, Parlamentul a statuat foarte clar că Banca Națională nu poate avea mai puțin de 2/3.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Exact la asta am vrut să mă refer. Dumneavoastră ați făcut referință la legea care am adoptat-o anterior, dar mie mi se pare că era bine aici, este un articol, acum nu mai țin minte exact, cred că articolul ... nu știu exact care, deci mie mi se pare că deoarece e o lege specială, e o lege care va reglementa activitatea Depozitarului central, ar fi bine nu doar pentru perioada intermediară, dar să facem o modificare în care să indicăm că aceste 2/3 vor fi deținute de Banca Națională, așa cum Parlamentul a decis anterior.

Un alt lucru – perioada intermediară. Dumneavoastră ați spus că ea va fi determinată de Banca Națională. Totodată, articolul 48 spune că acest termen nu trebuie să depășească 18 luni. Adică, dacă am înțeles corect, perioada intermediară nu va depăși 18 luni? Sau n-am înțeles eu bine acest lucru.

Pentru că, din nou, avem articolul 48 și articolul 47, care spun că, de fapt, Banca Națională va stabili. Dar articolul 48 spune că Depozitarul central unic trebuie să înceapă activitatea în termen de pînă la 18 luni. Deci e ceva confuz pentru mine, cel puțin, vreau să înțeleg.

Domnul Ștefan Creangă:

Bine. Trebuie să facem delimitare între inițierea activității Depozitarului central unic și perioada intermediară. Perioada intermediară ca și concept, cînd am avut dezbateri pe acest proiect de lege, se referea inclusiv la perioada de recuperare a investițiilor din partea Băncii Naționale. Și aici pentru lectura a doua, într-adevăr, noi vom concretiza suplimentar, ca să nu apară discrepanțe între perioada aceasta și perioada care obligă... care vrem să obligăm prin lege să fie creat acest Depozitar central unic funcțional. Aici era termenul de 18 luni. Dar pentru lectura a doua vom exclude această neînțelegere.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Ghilețchi,
Vă rog frumos, a doua întrebare.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da. Vă mulțumesc.

Eu cred că e foarte important, pentru că e nevoie lucrul acesta de precizat. E bine că oferim mai mult spațiu de manevră Băncii Naționale, dar, totodată, ar fi bine pentru noi, ca legiuitori, să stabilim și niște puncte de reper.

Și o altă întrebare așa, probabil, nu atât de importantă, dar, totuși, mi s-a părut la articolul 3 de prisos fraza aceasta. Uitați-vă, articolul 3 se începe așa: „Cu excepția cazului în care se prevede altfel în prezenta lege, Depozitarul central este creat sub forma unei societăți pe acțiuni”. Adică dacă era vorba de alte legi, eu înțelegeam, dar dacă e vorba de aceeași lege, fraza asta mi se pare lipsită de sens. Putem să începem simplu „Depozitarul central este creat sub forma unei societăți pe acțiuni”.

Pentru că dacă nu ne referim, repet, la alte legi, excepție față de prezenta lege, e parcă un nonsens.

Mulțumesc.

Domnul Ștefan Creangă:

Vă mulțumesc pentru obiecție.

Acceptată.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Întrebări nu mai sînt în adresa dumneavoastră în calitate de autor, iată de ce dacă ați putea să ne prezentați raportul comisiei în calitate de președinte al Comisiei economie, buget și finanțe.

Domnul Ștefan Creangă:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Onorat Plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege cu privire la Depozitarul central al valorilor mobiliare, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați și comunică doar cîteva elemente, vreau să adaug la ceea ce am spus.

Proiectul de lege propune crearea Depozitarului central al valorilor mobiliare sub forma unei societăți pe acțiuni, cu capital propriu de 1 milion de euro, împuternicit să efectueze operațiuni cu privire la depozitarea instrumentelor financiare, menținerea registrului deținătorilor valorilor mobiliare al entităților de interes public, operațiuni de clearing și decontare a instrumentelor financiare admise la tranzacționare pe piața reglementată și sistemul multilateral de tranzacționare, precum și alte operațiuni caracteristice activității Depozitarului central al valorilor mobiliare.

Sigur că acest proiect de lege este necesar, aceasta constată comisia. Și de aceea, reieșind din prezentările făcute și din raportul comisiei, proiectul de lege se propune spre examinare și aprobare în primă lectură, iar pentru lectura a doua vom veni și vom îmbunătăți acest proiect de lege, luînd în calcul și amendamentele tuturor deputaților.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări. Aici se încheie dezbaterile la proiectul de Lege nr.321 din 15 iulie 2016cu privire la Depozitarul central al valorilor mobiliare. Vom reveni la procedura de vot, precum am agreat, la ora 16.00.

Între timp, vă propun să examinăm și să dezbatem următorul subiect de pe ordinea de zi, proiectul de Lege nr.322 din 15 iulie 2016 privind redresarea și rezoluția băncilor.

Poftiți, domnule Creangă, în calitate de coautor.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Plen,

Proiectul de Lege privind redresarea și rezoluția băncilor transpune parțial în legislația națională dispozițiile Directivei nr.59 a Uniunii Europene privind redresarea și rezoluția instituțiilor financiare, document ce concretizează eforturile Uniunii Europene pentru a crea un cadru eficace de gestiune a crizelor pentru instituțiile financiare. Aprobarea acestei directive a constituit o reformă fundamentală a reglementării și supravegherii piețelor financiare, care pune bazele unui regim ce asigură ca autoritățile ce își coordonează în mod eficace acțiunile să dispună de instrumente adecvate de intervenție rapidă pentru gestionarea dificultăților cu care se confruntă băncile și celelalte instituții financiare, iar costurile unei eventuale restructurări sau lichidări ale băncii sînt suportate de către acționarii și creditorii acesteia.

Noile instrumente de intervenție statală, armonizate prin Directiva nr.59 sînt considerate a fi necesare în special pentru a preveni ajungerea unei bănci în stare de insolvabilitate sau, în cazul în care aceasta se produce, pentru a reduce la minimum consecințele, în sensul menținerii funcțiilor de importanță sistemică ale băncii, prin viabilizarea acesteia sau prin transferul acestor funcții la o altă entitate. În acest context, s-a considerat necesară instituirea unui regim armonizat la nivelul Uniunii Europene, care să ofere autorităților statelor membre un set credibil de instrumente pentru a interveni în dificultate, astfel încît să garanteze continuitatea funcțiilor financiare și economice critice ale acesteia, reducînd impactul negativ asupra economiei și a sistemului financiar.

Cadrul legal de gestiune a crizelor din sectorul bancar, ce va fi instituit prin acest proiect, cuprinde prevederi care se referă la trei etape distincte: pregătirea, intervenția timpurie și rezoluția bancară. Pentru fiecare dintre aceste etape au fost preluate în mare parte, conform dispozițiilor Directivei nr.59, condițiile declanșatoare, obiectivele și principiile care trebuie respectate, competențele autorităților implicate, instrumentele ce pot fi aplicate, precum și condițiile, limitele și modalitățile de implementare a acestora, mecanismele de finanțare a rezoluției, derogările de la aplicarea actelor normative, mecanismele de siguranță, căile de atac accesibile persoanelor care se consideră prejudiciate prin actele autorităților desemnate să pună în aplicare dispozițiile actului normativ.

Pregătirea pentru redresarea situației unei bănci sau eventuala aplicare a unui instrument de rezoluție se realizează prin elaborarea de către bănci a planurilor de redresare, pe de o parte, și prin elaborarea de către Banca Națională a planurilor de rezoluție, pe de altă parte. Elementele fundamentale care urmează a se regăsi în planurile de redresare și în planurile de rezoluție sînt prevăzute în proiect, acesta permițînd stabilirea unor cerințe simplificate față de respectivele planuri în cazul băncilor a căror structură este de o complexitate redusă.

Elaborarea planului de redresare și rezoluție bancară se realizează în cadrul unui proces în strînsă cooperare între Banca Națională și bănci, avînd drept finalitate instituirea unor mecanisme viabile prin asigurarea, în caz de necesitate, a remedierii situației băncii sau a lichidării acesteia cu un impact minim asupra sistemului financiar național și a resurselor publice.

Intervenția timpurie reprezintă un set de măsuri ce pot fi luate de către Banca Națională în privința unei bănci, în cazul în care aceasta din urmă încalcă sau este susceptibilă de a încălca cerințele normative privind activitatea bancară. Aceste măsuri se referă, în principal, la solicitări adresate băncii privind întreprinderea unui șir de acțiuni, cum sînt, printre altele: înlocuirea organelor de conducere a acesteia, implementarea aranjamentelor prevăzute în planul de redresare, elaborarea planului de negociere a restructurării datoriilor, efectuarea de modificări în strategia de afaceri, structura juridică și cea operațională a băncii. Ținînd cont de principiul proporționalității, proiectul prevede competența Băncii Naționale de a desemna unul sau mai mulți administratori temporari ai băncii atunci cînd măsurile respective se dovedesc a fi insuficiente pentru remedierea situației băncii.

Rezoluția presupune o intervenție a ... autorităților statului într-o bancă în vederea restructurării acesteia, în condiții expres determinate, întru atingerea unuia sau mai multor obiective ale rezoluției, prevăzute exhaustiv în proiect. Astfel, obiectivele care sînt urmărite de Banca Națională în aplicarea instrumentelor de rezoluție sînt: asigurarea continuității funcțiilor critice ale băncii; evitarea efectelor negative semnificative asupra stabilității financiare, în special prin prevenirea contagiunii, inclusiv asupra infrastructurilor pieței și prin menținerea disciplinei pe piață; protejarea fondurilor publice, prin reducerea la minimum a dependenței de sprijin financiar public extraordinar; protejarea deponenților care intră sub incidența legislației privind garantarea depozitelor; protejarea fondurilor și activelor clienților.

O acțiune de rezoluție poate fi dispusă atunci cînd sînt întrunite cumulativ următoarele condiții:

– s-a determinat de către Banca Națională a Moldovei că banca intră sau este susceptibilă de a intra într-o stare de dificultate majoră;

– analizînd timpul disponibil și alte circumstanțe relevante, nu există nici o perspectivă rezonabilă, potrivit căreia starea de dificultate majoră ar putea fi împiedicată, într-o perioadă rezonabilă, prin măsuri alternative ale sectorului privat, inclusiv măsuri luate de către un sistem instituțional de protecție, sau prin măsuri de supraveghere, inclusiv măsuri de intervenție timpurie sau măsuri de reducere a valorii ori de conversie a instrumentelor de capital relevante, luate în legătură cu banca în cauză;

Și trei – acțiunea de rezoluție este necesară din perspectiva interesului public.

Proiectul stabilește principiile fundamentale ale rezoluției care urmează a fi urmărite pe tot parcursul procedurii de rezoluție bancară, și anume:

- 1) acționarii băncii supuse rezoluției sînt primii care suportă pierderile;
- 2) creditorii băncii supuse rezoluției suportă pierderi ulterior acționarilor, în conformitate cu ordinea priorității creanțelor acestora în cadrul procedurii de lichidare silită, cu excepția cazului în care în prezenta lege se prevede, în mod expres, altfel;
- 3) organul de conducere și conducerea superioară ale băncii supuse rezoluției sînt înlocuite, cu excepția unor cazuri particulare, stabilite expres în proiect;
- 4) organul de conducere și conducerea superioară ale băncii supuse rezoluției oferă întreaga asistență necesară pentru realizarea obiectivelor rezoluției;
- 5) persoanele fizice și juridice care au contribuit la ajungerea în stare de dificultate majoră a băncii supuse rezoluției sînt trase la răspundere potrivit legislației civile sau penale;
- 6) creditorii din aceeași categorie sînt tratați în mod egal, cu unele excepții stabilite expres în proiect;
- 7) nici un creditor nu suportă pierderi mai mari decît cele pe care le-ar fi suportat în cazul în care banca ar fi lichidată prin intermediul procedurii de lichidare silită;

Și penultima, depozitele garantate sînt protejate în întregime;

Și ultima, acțiunile de rezoluție ... se întreprind cu respectarea mecanismelor de siguranță prevăzute în proiect.

Instrumentele de rezoluție care pot fi aplicate de către Banca Națională oricărei bănci, care întrunește condițiile de rezoluție sînt: vînzarea afacerii, banca-punte, separarea activelor și recapitalizarea internă. Important de reținut, aceste instrumente pot fi aplicate individual sau în combinație, cu excepția instrumentului de separare a activelor, care se aplică numai împreună cu un alt instrument de rezoluție, pentru a evita orice potențial hazard moral.

Instrumentul de vînzare a afacerii presupune transferul de către Banca Națională către un cumpărător a acțiunilor sau a altor instrumente de proprietate emise de către banca supusă rezoluției, precum și transferul, în totalitate sau în parte, a oricăror active, drepturi sau obligațiuni ale băncii supuse rezoluției. Proiectul prevede condițiile efectuării acestor operațiuni de vînzare în vederea asigurării finalității de realizare expeditivă a transferurilor funcțiilor critice ale băncii unei entități viabile.

Stimați colegi,

Vreau să menționez că toate aceste instrumente care se propun în proiectul de lege sînt instrumente necesare pentru a nu ajunge la situația care s-a creat în 2014.

De aceea proiectul prevede și crearea unui fond de rezoluție bancară care să atingă, la data de 31 decembrie 2024, 1% din volumul depozitelor garantate ale băncilor. Fondul de rezoluție bancară va fi administrat de către Fondul de garantare

a depozitelor în sistemul bancar, iar utilizarea resurselor fondului de rezoluție se poate face numai în baza deciziei Băncii Naționale, în calitate de autoritate de rezoluție.

Prin urmare, evidențiind importanța acestui proiect de lege și a domeniului de aplicare, solicit suportul onoratului Plen pentru a fi susținut proiectul de lege în prima lectură.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări în adresa dumneavoastră în calitate de autor.

Sînt sigur că toți au citit legea foarte bine, au înțeles, au intrat în esența ei.

Doamna Greceanîi.

Domnul Ștefan Creangă:

... Domnule Președinte,

Eu îmi cer scuze că am fost nevoit să dau o informație mult mai amplă, ... deputații, cu siguranță, au avut posibilitatea să citească, dar prezentarea să fie adusă, am făcut-o așa mai largă, ca să fie cunoscută și cetățenilor care înțeleg...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Doamna Greceanîi are o întrebare.

Poftiți.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Președinte,

Nu am o întrebare. Noi la comisie, într-adevăr, am discutat această inițiativă. Întrebarea a fost că, de fapt, cu această inițiativă trebuia, mă iertați vă rog, să vină Banca Națională. Și eu înțeleg că se face, pur și simplu, pentru grabă.

Legea este necesară, dar, domnule președinte, vreau, în calitate de președinte, să aud de la dumneavoastră că pentru lectura a doua toate acele articole, care sînt pur declarative și au fost copiate de undeva sau au fost scrise de niște experți care n-au nimic, de fapt, cu legea, să fie excluse. Și asta ar face o lege pe înțeles la toată lumea, să n-o înțeleagă doar acei din sistemul bancar, cu toate că este o lege specifică.

Și în al doilea rînd, n-ar fi atît de mare această lege și ar fi mai clară. Asta trebuie s-o facem noi pentru lectura a doua și cred că aici avem de muncit împreună cu experții de la Banca Națională pentru lectura a doua. Și noi am convenit în comisie să creăm un grup de lucru și să muncim în acest sens.

Fiindcă ... i-am întregat și pe unii dintre autori și pe cei de la Banca Națională sensul la unele articole, să nu mai intru acum în detalii, și, de fapt, și lor le vine greu să le înțeleagă.

De aceea, eu cred că pentru lectura a doua la acest proiect avem de muncit, iar noi vom susține pentru prima lectură. Și sigur că, dacă se va ține cont de propunerile noastre în lectura a doua, noi vom vota și în lectura a doua.

Domnul Andrian Candu:

Da, doamnă președinte, doamna Greceanîi, cer scuze.

Într-adevăr, legea e ceva nou, complex, premieră pentru noi. Sînt directivele europene și legislația altor state care reglementează mai bine.

Nu aș spune că aceasta este o lege citită de un simplu cetățean, într-adevăr, de specialiști, dar sînt sigur că pentru lectura a doua se va depune o muncă eficientă, atît de comisie, cît și Banca Națională, plus la care se mai adaugă și expertiza Fondului Monetar Internațional care revine cu o misiune tehnică în luna august anume și pentru acest subiect legat anume de această legislație. Și, bineînțeles, ei vor mai veni cu anumite sugestii și propuneri de a îmbunătăți.

Vă mulțumesc frumos.

Și dacă putem să trecem atunci la raportul comisiei, domnule Creangă, o să vă rog frumos să prezentați raportul comisiei pentru această lectură.

Domnul Ștefan Creangă:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Comisia a examinat acest proiect de lege, a întocmit un raport amplu pe 3 pagini. Eu cred că dumneavoastră îl aveți în față, l-ați citit.

Vreau să menționez că comisia unanim a susținut acest proiect de lege, conștientizînd necesitatea reglementării pe segmentul financiar-bancar și vreau să menționez că, dacă în 2014 exista astfel de reglementare legală, situația cu creditul de urgență nu era să fie la momentul actual.

De aceea, comisia propune aprobarea proiectului de lege în prima lectură.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Aici se încheie dezbaterile la proiectul nr.322 din 15 iulie 2016 ce ține de redresarea și rezoluția bancară.

Și în continuare, domnule Creangă, dacă ați putea, la fel, să ne prezentați și următorul subiect de pe ordinea de zi, proiectul de Lege nr.323 din 15 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, subiectul nr.5 de pe ordinea de zi.

Poftiți.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Plen,

Proiectul de lege are drept scop de a asigura aducerea în concordanță a legislației în vigoare cu prevederile proiectului de Lege nr.322 privind redresarea și

rezoluția băncilor și completarea cadrului legal privind reglementarea procesului de înființare a filialelor băncilor străine în Republica Moldova, procesului de guvernare corporativă și administrare a riscului, transparența și calitatea acționariatului.

Proiectul de lege se completează cu un nou capitol „Regimul filialelor băncilor străine”, prin care se reglementează condițiile de desfășurare a activității filialelor băncilor străine pe teritoriul Republicii Moldova, cerințele de licențiere a acestora, cerințele către capitalul de dotare și către conducătorii filialelor băncilor străine, procedura de evaluare a calității băncii străine care solicită înființarea filialei și situațiile în care se retrage licența filialei băncii străine, cerințele către publicarea situațiilor financiare a acestora.

Urmează de menționat că majoritatea reglementărilor propuse ce țin de procesul de guvernare corporativă și administrarea ...a riscului, transparența și calitatea acționariatului bancar, cu părere de bine, au fost adoptate deja prin Legea nr.182 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative.

Respectiv, în calitate de coautor, propun ca aceste amendamente, aceste modificări la legislație să fie excluse din proiectul de lege, ca să nu se suprapună cu Legea nr.182.

Stimați colegi,

Avînd în vedere importanța acestui proiect de lege, solicit suportul dumneavoastră pentru a fi votat în primă lectură.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări nici la acest subiect.

Vă rugăm frumos atunci din partea comisiei să ne prezentați raportul comisiei, în calitate de președinte al acesteia.

Vă rugăm frumos, domnul Creangă.

Poftiți.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimați colegi,

Comisia a examinat proiectul de Lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative. Și avînd la bază proiectul de Lege nr.322 care stabilește rezoluția băncilor, și avînd în vedere faptul că acest proiect de Lege nr.323 pune în aplicare anumite norme din nr.322, Comisia economie, buget și finanțe propune examinarea și aprobarea proiectului de lege în primă lectură.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Vă mulțumim foarte mult.

Domnule Creangă,

Vă mulțumim.

Aici se încheie dezbaterile la proiectul de Lege nr.323 din 15 iulie 2016 și vom reveni la procedura de vot la ora 16.00, precum a fost stabilit.

Ca să nu-l reținem pe ministrul mediului, dragi colegi, vă propun atunci să examinăm subiectul nr.6 de pe ordinea de zi, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura.

Vă rugăm frumos, domnul Munteanu, ministrul mediului.

Vă invităm la tribuna principală.

Poftiți.

Domnul Valeriu Munteanu – ministru al mediului:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Republica Moldova este statul european cu cele mai puține bazine acvatice, dar și cel mai sărac stat european sub aspectul ihtiofaunei. Acest lucru nu a fost întotdeauna așa. Din păcate, lipsa reglementărilor legale adecvate, lipsa altor reglementări subsecvente, dar și lipsa atenției adecvate din partea statului în acest domeniu a dus la secătuirea ihtiofaunei din Republica Moldova, atât de necesară pentru funcționalitatea, dacă pot să zic așa, a Prutului, Nistrului, lacului Costești-Stînca, Beleu, Manta, Cahul, cele mai importante bazine acvatice naturale din Republica Moldova.

Legea de bază a fost adoptată în 2006, dar, din păcate, a fost una insuficientă, s-a dovedit a fi una insuficientă, creînd mari dificultăți la nivelul de implementare, fiind, din punctul nostru de vedere, la anumite aspecte mai mult declarativă și, respectiv, creînd foarte multe premise ca legea să fie eludată și, respectiv, resurselor noastre ihtiofaunistice s-au adus mari prejudicii.

Legea vorbește despre două feluri principale de pescuit, despre pescuitul sportiv și de amator și despre pescuitul industrial.

Pescuitul de amator și sportiv este cel cu undița, pe care-l face cetățeanul în mod individual cînd merge la Nistru sau la Prut. Și, respectiv, pescuitul industrial, o practică veche de 25 de ani în Republica Moldova, s-a realizat în baza unor cote atribuite de către Ministerul Mediului.

Cea mai gravă problemă, din punctul nostru de vedere, și venim să rezolvăm această problemă prin această lege, a fost lipsa reglementărilor, mai ales pentru pescuitul industrial. Și în momentul în care Republica Moldova atribuia anumite cote, de obicei aproximativ 60 de cote anual, echivalent cu 60 de tone de pește, lipsa de reglementări ducea la faptul că în baza acestor cote erau extrase sute sau chiar mii de tone din Prut și din Nistru.

Perpetuarea acestor practici a dus la faptul că în ultimii ani avem foarte și foarte puțin pește în Prut și în Nistru și, respectiv, scade capacitatea de epurare a apelor, o funcție de bază pe care o are ihtiofauna.

Anul 2016 a fost primul an de la revoluție înapoi, de la independență, cînd printr-un ordin al Ministerului Mediului am interzis sau nu am atribuit, de fapt, cote pentru pescuitul industrial, dînd șansa ihtiofaunei să se regenereze.

Mai mult decît atît, vreau să vă zic că am intensificat controalele pe Prut și pe Nistru, ceea ce a dus la creșterea vânzărilor pentru permise de pescuit de 5 ori doar într-un singur an, iar cantitățile de plase ridicate la fel sînt de aproximativ 4, 5 ori mai mult.

Mai mult decît atît, o altă acțiune pe care am realizat-o, alocarea de bani din partea fondului ecologic pentru popularea cu pește în Prut și în Nistru, dînd șansa, respectiv ca să se repopuleze.

Cîteva prevederi de bază ale acestei legi. Este o lege eminentamente tehnică, din punctul nostru de vedere, care stabilește claritate în acest domeniu.

Unu. Pentru pescuitul industrial au fost limitate plasele care sînt folosite. Pînă acum puteau fi folosite oricîte, acum sînt limitate la 5 și, respectiv, sînt limitate și lățimea Nistrului, respectiv Prutului, care poate fi afectat în acest sens.

Vă declar cu toată responsabilitatea că noi nu prevedem nici pentru anul 2017 alocarea de cote pentru pescuitul industrial. Negociem cu România, cu Ucraina, dar și cu autoritățile nerecunoscutei părți transnistrene, astfel încît această măsură să fie perpetuată pentru o perioadă mult mai lungă, dînd șansa ihtiofaunei să se regenereze.

În același timp, perfecționăm, vedeți, inclusiv în această lege, cadrul legal, astfel atunci cînd vom reveni la această practică regulile să fie foarte clare. Există și alte multe prevederi în această lege legate de pescuitul sportiv și, respectiv, turistic, așa cum ne-au solicitat colegii noștri de la Agenția de turism să-l denumim, și multe alte prevederi.

Sînt gata să vă răspund, dacă există întrebări la acest proiect. Apropo, este o obligație pe Acordul de Asociere a acestei legi.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule ministru.

Poftim, prima întrebare, domnul Diacov.

Domnul Dumitru Diacov:

Da, eu mă bucur că noi avem ocazia să discutăm astăzi un proiect de lege important pentru Republica Moldova. Sprijinim și eu știu că și ministerul este foarte angajat în această activitate.

E bine de pescuit să vorbim, dar noi putem să rămînem fără apă, de exemplu, în Nistru. Și am vrut, că nu-i o întrebare directă, dar care se referă la acest proiect, dar este foarte importantă și vreau ca domnul ministru, în două cuvinte, să spună dacă noi negociem, Republica Moldova, ministerul, cu partenerii noștri ucraineni, ca să schimbe situația, fiindcă dacă o să avem apă în Nistru, o să avem și pește acolo.

Vă mulțumesc.

Domnul Valeriu Munteanu:

Da, mulțumesc foarte mult.

Există și o legătură directă dintre cantitatea de apă și cantitatea de pește, dar există și alte acțiuni pe care trebuie să le întreprindem. Problema este direct legată,

cantitatea de apă care există în Nistru este direct legată de cantitățile de precipitații care cad în Carpații ucraineni. Asta ceea ce este legat de natură, dar de intervențiile antropice, de cantitatea de apă pe care o deversează, în aval de Novodnestrovsk, partea ucraineană.

Din păcate, anumite acțiuni, eu le-aș spune stîngace, dar o altă apreciere o să le dăm în scurt timp, apropo, ale autorităților din Republica Moldova din ultimii 6 ani de zile au dus la pierderea controlului Republicii Moldova, total asupra nodului hidrografic de la Costești-Stîncă. Din cîte cunosc eu, și avem schimb de scrisori cu procuratura, există inițiată și o verificare în acest sens.

Noi vom pune la dispoziție toate documentele din acest dosar, astfel încît să vedem foarte exact dacă nu cumva au existat și acțiuni care depășesc limita cadrului penal care a dus la cedarea unilaterală din partea Republicii Moldova a părții controlate suverane a Republicii Moldova pe acest baraj, ceea ce a dus la un control total și al decizii totale a Ucrainei. Ucraina își crește capacitatea de producere a energiei electrice la aceste hidrocentrale, respectiv capacitatea de stocare și folosire a apelor și în consecință duce la mai puțină apă deversată în aval.

Încerc telegrafic să explic. Nu există instrumente sau există instrumente internaționale care ar obliga Ucraina să renunțe la aceste practici, dar nu sînt desăvîrșite instrumentele prin care noi am face acest lucru.

Am zis și cu alte ocazii și de la această tribună, Ucraina respinge deocamdată să semneze un acord, să ratifice, de fapt, un Acord semnat la Roma în anul 2010 cu privire la gestionarea în comun a râului Nistru de la izvoare pînă la vărsarea în Marea Neagră.

Vom încerca să punem presiune pozitivă pe Ucraina ca să realizeze acest lucru, dar subiectul, totuși, rămîne în momentul în care eu consider că noi prea ușor am cedat, trebuie să vedem în ce condiții controlul nostru în Novodnestrovsk. În momentul în care noi ne vom întoarce la Novodnestrovsk, atunci nu vom trebui să negociem sau, dacă vreți, să cerșim de fiecare dată acest lucru, ci vom gestiona plenipotențiar acest proces, aducînd în aval din Novodnestrovsk cantități suficiente de apă pentru păstrarea viabilității fluviului Nistru.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Poftim, domnule Diacov.

Domnul Dumitru Diacov:

O precizare, dacă se poate. Această cedare a unei părți a teritoriului nu este mare, dar este foarte importantă și orice țară nu poate să cedeze așa pur și simplu chiar doi metri de teritoriu, de aceea este o problemă care necesită clarificare. Eu nu țin minte ca în Parlamentul Republicii Moldova să fi votat o decizie care rezolvă această problemă. Deci chiar dacă ea a fost prin intermediul numai al executivului, înseamnă că ea nu este și legală. De aceea, procedurile respective trebuie inițiate de Ministerul Mediului în cazul nostru concret.

Domnul Valeriu Munteanu:

Mulțumesc foarte mult.

Legenda, în două cuvinte, a arătat cam în felul următor. În anul 2010 Republica Moldova începe să discute cu Ucraina despre delimitarea granițelor de noi și, respectiv, pe tapet s-au pus mai multe subiecte legate de granițele pe care le avem noi sau granița pe care o avem cu Ucraina. Una dintre condițiile sau una dintre condițiile primare ale Ucrainei a fost ca noi să cedăm partea noastră de control, 32 de hectare, ceva de genul acesta, exact jumătatea barajului la Novodnestrovsk. Și printr-un document din anul 2010 al executivului, îmi vine greu acum să vă spun sau să apreciez de la această tribună și, în calitate de ministru al mediului, nu trebuie să fac aceste aprecieri, că a fost legală, că n-a fost legală, dar există un document al executivului, din punctul meu de vedere, insuficient care a cedat, a făcut ca noi să cedăm acest lucru. De aceea, probabil ... sau de aceea vă spuneam, există și un interes din partea Procuraturii Generale pe acest subiect.

Noi în cel mai scurt timp, probabil săptămîna viitoare, vom face public acest dosar și vom încerca să vedem, să descîlcim ițele și, respectiv, să găsim soluțiile. Nu doar asta este scopul.

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Boțan,
Poftim prima întrebare.

Domnul Roman Boțan:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule ministru,

Este bine cunoscut faptul că sînteți un promotor frecvent al îmbunătățirii tuturor aspectelor ce țin de mediu. În acest sens, sînt notorii și acțiunile dumneavoastră, acțiuni care demonstrează o abordare profesionistă și serioasă.

Domnule ministru,

Aș vrea să vă întreb, de cît timp este nevoie ca ihtiofauna să se regenereze și să ajungă la un nivel acceptabil?

Domnul Valeriu Munteanu:

Mulțumesc, domnule Boțan.

Roman,

Tu îmi citești chestii de acestea parcă eu chiar sînt Brejnev. Noi am învățat împreună cu domnul Boțan la școală și dumnealui citește ... (*Ride.*)

Poftim? Nu, nu-i tocmai așa, poate să existe apă și pește să nu existe în momentul în care noi nu avem instrumente, în momentul în care noi nu reglementăm acest lucru.

Peștele ca și iepurele se regenerează foarte repede, da, în momentul în care noi creăm condiții. 2, 3, 4, 5 ani sînt suficienți în momentul în care există prohibiții, în momentul în care controlul este suficient, în momentul în care există repopulare, în momentul în care sînt anihilate sursele de poluare cele mai mari, atunci iată cam astea ar fi acțiunile, care concentrat și în timp de 4 – 5 ani de zile

poate să ducă la regenerare. Respectiv trebuie restabilite anumite specii care au dispărut în momentul în care vrem să creăm diversitate.

Un alt aspect, apropo, foarte interesant din acest proiect de lege, legea când a fost aprobată în 2006 nu s-a permis și nici acum nu este permis pescuitul pentru amatori în lacul Dubăsari de la hidrocentrala Dubăsari pînă la Oxentia – Holercani – Oxentia. Acest lucru s-a făcut, apropo, este o mare nemulțumire din partea pescarilor, pentru că în această zonă sînt vilele guvernamentale și autorii de la acea perioadă au considerat că nu trebuie să deranjeze pescarii de rînd, muritorii de rînd proprietarii sau deținătorii acelor vile, dar și ai altor vile private. Iată că prin această inițiativă legislativă restabilim această inechitate socială și permitem pescarilor, tuturor, să aibă acces direct și respectiv egal la aceste resurse, excluzînd dreptul protipendadei moldovenești la aceste resurse.

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Da, domnule Boțan,
Poftim a doua întrebare.

Domnul Roman Boțan:

Vă mulțumesc, domnule ministru, pentru răspuns.

Noi susținem demersul dumneavoastră și consider că absolut toți deputații care sînt în această sală vor vota unanim acest proiect.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule ministru,

Mulțumesc.

Întrebări nu-s.

Doamnă președinte Ivanov,

Prezențați, vă rog raportul Comisiei administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice.

Doamna Violeta Ivanov:

Vă mulțumesc, stimate domnule Președinte al ședinței.

Stimați colegi,

Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.143 privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, în conformitate cu Constituția Republicii Moldova și cu Regulamentul Parlamentului.

Proiectul de Lege propus de către Guvern are drept scop asigurarea unui cadru normativ eficient în ceea ce privește asigurarea măsurilor de protecție a resurselor acvatice biologice în râurile și lacurile Republicii Moldova, efectuarea

măsurilor de ameliorare piscicolă, precum și prevenirea și combaterea pescuitului ilegal.

În acest context, se propune excluderea din competența autorităților publice locale a prevederilor ce țin de sistarea activităților de utilizare neautorizată a resurselor biologice acvatice în obiectivele acvatice piscicole naturale. Aceasta se propune a fi nemijlocit competența Inspectoratului Ecologic de Stat.

Totodată, proiectul propune delimitarea pescuitului în scop științific de pescuitul de control, cu scopul clasificării și stabilirii pentru fiecare tip de pescuit în parte a condițiilor în care se vor efectua investigațiile stării resurselor biologice acvatice.

La proiectul de lege au parvenit avizele comisiilor permanente, Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, Centrului Național Anticorupție. Majoritatea comisiilor, care au avizat acest proiect de lege, s-au pronunțat pentru examinarea și adoptarea acestui proiect în plenul Parlamentului. Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului consideră că proiectul de lege poate fi înaintat spre examinare în ședința plenară a Parlamentului.

Drept urmare a celor menționate, Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice a susținut unanim acest proiect de lege și-l propune plenului Parlamentului pentru examinare și aprobare în primă lectură.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, doamnă președinte.

Întrebări nu-s. Rog să luați loc.

Următorul este proiectul de Lege cu privire la modificarea și completarea articolelor 16 și 45 din Legea nr.436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală.

Prezintă deputatul Vladimir Sorocean.

Poftim.

Domnul Vladimir Sorocean:

Onorat Plen,

Legea nr.436 privind administrația publică locală a fost modificată și completată de mai multe ori. Totodată, poate cu regret, necesită modificări și de această dată. Este vorba de reglementarea sau mai bine zis claritate în procesul legislativ local de nivelul I și II. (*Rumoare în sală.*)

În pofida faptului că în ultimii ani au fost mai multe încercări de a îmbunătăți legislația cu privire la administrația publică locală, toate guvernele care au activat anterior au ținut să aducă inovațiile sale în domeniul reformei administrației publice locale și actualmente autoritățile publice locale din țara noastră se află, așa spun eu, într-o profundă stare ... de incertitudine. Acest moment afectează viața cotidiană a locuitorilor prin tergiversarea și rezolvarea problemelor în ceea ce privește activitatea consiliilor locale.

Din practica anului trecut, imediat după alegerile locale s-a început convocarea și ședința de constituire a sesiunii ordinare. Una dintre chestiunile

importante ține de formarea echipei lucrative în organele deliberative și reprezentative la nivel de oraș/municipiu/raion după validarea alegerilor locale. Însă în Legea nr.436 privind administrația publică locală nu este stipulat expres cadrul clar al activității consiliilor locale după ședința de constituire.

Eu presupun întrebarea că în articolul 16 și articolul 45 din legea indicată este stipulat cum se petrec ședințele ordinare, și anume:

„Articolul 16. Convocarea consiliului local

Alineatul (3) Convocarea consiliului local se face cu cel puțin 5 zile înainte de ședința ordinară și cu cel puțin 3 zile înainte de ședința extraordinară”.

„Articolul 45. Convocarea consiliului raional

Alineatul (1) Consiliul raional se întrunește în ședințe ordinare o dată la 3 luni.

Alineatul (2) Consiliul raional se poate întruni în ședință extraordinară, cu ordinea de zi propusă, ori de câte ori este necesar, la cererea președintelui raionului sau a cel puțin o treime din numărul consilierilor aleși.

(3) Convocarea consiliului raional se face prin dispoziție a președintelui raionului, cu cel puțin 10 zile înaintea ședințelor ordinare și cu cel puțin 3 zile înaintea celor extraordinare. ... În temeiul dispoziției, fiecărui consilier i se expediază o înștiințare în care se indică ordinea de zi, data, ora și locul desfășurării ședinței. Înștiințarea este semnată de secretarul consiliului raional.”

În prezentul proiect de lege se propune reglementarea clară și fixă a convocării primei, accentuez, primei ședințe ordinare după ședința de constituire.

Anul trecut în multe raioane ale republicii ... au fost convocate ședințe ordinare în aceeași zi, în aceeași oră cu ședințele de constituire, ceea ce nu este normal și nu este bine. Cred că nu este necesar să explic mult faptul că nu este normal când nici comisiile de specialitate nu pot să se adune la ședința sa pentru a examina întrebările pentru ședința ordinară.

În această ordine de idei, se propune de a se opera modificările care se conțin în proiectul înaintat spre examinare și solicit susținerea acestuia.

Dau citire acestei modificări care se propune a fi făcută în două articole a ... Legii nr.436.

În articolul 16: „Consiliul local se întrunește la prima ședință ordinară în termen de cel puțin 3 zile calendaristice după ședința de constituire. Convocarea consiliului local se face prin dispoziție a primarului sau la cererea a cel puțin o treime din numărul consilierilor aleși”.

Modificări la ... articolul 45 din lege: „Consiliul raional se întrunește la prima ședință ordinară în termen de cel puțin 3 zile calendaristice după ședința de constituire. Convocarea consiliului raional se face la cererea a cel puțin o treime din numărul consilierilor aleși”.

Asta-i tot. Rog, stimați colegi, susținerea proiectului.

Domnul Andrian Candu:

Da. Începem sesiunea de întrebări-răspunsuri.

Vă rugăm frumos, prima intervenție.

Doamna Ivanov,
Poftiți.

Doamna Violeta Ivanov:

Vă mulțumesc.

Stimate domnule deputat,

Spuneți vă rog, cum explicați dumneavoastră că în termenul propus de cel puțin 3 zile să reușiți convocarea ședinței ordinare, după cea de constituire, cu pregătirea materialelor și informarea consilierilor, elaborarea și adoptarea proiectelor de decizii, avizarea acestora, elaborarea planurilor de activitate de către consiliile de specialitate, deci asigurarea procesului de transparență, informarea cetățenilor în termen de cel puțin 3 zile?

Domnul Victor Sorocean:

Asta este viziunea mea că 3 zile este destul. Vreau să aduc un exemplu, dar nu unul, multe, care s-a petrecut anul trecut după alegerile locale când se petreceau, se convocau ședințele ordinare cu ordinea de zi de a alege conducerea raionului, ca exemplu, în aceeași zi, în aceeași oră. Atunci este întrebarea: unde este timp suficient de a pregăti toate actele de care spuneți?

Eu propun să fie 3 zile, cred că va fi normal pentru a convoca prima ședință a comisiei și de a examina întrebările care trebuie să fie puse pe urmă la ordinea de zi la ședința ordinară.

Dacă credeți că trebuie să fie mai multe zile, nici o problemă, putem discuta, pentru lectura a doua, eu sînt gata să examinăm.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Ivanov,

Vă rog frumos, dacă aveți a doua întrebare sau precizare.

Doamna Violeta Ivanov:

Da. Vă mulțumesc.

Doar o precizare. Consider că acest lucru este foarte problematic în cazul când ... în cazul calculării începînd cu ziua de joi sau vineri, în situația dată ar putea ca ședințele să fie planificate sîmbătă sau duminică sau în zilele de sărbători, ceea ce este cam complicat.

Vă mulțumesc.

Domnul Victor Sorocean:

Da, eu sînt de acord, sînt de acord. Poate este necesar de a modifica acest termen nu 3 zile, dar mai mult, nici o problemă.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Bejan,

Poftim, prima întrebare.

Domnul Valerian Bejan:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule autor,

Spuneți vă rog, dumneavoastră, probabil, cunoașteți că avem o practică vicioasă când la ședința de constituire, îndată după alegerea președintelui raionului, sînt aleși vicepreședinții fără ca candidaturile lor să fie consultate cu fracțiuni și fără ca să fie trecute prin comisiile de specialitate ceea ce este, de fapt, o încălcare. Iar ceea ce propuneți dumneavoastră, cel puțin 3 zile să fie următoarea, iarăși nu acordă destul timp pentru consultarea cu fracțiunile, pentru ca comisiile să se întrunească să-și pregătească materialele.

Dar, totodată, vreau să concretizez, „cel puțin” asta nu înseamnă „cel mult 3 zile”, deci poate să fie și 4, și 5, și 6, și 7, și într-o săptămîină, iar poate aici ar fi bine de concretizat un număr mai concret, cel puțin 3 zile, dar maximum nu mai mult de 5 zile sau nu mai mult de 6 zile, pentru că termenul „nu mai puțin de 3 zile” ar invoca și peste o lună se poate întruni sau nu știu cînd.

Cum e părerea dumneavoastră, ar fi bine de concretizat, de pus un interval: nu mai puțin și nu mai mult?

Domnul Victor Sorocean:

Eu cred că nu este sens de limitat ... convocarea ședinței ordinare, că în Legea nr.436 sînt stipulate și modalități de a convoca ședințele ordinare și ... tot este expres stipulat că ele pot fi convocate cu 10 zile, adică anunțată convocarea cu 10 zile înainte de ședință, adică nu este limitată data concretă după care nu se poate de convocat.

Reieșind din aceasta, am făcut și eu propunerea asta, va fi nu cel puțin cu 3 zile, nu mai înainte de 3 zile, dar de limitat acest termen, eu nu știu, ... eu sînt gata să examinăm. Dar sînteți ... drept că, sigur, da, au fost așa cazuri că în aceeași zi, în aceeași oră, fără consultări, fără știința comisiei, petreceau ședințe de constituire la care sînt întrebările specifice de a constitui organele locale și în aceeași oră se petrecea și sesiunea ordinară care nu poate fi în aceeași oră și în aceeași zi.

Aveți dreptate. Privind termenul acesta putem discuta, eu sînt gata, pentru lectura a doua ... (*Voce nedeshușită din sală.*)

Domnul Valerian Bejan:

Deci pentru lectura a doua ar fi bine să ne mai gîndim și să mai discutăm...

Domnul Victor Sorocean:

Da, nici o problemă. Dați propunere și sîntem gata să examinăm.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Boțan,

Poftim.

Domnul Roman Boțan:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule deputat,

Propunerea dumneavoastră legislativă nu corelează cu prevederile Legii privind administrația publică locală, dar nici cu prevederile Regulamentului-cadru privind constituirea și funcționarea consiliilor locale și raionale, aprobat prin Legea nr.457 din 14 noiembrie 2003.

Cum explicați acest aspect?

Domnul Victor Sorocean:

Eu mă bazez pe Lega nr.436 privind administrația publică locală. Pe această lege.

Domnul Roman Boțan:

Dar legea cealaltă nu o luați în considerare?

Domnul Victor Sorocean:

Dacă sînt unele probleme, eu sînt gata pentru lectura a doua să ne uităm, să examinăm și acum putem duce la corelarea acestor legi care sînt.

Domnul Roman Boțan:

Vă mulțumesc.

Vreau să menționez că anume din acest aspect Comisia juridică, numiri și imunități a dat un aviz negativ acestui proiect.

Domnul Victor Sorocean:

Da, sînt avizele negative prezentate de către Comisia juridică, numiri și imunități și Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice. Restul comisiilor au prezentat sau aviz pozitiv, sau au primit decizia spre examinare în Parlament. Dar este avizul CNA-ului, raportul expertiză de anticorupție asupra nivelului coruptibilității proiectului de lege dat, efectuat de către Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova, ce conține faptul considerării argumentelor invocate relevante, iar proiectul oportun spre promovare.

Tot cred că este o poziție pentru aceea că proiectul are dreptul să fie aprobat în primă lectură.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Boțan,

Poftim, a doua întrebare.

Domnul Roman Boțan:

Precizare. Totuși consider că atunci cînd elaborați inițiative legislative ar trebui să le corobați și să le corelați cu toate actele normative, pentru a nu intra în contradicție cu alte norme deja existente. Asta e ca o sugestie. În rest, atît.

Mersi.

Domnul Victor Sorocean:

Da, mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc.

Domnule Deliu,

Vă rog, prima întrebare.

Domnul Tudor Deliu:

Da. Mulțumesc.

În primul rând, domnule Sorocean, vreau să zic că mi se pare că este și din punct de vedere al tehnicii legislative greșit, deoarece dumneavoastră vă referiți doar la modificarea unui act legislativ, însă veniți cu articolul 1, articolul 2, articolul 3, dar, mă rog, asta se va expune cred că mai bine Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului.

Însă eu am câteva întrebări. Prima întrebare, dar iarăși o constatare. Mie nu mi se pare pertinentă modificarea articolului 16 ce se referă la consiliul local, deoarece, conform legislației, odată cu validarea mandatului primarului și a consilierilor, ei încep activitatea în conformitate cu legea, se pregătesc pentru ședința ordinară, ședințele comisiilor. Mie mi se pare că acest proiect are un substrat mai adânc cu referire la consiliul raional și aici aveți dreptate, deoarece noi sîntem uneori puși în situația ca după constituirea consiliului luni întregi să dureze alegerea președintelui raionului.

De aceea, poate nu ar fi cazul să intervenim cu modificare la articolul 16, ceea ce se referă la primar și consiliul local, deoarece ei au fost validați în funcție, li s-a citit hotărîrea de judecată și activează în conformitate cu legea.

Cît privește consiliul raional, fiindcă după constituire ei nu aleg... aleg președintele de acum după constituire și poate că aici ar fi rezonabil, dar, iarăși, aceste 3 zile mi se pare că sînt prea puține.

Și aici o întrebare: de ce ați dat dreptul de convocare doar la cererea a 1/3 din numărul consilierilor aleși, mă refer la nivel de raion, cînd în Legea nr.199 cu referire la funcția de demnitate publică expres se prevede că în cazul în care termenul regulamentar de exercitare a mandatului expiră sau a expirat, iar succesorul de competență nu a intrat în exercitarea mandatului, demnitarul continue să-și exercite mandatul pînă la ocuparea mandatului de către succesor?

Respectiv, președintele raionului care a ocupat această funcție, fiind funcție de demnitate publică, ea cade sub incidența articolului 7 alineatul (3) din Legea nr.199 și poate și prin dispoziția lui să convoace ședința consiliului și, respectiv, și 1/3, fiindcă noi în cazul de față deviem de la prevederile articolului 7 din Legea nr.199.

Domnul Victor Sorocean:

Da, vă mulțumesc.

Eu credeam că cu mandatul expirat cam nu este corect să convoace sau să conducă ședința consiliului raional președintele, să spunem, vechi. De aceea și am

făcut propunerea asta, va fi convocată prima ședință ordinară după ședința de constituire, la cererea a 1/3 din consilierii aleși.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Poftim, domnule Deliu, precizare sau a doua întrebare.

Domnul Tudor Deliu:

O precizare. Deci eu am înțeles intenția dumneavoastră, dar încă o dată zic, vine în contradicție cu Legea privind statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică. Președintele raionului este funcție de demnitate publică și, respectiv, el poate, el n-o să conducă ședințe, prin dispoziții convoacă sau la cererea a 1/3, trebuie să dăm această posibilitate ca să nu deviem de la prevederile acestui articol.

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc.

Mulțumesc, domnule Sorocean.

Întrebări nu-s.

Doamnă președinte Ivanov,
Prezentați raportul comisiei.

Doamna Violeta Ivanov:

Stimați colegi,

Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice a examinat proiectul de Lege nr.351 din 30.09.2015 cu privire la modificarea și completarea unor articole din Legea privind administrația publică locală, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către deputatul în Parlamentul Republicii Moldova domnul Victor Sorocean, în conformitate cu prevederile articolului 73 din Constituția Republicii Moldova și Regulamentul Parlamentului.

Comisia sesizată în fond menționează că proiectul de lege prevede operarea unor modificări și completări la articolele 16 și 45 din Legea nr.436 privind administrația publică locală, ce au drept scop reglementarea fixată și transparentă a convocării primei ședințe ordinare a consiliului local după ședința de constituire.

Proiectul de lege stabilește un termen de nu mai puțin de 3 zile calendaristice în decursul cărora consiliul local și consiliul raional s-ar întruni în ședința ordinară.

În urma examinării proiectului de lege, comisia permanentă constată că termenul-limită de 3 zile calendaristice pentru convocarea consiliului local și raional în prima ședință ordinară după ședința de constituire nu este un termen optim pentru a putea fi respectat.

Soluția legislativă propusă nu corespunde prevederilor articolului 16 alineatul (3) din Legea privind administrația publică locală nr.436, potrivit căreia convocarea consiliului local se face cu cel puțin 5 zile înainte de ședința ordinară, precum și prevederile articolului 45 alineatul (3) care stabilește că convocarea consiliului raional se face prin dispoziția președintelui raionului cu cel puțin 10 zile înaintea ședințelor.

La proiectul de lege au parvenit avizele comisiilor permanente, Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, Guvernului Republicii Moldova și Centrului Național Anticorupție al Republicii Moldova.

Comisia agricultură și industrie alimentară, Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media și Comisia politică externă și integrare europeană propun examinarea proiectului în plenul Parlamentului.

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică în avizul său s-a pronunțat pentru examinare, cu condiția avizului pozitiv al Guvernului.

Comisia economie, buget și finanțe în avizul prezentat comunică că nu a întrunit majoritatea de voturi întru susținerea proiectului menționat.

Comisia juridică, numiri și imunități s-a pronunțat pentru respingerea proiectului.

Guvernul Republicii Moldova în avizul său propune respingerea proiectului de lege menționat.

Reieșind din cele expuse, în conformitate cu prevederile articolului 63 din Regulamentul Parlamentului, Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice propune respingerea proiectului de Lege nr.351 din 30 septembrie 2015 cu privire la modificarea și completarea articolului 16 și articolului 45 din Legea nr.436 privind administrația publică locală.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, doamnă președinte.

Întrebări nu-s.

Stimați colegi,

Următorul este subiectul nr.9 pe ordinea de zi, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Codul penal – articolele 55, 64, 126; Codul de procedură penală – articolul 201.*) Numărul proiectului 269 din 15 iunie 2016.

Doamnă președinte Raisa Apolschii,

Prezentați, vă rog, raportul comisiei.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc.

Stimate domnule Președinte al ședinței,

Stimați colegi,

Cu permisiunea dumneavoastră, n-o să mă refer la esența acestui proiect, pentru că el, dacă vă aduceți aminte, a fost dezbătut ieri. În urma dezbaterii unui amendament ce se referea la cuantumul unității convenționale și drept urmare a dispoziției domnului Președinte al Parlamentului, în vederea remiterii acestui proiect pentru a discuta încă o dată cu autorii amendamentului situația creată, deci comisia a examinat, am avut întrunită comisia ieri și am convenit ca unitatea ...

Deci vreau să menționez că Guvernul... să aduc aminte mai bine-zis, Guvernul propune ca mărimea unei unități convenționale să constituie 1% din

salariul mediu lunar pe economie prognozat, stabilit prin hotărîrea de Guvern în vigoare la momentul săvîrşirii faptei.

Pe de altă parte, prin mai multe amendamente prezentate în adresa comisiei, unii deputați au propus diferite cwantumuri pentru unitatea convențională, în special s-a vociferat suma de 25 – 30 de lei, de 0,5% din salariul mediu lunar pe economie prognozat, stabilit prin hotărîrea de Guvern.

Ieri, așa cum am enunțat, am întrunit ședința comisiei, a fost prezent și domnul deputat Ghilețchi, care, de fapt, și-a expus nemulțumirea vizavi de stabilirea cwantumului așa propus de Guvern cum a fost. Și în urma dezbaterilor, membrii comisiei au convenit, evident și cu autorul acestui proiect de lege, asupra stabilirii unei sume fixe a unității convenționale și anume va constitui 50 de lei.

În rezultatul examinării acestui amendament, comisia, cu majoritatea voturilor, a propus plenului Parlamentului examinarea și adoptarea acestuia în lectura a doua. Mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, doamnă președinte.

Întrebări nu-s. A, este? Вы нажали.

Scuzați, doamnă președinte.

Domnule Ghilețchi,

Vă rog.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Doar o simplă precizare, pentru că mulți, probabil, colegi sau cei care ascultă această dezbatere s-ar fi întrebat: propunerea a fost 25 – 30 de lei, de ce 50 de lei? Și explicația este următoarea. Pentru că, într-adevăr, cred că s-a ajuns la un anumit consens sau compromis prin faptul că majoritatea, de fapt absoluta majoritate a sancțiunilor, a fost diminuată. Ea a fost diminuată ținînd cont de un raport de aproximativ 30 de lei. Și de aceea astăzi chiar dacă introducem această unitate convențională de 50 de lei, ele vor fi aproximativ la nivelul unei unități de 30 de lei, după ce s-au făcut, cu ajutorul Ministerului Justiției, modificările respective.

Pe de altă parte, noi cîștigăm sau noi într-un fel ridicăm această linie de demarcare dintre sancțiunea penală și cea contravențională. De asemenea este important pentru cetățeni ca să înțeleagă că acest lucru este în beneficiul tuturor.

Vă mulțumesc.

Doamna Raisa Apolschii:

Eu vă mulțumesc.

Eu gîndindu-mă că am făcut o analiză ieri mai detaliată, m-am referit la acest moment, este adevărat. Atunci cînd am revizuit Codul penal și Codul contravențional cu referire la ceea ce ține de mărimea amenzii, deci noi am micșorat numărul de unități convenționale ca să nu fie exagerat de mare vizavi de ceea ce avem astăzi la moment. Este adevărat.

Eu vă mulțumesc, domnule coleg.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Țurcan,
Poftim prima întrebare.

Domnul Vladimir Țurcan:

Da. Vă mulțumesc.

Doamnă președinte,

În prelungirea fericirii pe care o avem că am bucurat oamenii, la mine este o întrebare. Eu fac legătură deja cu proiectul nr.137 în care e prevăzut că la articolul 34 unde sînt stabilite, domnule Ghilețchi, deci plafoanele maxime și minime, apoi iată aici clar se prevede că plafonul maximum se majorează de la 150 pînă la 500 de unități. Așa că populația nu se va bucura mult, deoarece ...

Doamna Raisa Apolschii:

Nu este adevărat.

Domnul Vladimir Țurcan:

Cum nu-i?

Doamna Raisa Apolschii:

Nu este adevărat. Eu înțeleg unde duceți dumneavoastră, dar nu este adevărat ceea ce indicați că se majorează ...

Domnul Vladimir Țurcan:

Doamnă președinte ...

Doamna Raisa Apolschii:

Dumneavoastră n-ați văzut proiectul definitivat probabil că.

Domnul Vladimir Țurcan:

Iată numai ce l-am primit.

Doamna Raisa Apolschii:

Proiectul definitivat?

Domnul Vladimir Țurcan:

Numai ce iată de la Secretariat am primit proiectul.

Doamna Raisa Apolschii:

Proiectul definitivat?

Domnul Vladimir Țurcan:

Iată-l, eu nu știu.

Doamna Raisa Apolschii:

Păi, întotdeauna este norma generală unde... dar în dependență dacă o să vă uitați pe sancțiunile fiecărui articol în parte.

Domnul Vladimir Țurcan:

Dar ce nu este corect ...

Doamna Raisa Apolschii:

Anticipăm proiectul nr.137, o să vedeți, de fapt, în jumătate s-a micșorat numărul. Uitați-vă, vă rog.

Domnul Vladimir Țurcan:

Doamnă președinte,

Asta ce? Numai ce noi am primit de la Secretariat textul.

Doamna Raisa Apolschii:

Iată domnul ministru vrea să intervină. Domnul viceministru.

Domnul Vladimir Țurcan:

Una la mână. A doua. Avînd în vedere că se va majora așa de mult deci amenda pentru cetățeni, eu vă spun ce se va întîmpla ulterior. Oamenii care n-au achitat această amendă, dar amenda va fi destul de solidă, avînd în vedere sărăcia oamenilor, ei nu o vor achita și toți oamenii vor avea interdicția de a părăsi țara. Asta este.

Doamna Raisa Apolschii:

Noi am făcut modificări la această normă, domnule președinte.

Domnul Vladimir Țurcan:

Ce fel de modificări, doamnă președinte? Dumneavoastră ...

Doamna Raisa Apolschii:

Vizavi de interdicții, ca să nu fie lumea dusă în eroare.

Domnul Vladimir Țurcan:

Dumneavoastră la insistența noastră, iată și eu am înaintat acest amendament să ne ducem de la un procent nu numai din punct de vedere că este o eroare inclusiv constituțională, dar suma a rămas aceeași, a fost 50,5 acum a rămas 50.

Doamna Raisa Apolschii:

Da. Dar uitați-vă ...

Domnul Vladimir Țurcan:

Care modificare, totuși, a fost în folosul cetățenilor?

Doamna Raisa Apolschii:

Uitați să spuneți oamenilor, ca oamenii să înțeleagă foarte clar, că noi am micșorat numărul de unități convenționale care constituie suma amenzii propriuzise.

Așa cum spunea și domnul Ghilețchi, noi ieri am făcut matematică cu colegii dumneavoastră, cu participarea colegilor dumneavoastră și, de fapt, real această amendă se ridică de la suma actuală a unității convenționale de la 20 la 30 de lei. Dar vreau să vă spun și alta, pentru că anticipăm ... Dumneavoastră nu vreți să mă auziți, probabil. Că v-ați montat pe ideea ca să le spunem oamenilor că s-a majorat și o să-i sărăcim din amenzile respective.

Vreau să știe toată lumea, pentru că, de fapt, real dacă matematic calculăm, amenzile s-au micșorat, cum ar fi echivalată această unitate undeva la 30 de lei, pentru că s-a micșorat numărul de unități convenționale care constituie suma amenzii.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnul Eșanu.

Doamna Raisa Apolschii:

Domnule ministru,

Dacă vreți să ...

Domnul Nicolae Eșanu – viceministru al justiției:

Mulțumim, domnule Președinte.

Doamnelor și domnilor deputați ...

Domnul Vladimir Vitiuc:

Poftim, poftim, domnule viceministru.

Domnul Nicolae Eșanu:

În primul rînd, vă atrag atenția că, totuși, vorbim de proiecte diferite. Acum se discută proiectul nr.269 care se referă la Codul penal. Dar în ceea ce privește remarca domnului Țurcan. Vă referiți la lucruri diferite. Articolul pe care îl citiți dumneavoastră nu are nici o legătură cu sancțiunea aplicată pentru componentă de contravenții concrete. Acolo se stabilește limita minimă și maximă, pe care legiuitorul o poate stabili pentru o anumită infracțiune.

Dacă vă duceți la contravenții concrete, o să vedeți că sancțiunile la absolut toate contravențiile, de aceea și în proiectul trimis modificat aveți modificări la toate contravențiile, ceea ce nu era în proiectul inițial, astfel încât pentru o faptă concretă sancțiunea să se majoreze pornind de la creșterea pînă la 30 de lei. Anume prin asta, că o să găsiți acolo că se stabilește de la 12, de la 14. Anterior toate erau din 5 în 10, acum s-a schimbat conceptul. Altfel spus, sancțiunea pentru o faptă se majorează pornind de la aceea că de parcă unitatea ar fi de 30 de lei. Deci aceasta este, dar, repet, se referă la un alt proiect, asta se referă la Codul contravențional unde modificarea era mare. În ceea ce privește modificarea la Codul penal, chiar

modificarea la 50 de lei nu acoperă inflația care a avut loc din anul 2002, pentru că Codul penal este adoptat în 2002 și a intrat în vigoare în 2003, Codul contravențional este din 2009.

Dar mie îmi pare rău că noi discutăm nu substanța, dar încercăm să arătăm cât sîntem noi de buni și cine a făcut propunere și a fericit poporul. Este trist că acesta este lucrul principal care se discută în Parlament și nu calitatea unui text de lege.

Mulțumim.

Și mă scuzați pentru ultima remarcă.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule Eșanu.

Domnule Țurcan,

Vă rog, ultima precizare.

Domnul Vladimir Țurcan:

Domnule ministru,

Îmi pare rău că dumneavoastră aici stați ca reprezentantul Guvernului, evident că trebuie să apărați poziția Guvernului, dar nu trebuie să dați aprecieri, dumneavoastră nu sînteți abilitat cu dreptul să dați aprecierea opiniilor deputaților. Asta-i una la mîină.

A doua. Ce ține de acest proiect. OK, dumneavoastră propuneți ca noi să discutăm aceste taxe minime și maxime la proiectul nr.137, OK, discutăm. Și eu voi demonstra încă o dată că nu este corect ceea ce ați spus aici, marea matematică deci ați făcut-o într-o noapte.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Ghilețchi,

Poftim, întrebarea.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da. Vă mulțumesc.

Eu am vrut, așa, doar o mică precizare și poate o replică. Și domnul Țurcan s-a referit la mine.

Domnule Țurcan,

Aveți parțial dreptate, dar noi am obținut un compromis. Atît eu, cât și dumneavoastră ieri vorbeam de o previzibilitate. Noi am fi vrut să avem lucru clar, am fi vrut să avem o unitate convențională cu o cifră fixă și asta-i important, pentru că asta înseamnă că noi nu avem deja amenzi flotante. Avem amenzi stabilite de Parlament și aici am ajuns la o înțelegere. Partea cealaltă de compromis, așa cum a explicat și doamna Apolschii, și domnul viceministru, este că celelalte amenzi s-au micșorat și noi reieșim din 30 de lei, pare că de la dumneavoastră propunerea de 30 de lei. Deci noi vorbim, pînă la urmă, de o unitate convențională astăzi convenită de către noi asupra sumei de 30 de lei.

Eu înțeleg un pic și dezamăgirea domnului Eșanu, dar eu cred că Guvernul vrea timp acum să găsească o soluție la problema despre care vorbește domnia sa. Pentru că a rămas în continuare această, să zic, demarcare dintre penal și contravențional, dar Guvernul cred că mai are timp să vadă dacă găsește alte soluții mai bune ca să fie acceptate de noi toți.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, doamnă președinte.

Următorul este subiectul nr.10 pe ordinea de zi, proiectul de Lege nr.137 din 4 aprilie 2016 privind modificarea și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr.218 din 24 octombrie 2008.

Doamnă Raisa Apolschii,

Poftim, prezentați raportul comisiei. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Raisa Apolschii:

Stimați colegi,

Comisia a examinat proiectul de Lege privind modificarea și completarea Codului contravențional.

Proiectul a fost înaintat de către Guvern. Se referă la modificarea și completarea Codului contravențional.

În cadrul pregătirii proiectului pentru lectura a doua au parvenit un șir de amendamente de la deputații în Parlament. Amendamentele, precum și propunerile de modificare a Codului contravențional, au fost comasate în urma examinării în prima lectură a proiectelor nr.292, nr.417, nr.418, nr.9, nr.469, nr.460, nr.459, nr.458 și înglobate într-un proiect integrat, parte componentă a prezentului proiect.

Totodată, la examinarea proiectului nr.269 din 16 iunie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative comisia a decis excluderea articolelor ce prevăd modificarea și completarea Codului contravențional și includerea lor în proiectul de Lege privind modificarea și completarea Codului contravențional în proiectul nr.137.

Comisia, cu votul unanim, propune Parlamentului spre examinare și adoptare proiectul de Lege privind modificarea și completarea Codului contravențional în lectura a doua.

La raport este anexat proiectul definitivat...

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, doamnă președinte.

Întrebări nu sînt. Luați vă rog loc.

Următorul proiect – proiectul de Lege privind deșeurile.

Da, vă rog.

Doamna Raisa Apolschii:

Eu aici, trebuie să trec? Păi da, vreau să zic acum că ținând cont că a fost propus, de fapt, oricum o să votăm, ... dar ținând cont că s-a modificat unitatea convențională din propunerea inițială a Guvernului de 1% din salariul mediu lunar pe economie, în textul „în unitatea convențională în mărime de 50 de lei” la articolul 34 se propune a înlocui sintagma „20 de lei” cu „50 de lei” și pe parcursul textului. (*Rumoare în sală.*)

Mulțumesc.

Asta rezidă din proiectul nr.269.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, doamnă președinte.

Următorul este proiectul de Lege nr.429 din 3 noiembrie 2015 privind deșeurile, proiectul.

Doamnă președinte Ivanov,

Vă rog.

Doamna Violeta Ivanov:

Domnule Președinte al ședinței,

Stimați colegi,

Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice a examinat la ședința sa din 20 iulie curent în lectura a doua proiectul de Lege privind deșeurile și comunică următoarele.

Prezentul proiect stabilește bazele juridice, politica de stat și măsurile necesare pentru protecția mediului și a sănătății populației, prin prevenirea sau reducerea efectelor adverse generate de producerea și gestionarea deșeurilor și a efectelor generate ale folosirii resurselor și creșterea eficienței folosirii acestora.

Cu referire la domeniul gestionării deșeurilor, proiectul stabilește competența autorităților administrației publice centrale și locale, cerințele generale privind autorizarea, controlul, evidența și sistemele informaționale, cerința de gestionare a anumitor categorii de deșeuri, importul și exportul deșeurilor, răspunderea pentru încălcarea legislației, inclusiv prevederi noi referitoare la ierarhizarea deșeurilor.

În procesul de examinare a proiectului au parvenit un șir de obiecții și propuneri din partea deputaților și Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, precum și organizațiilor neguvernamentale de mediu.

Printre amendamentele importante susținute de către membrii comisiei este cel de a exclude prevederile ce se referă la incinerarea și co-incinerarea deșeurilor, fapt interzis pînă la moment prin Legea actuală cu privire la deșeurile de producție și menajere nr.1347 din 1997.

Comisia sesizată în fond consideră că incinerarea deșeurilor vine în contradicție cu abordările contemporane de gestionare a deșeurilor, cu principiul celor 3R, și anume: reducerea cantității deșeurilor, reciclarea deșeurilor și recuperarea deșeurilor, excepția fiind făcută doar pentru deșeurile rezultate din activitatea medicală.

Stimați colegi,

Toate deșeurile ce pot arde și aici mă pot referi la următoarele tipuri de deșeuri, cum ar fi: hârtie, lemn, plastic, textil, carton, deșeuri ... alimentare pot fi reutilizate, fie sub forma de materie primă pentru reciclare, fie ca compost, în cazul deșeurilor organice, sau pentru obținerea energiei în urma fermentării anaerobe.

În procesul de incinerare a deșeurilor se produc substanțe toxice, cum ar fi: poluanți gazoși, toxici, cenușa, metale grele și cel mai grav este dioxina care face parte din substanțe supertoxice, mutagene, imuno-distructive care sînt considerate de clasa nr.1 conform clasificăției Organizației Mondiale a Sănătății, care se absoarbe ușor în mediu, practic nu se descompune, stocîndu-se atît în mediu, cît și în organismele vii.

Actualmente, tendința globală în domeniul gestionării deșeurilor este implementarea tehnologiilor avansate non-poluante. În acest context, Comisia Europeană a lansat alternative, ... prin Pachetul Economia Circulară: Deșeuri și Resurse, adoptînd în decembrie 2015 obiective obligatorii privind prevenirea generării deșeurilor. Astfel, pînă în 2025, se propune recuperarea a 65% din deșeurile municipale solide, iar pînă în anul 2030 – reciclarea a 75% din deșeuri din ambalaje, inclusiv măsuri pentru reducerea masivă a incinerării deșeurilor, precum și excluderea subvențiilor pentru incinerarea de orice tip.

De asemenea, rezoluția Parlamentului European referitoare la utilizarea eficientă a resurselor indică necesitatea limitării stricte a arderii deșeurilor nereciclabile și nebiodegradabile, indiferent de recuperarea energiei pînă în anul 2020.

De asemenea, în contextul examinării proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.247 din 02.06.2016, care prevede un șir de amendamente, inclusiv completarea anexei nr.3 la Legea privind deșeurile de producție și menajere ce se referă la materia primă secundară pasibilă importului, se propune completarea cu două poziții noi, și anume: drojdii de vii... vin și nervură de tutun. Și avînd în vedere că legea menționată va fi adoptată la data intrării în vigoare a Legii deșeurilor, comisia de profil a decis completarea anexei nr.7 din proiect cu o poziție nouă: „230700 Drojdii de vin și tartru brut”.

Urmare a examinării proiectului, decizia pe fiecare amendament în parte a fost supusă votului și susținută de către membrii comisiei de profil și este reflectată în sinteza amendamentelor.

În acest context, Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice, cu unanimitatea voturilor, propune Parlamentului spre examinare și adoptare în a doua lectură a proiectului de lege.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc.

Doamnă Zotea,

Poftim, prima întrebare.

Doamna Alina Zotea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

De fapt, vroiam să fac o precizare ca la articolul 15 propus, amendamentul, de fapt, propus de domnul Zagorodnîi, după sintagma „arderea deșeurilor de orice proveniență este interzisă, cu excepția deșeurilor rezultate din activitatea farmaceutică” să includem și deșeurile umane, plus deșeurile de origine animalieră. O să-l întreb și pe domnul autor, să vedem ce spune acesta.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Zagorodnîi,
Poftim.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Da, vă mulțumesc.

Deci, în principiu, nu am nimic împotriva dacă comisia acceptă și plenul Parlamentului se expune „pentru” deci este doar binevenită această concretizare la amendamentul propus de mine.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Poftim, domnul președinte.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Da, păi, acolo-i vorba despre deșeurile medicale, este vorba de amendamentul meu și dumneaei propune și deșeurile umane și animaliere.

Așa, doamnă președinte, da? Sau...

Doamna Violeta Ivanov:

Deci, în principiu, propunerea poate fi acceptată, aici sînt toți membrii comisiei, urmează ca să fie supus votului.

Doar am vrut să fac o mică completare, deci la 17 martie 2016, Comisia Europeană a propus un Regulament nou deci ceea ce ține de transformarea biodeșeurilor în materie primă pentru fertilizanți, pentru îngrășăminte, pentru compostare. Și tendința globală este de a recicla anume deșeurile de origine animalieră pentru a obține aceste, să spunem, îngrășăminte, deoarece la moment, cu părere de rău, în Republica Moldova se folosesc doar 5% numai, dar am putea prin metoda respectivă să mărim deci acest procentaj, să utilizăm în calitate de compuși organici aceste deșeuri.

Cred că poate fi acceptată și urmează a fi supusă votului.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Stimați colegi,

Cine-i pentru susținerea amendamentului domnului Zagorodnîi și doamnei Zotea, vă rog votați. Cine-i pentru?

Mulțumesc.

Majoritatea.

Ultima, următoarea întrebare, doamna Gudumac Elena.

Doamna Elena Gudumac:

Vă mulțumesc.

Domnule Președinte,

Insist de a fi supus votului un amendament care a fost propus la comisie, dar n-a susținut numărul necesar de voturi. Și astăzi vreau să-mi exprim opinia vizavi de amendamentul propus, deoarece este știut faptul că fără acest proiect de lege primarii care sînt buni gospodari ai localităților lor foarte bine gestionează în teritoriu anume din domeniul deșeurilor.

De aceea, articolul 11 alineatul (1) ceea ce vorbește despre atribuțiile autorităților administrației publice locale: „În scopul implementării legislației în domeniul gestionării deșeurilor, autoritățile administrației publice locale asigură reieșind din resursele disponibile”. Anume această sintagmă „reieșind din resursele disponibile” solicit de a fi înlocuită cu sintagma „reieșind din resursele financiare adoptate de către consiliul local pentru anul bugetar respectiv”, fiindcă dacă vom lăsa în forma propusă acei primari care nu vor să-și exercite atribuțiile vor profita de prezența acestei sintagme în proiectul de lege.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Poftim, doamnă președinte.

Doamna Violeta Ivanov:

Da. Vă mulțumesc mult.

Vreau să spun că am discutat și acest amendament la ședința comisiei, eu personal îl consider un amendament bun, ceea ce va duce la responsabilizarea primarilor. Cu atît mai mult că ieri s-a propus deci suport în domeniul constatării acestor încălcări de către primar. De aceea, eu cred că este un amendament bun care trebuie să fie supus votului și susținut.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, doamnă președinte.

Stimați colegi,

Cine este pentru amendamentul doamnei Gudumac, vă rog votați.

Mulțumesc.

Majoritatea.

Domnule Neaguța,

Vă rog, prima întrebare.

Domnul Andrei Neaguța:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Doamnă președinte,

A fost straniu în lectura a doua să ascultăm mult despre importanța adoptării acestui proiect. De obicei, aceasta se face în prima lectură. Ați povestit despre directiva europeană. Spuneți, vă rog, de ce ați considerat că trebuie să faceți asta în lectura a doua?

Doamna Violeta Ivanov:

Vă mulțumesc mult.

Stimate domnule deputat,

Am considerat necesar să accentuez că principalul... adică să spunem că unul dintre amendamentele care a fost în unanimitate acceptat de către comisie a fost acel că din proiectul de lege s-a exclus incinerarea și anume din acest... dar acesta era un obiectiv, așa să spunem, principal al subiectului acestei legi.

Și reieșind din acest fapt că totuși au fost foarte multe dezbateri, nu în zadar deja vreo 6 luni proiectul nu-l propunem în a doua lectură, deoarece ne-am întâlnit și cu societatea civilă, și cu Academia de Științe și au fost diferite opinii. A fost necesar să-l consultăm și în proiect a rămas ierarhizarea deșeurilor, în proiect a rămas deci amendarea, gestionarea ș.a.m.d. fără incinerare, ceea ce este un progres, consider.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, doamnă președinte.

Întrebări nu-s.

Următorul proiect, nr.15 pe ordinea de zi, proiectul de Lege cu privire la internet... (*Rumoare în sală.*) Tineret. (*Rîsete.*)

Domnul președinte Vladimir Hotineanu,

Vă rog prezentați raportul.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Stimate domnule Președinte al ședinței,

Doamnelor și domnilor deputați,

Tineretul, într-adevăr, este în internet și nimic nu s-a întâmplat. Așa că este foarte bine.

Doamnelor și domnilor deputați,

La proiectul de Lege cu privire la tineret, nr.281, Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a examinat, pentru lectura a doua, proiectul de Lege nr.281 și, în competențe... reieșind din competențele și atribuțiile sale funcționale, comunică următoarele.

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Tineretului și Sportului și are drept scop instituirea unui cadru legal de reglementare a instituțiilor responsabile de politici de tineret, a structurilor neguvernamentale, formelor de educație formală, informală și nonformală, precum și facilitarea dezvoltării tinerilor.

Proiectul de lege a fost consultat, repetat, cu societatea civilă pe data de 26 iunie, 27 iulie în cadrul ședinței Consiliului consultativ pe domeniul tineretului pe lângă Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media. La

ședință au participat reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale cu profil de tineret, precum și conducerea Ministerului Tineretului și Sportului. Proiectul a fost susținut pozitiv de către reprezentanții Consiliului consultativ. Majoritatea comisiilor permanente ale Parlamentului s-au expus asupra proiectului nominalizat.

Comisia agricultură și industrie alimentară, Comisia politică externă și integrare europeană au prezentat avize pozitive. Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, Comisia juridică, numiri și imunități au propus proiectul spre examinare în plen. Comisia drepturile omului și relații interetnice a propus proiectul spre respingere, invocând că acesta este declarativ și populist.

Comisia protecție socială, sănătate și familie a fost în imposibilitate de a lua unele măsuri și decizii neîntrunind numărul necesar de voturi. Direcția generală juridică a examinat proiectul cu unele propuneri de ordin tehnico-juridic și a atenționat că nota informativă la proiect nu prevede argumentarea economico-financiară, condiție obligatorie stabilită de Legea privind actele legislative.

La adresa comisei au parvenit mai multe amendamente și propuneri din partea unor deputați în Parlament. Comisia juridică, numiri și imunități, Direcția generală juridică și societatea civilă. Toate propunerile și amendamentele au fost examinate de către comisie, împreună cu autorul, dintre care majoritatea au fost luate în considerare, iar unele au fost respinse cu explicația corespunzătoare.

În cadrul ședinței comisiei de profil nu au parvenit obiecții și propuneri. Astfel urmare a prezentării proiectului de către autor și discuțiilor ulterioare, Comisia, cu votul majorității (6 – pro, 3 – abțineri) a susținut proiectul de lege și propune Parlamentului adoptarea pentru lectura a doua.

Vreau să mai spun adăugător că ultima dată a depunerii amendamentelor în comisie a fost data de 25, ulterior au mai parvenit propuneri, amendamente de la deputați: de la doamna deputat Valentina Stratan, de la doamna deputat Liliana Palihovici, de la doamna deputat Inna Șupac. Și eu propun plenului să ascultăm aceste amendamente și să luăm o decizie prin vot referitor la aprobarea sau respingerea amendamentelor deputaților.

Domnule Președinte al ședinței,

Vă rog, să spuneți ce facem mai departe.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule președinte.

Судя по реакции, обстановка рабочая, последний рабочий день я думал немножко расслабились, но реакция была мгновенная.

Спасибо.

Переходим к вопросам.

Doamnă Spatari,

Poftim, prima întrebare.

Doamna Mihaela Spatari:

Da. Mulțumesc.

Domnule președinte Hotineanu,

Stimați colegi,

În primul rând, domnule Hotineanu, vreau să vă felicit pentru munca pe care ați depus-o pentru acest proiect. Iar al doilea rând, cred că, o să am mai multe intervenții, ținând cont de mai multe amendamente, o să încep, de fapt, cu un amendament sub nr.26, care, conform sintezei, vine de la Alianța Studenților din Moldova. Țin să menționez că, din câte știu, Alianța Studenților din Moldova nu poate veni cu un amendament, pentru că nu are drept la inițiativă legislativă. Acest amendament ar trebui fie preluat de un deputat, fie să-l discutăm. Dar mai este un lucru, pentru că acest amendament schimbă puțin contextul acestui proiect și nu doar.

De ce vă spun? Pentru că se referă la modul în care organele de autogovernare studențești pot fi înregistrate ca organizații necomerciale și se menționează că pot fi înregistrate cu avizul instituțiilor de învățământ. Ori asta înseamnă că noi, pe de-o parte, complicăm procesul de înregistrare a unui ONG, iar, pe de altă parte, distorsionăm întreg mecanismul de autogovernare studențească, pentru că cerem avizul universității ca să înregistrăm organizațiile de autogovernare. De aceea cred că aș avea nevoie și de părerea dumneavoastră, să vedem ce facem cu acest amendament?

Domnul Vladimir Vitiuc:

Poftim, domnule președinte.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Părerea mea, doar la un moment am să mă refer, e Legea tineretului. Și chiar are dreptul Alianța Studenților să se expună ce ar vrea să vadă prin această lege. Altceva dacă eu aș prezenta Legea pentru bătrâni, bătrânii ar trebui să vină aici să ne spună. Dar tineretul chiar are dreptul, mai ales cel studios.

Acum eu vreau Ministerul Tineretului să-și expună poziția, fiindcă ei, de fapt, au preluat gestionarea acestor amendamente.

Vă rog reprezentanții Ministerului Tineretului.

Domnule viceministru.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Vă rog, tehnicienii, loja Guvernului, ultimul microfon.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Este vorba de amendamentul 26. Sub numărul 25 din sinteză.

Domnul Ion Donea – șef al Direcției tineret în cadrul Ministerului Tineretului și Sportului:

Stimată doamnă deputat,

Într-adevăr, intenția și propunerea a venit din partea Alianței Studenților, de fapt, derivată nu neapărat doar din cadrul național, cât și din practica internațională pe care o avem la componenta asta.

Totodată, noi vrem să precizăm că deci cuvântul corect ar fi „cu avizul” și nu „cu acceptul universităților”. Pentru că, într-adevăr, adică ar fi o imixtiune, de fapt, a instituțiilor de învățământ pe partea de autoguvernare studentească.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Păi, eu cum înțeleg, doamnă deputat, ministerul acceptă și atunci se acceptă, de fapt, sensul amendamentului dumneavoastră. Asta-i pentru stenogramă, ca noi, ulterior la redactarea finală să redactăm varianta corectă.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Doamnă Spatari,

Poftim, o precizare.

Doamna Mihaela Spatari:

Dacă sînt toți de acord să punem „înștiințarea” în loc de „avizul”, eu cred că asta ar fi cumva o versiune de compromis. Doar să înștiințeze universitatea că ei s-au înregistrat ca ONG și am găsi compromisul între ambele părți. Dacă toți sînt de acord.

Eu o să continui cu ...

Domnul Vladimir Hotineanu:

Insistați să punem la vot? Ei dar totuna asta este ...

Doamna Mihaela Spatari:

Haideți să punem la vot modificarea cuvîntului „cu aviz” – „cu înștiințarea”.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Este, este. Este amendamentul.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Da, supun la vot ...

Domnul Vladimir Hotineanu:

Amendamentul doamnei Spatari.

Domnul Vladimir Vitiuc:

... amendamentul doamnei Spatari.

Vă rog frumos, cine-i pentru, votați.

Mulțumesc. Majoritatea.

Doamna Zotea.

A, scuzăți, doamnă Spatari, a doua întrebare, poftiți.

Doamna Mihaela Spatari:

Eu am să trec la următorul amendament. Aici, de fapt, sînt mai multe, probabil o să încep cu ... la punctul 36 într-un amendament sînt incluse mai multe amendamente pe care le-am făcut. Și o să încep cu primul care menționează faptul că la articolul 5 alineatul (1) se mai introduce o nouă literă care prevede stimularea înființării și dezvoltării propriilor afaceri de către tineri prin acordarea facilităților fiscale sub formă de reducere de taxe și impozite pentru o perioadă de trei ani ș.a.m.d.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Doamnă deputat,
Dacă se poate.

Doamna Mihaela Spatari:

Da.

Domnul Vladimir Hotineanu:

În contextul economisirii timpului. Sinteza este la deputați, amendamentul este, eu rog ca ministerul să argumenteze de ce nu acceptă ...

Doamna Mihaela Spatari:

Dar eu vreau să-mi exprim și poziția.

Domnul Vladimir Hotineanu:

... chestia aceasta.

Doamna Mihaela Spatari:

Vreau să-mi exprim și poziția. Pentru că chiar dacă scrie că „nu se acceptă”, viziunea este că, în principiu, inițiativele sînt salutare. Noi aici am votat în lectura a doua noua Legea privind IMM-urile apropo care prevede că există întreprinderi debutante și în care se prevăd aceleași facilități de care noi discutăm aici, deci nu există un lucru de care ar trebui să ținem mai departe. Ministerul Economiei a acceptat atunci ideea întreprinderilor debutante și dacă acestea s-ar regăsi și în acest proiect, nu văd unde ar fi problema.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc.
Poftim, ministerul.
Tehnicienii,
Microfonul nr.2, din primul rînd.
Vă rog.

Domnul Pavel Ianeț – viceministru al tineretului și sportului:

Mulțumesc, doamnă deputat.

În principiu inițiativa, într-adevăr, este salutară, în același timp noi nu putem veni cu precizări clare în textul legii despre facilitățile în cifre care vor fi acordate tinerilor. Pentru că politica bugetar-fiscală care este aprobată în fiecare an, nu putem noi să introducem în legea noastră cadru aceste cifre. Dar, încă o dată repet, inițiativa este la latitudinea Parlamentului.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Diacov,
Poftim.

Domnul Dumitru Diacov:

Da, eu la același capitol. Noi încă în primă lectură am discutat, și la comisie am discutat, sigur că noi am fi vrut să fim foarte generoși cu tineretul, să acordăm mai mult sprijin și mai mult, și mai mult, dar noi trăim în niște realități. De aceea, rugăm autorii amendamentelor dacă n-au fost acceptate, noi avem nevoie de avizul pozitiv al Guvernului, fiindcă mai sînt cîteva amendamente la capitolul acesta. De aceea, să nu insistați, haideți să mergem înainte și să fim de acord cu ceea ce a propus raportul comisiei.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Doamnă Spatari,
Poftiți.

Doamna Mihaela Spatari:

Domnule Diacov,

Eu sînt de acord cu dumneavoastră. Ori aici ... Și, apropo, să-l contrazic pe domnul viceministru, pentru că nu se prevăd facilități exacte, nu este vorba de cifre în acest amendament. Este vorba despre faptul că vor fi stimulate ... crearea și dezvoltarea propriilor afaceri de către tineri, programe de instruire și consultanță gratuită, lucru care există. Și vă spun încă o dată: în Legea privind întreprinderile mici și mijlocii pe care am votat-o aici, în Parlament, amendamentele care au fost acceptate de Guvern. Și nu înțeleg de ce unele, ce țin de aceleași lucruri, sînt acceptate și altele nu sînt acceptate.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Doamnă deputat,

Eu vă întreb: dumneavoastră insistați să punem la vot?

Doamna Mihaela Spatari:

Da.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Fiindcă, de altfel, o să discutăm fără...

Doamna Mihaela Spatari:

Nu, eu vă rog să puneți la vot acest amendament.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Stimați colegi,

Cine-i pentru amendamentul doamnei Spatari, vă rog votați.

Mulțumesc.

Minoritate.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Minoritate.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Doamnă Spatari,

Poftim, mai departe.

Doamna Mihaela Spatari:

Ar mai fi un lucru, la alineatul (4) litera b) se regăsește în același amendament, 36, care, totuși, este unul separat, ține de un lucru mai mult tehnic.

Dumneavoastră oferiți gratuități privind taxele pentru tinerii care vin din centrele de plasament, or, propunerea a fost de substituit cu „scutiri de la plata taxelor la universitate”, adică ar fi o formulare care nu ar permite mai apoi să se creeze diverse neînțelegeri. Este un lucru simplu, alineatul (4) punctul b) textul „oferirea gratuității privind taxele” se substituie cu textul „scutiri de la plata taxelor”, este vorba despre tinerii care vin din centrele de plasament.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule președinte,

Poftim.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Eu aș ruga ministerul. Dar pînă la minister, dacă este vorba de tinerii care vin din instituțiile de plasament, ei în cadrul admiterii au facilitățile și procentul respectiv și la licee, și la universități, și la colegii. Eu nu știu dacă ar trebui noi aici expres să stipulăm momentul acesta.

Dar vreau ministerul să se expună.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Ministerul, poftim.

Domnul Pavel Ianeț:

După părerea noastră, există diferență dintre gratuitate, oferirea gratuităților și oferirea scutirilor, pentru că scutirile reprezintă un anumit proces și un anumit procent din această taxă. Dar gratuitatea este clar despre ce noi discutăm, că e vorba despre gratuit.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Doamnă Spatari,
Poftim.

Doamna Mihaela Spatari:

Oricum importantă e ideea, nu este formularea, era vorba de scutiri de la plata taxelor, dar trecem mai departe că nu este atât de principal.

În vechiul format al legii sau în vechea lege a tineretului exista un... să zic eu, un articol care prevedea acoperirea dobânzii bancare la creditele acordate tinerelor familii pentru construcția sau procurarea de locuințe. Eu înțeleg că, din păcate, acest lucru nu s-a implementat. Însă cred că poate este un punct de început, inclusiv pentru Guvern să se gândească la aceste lucruri, mai ales că știu că se lucrează la un program „Prima casă”. De asta, consider oportun și chiar vă rog să puneți la vot acest ... alineatul (3), completarea alineatului (3) cu litera c) „acoperirea dobânzilor bancare la creditele acordate tinerelor familii de instituțiile financiare pentru construcția sau procurarea unei locuințe”.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Ministerul,
Vă rog.

Domnul Pavel Ianuț:

Colegul, dacă.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Conectați primul microfon. (*Voce nedeslușită din sală.*)
Stimați tehnicieni,
Conectați primul microfon.

Domnul Ion Donea:

Da, într-adevăr, la nivel de Guvern, acum se lucrează la un concept...

Donea Ion mie îmi spune. (*Rumoare în sală.*)

Deci la nivel de Guvern, acum se lucrează la o concepție legată de „Prima casă”, totodată, adică noi vrem să vedem că sîntem în proces doar de elaborare a acestui concept și după aceea, vom putea să venim cu anumite prevederi foarte exacte legate de asigurarea cu locuințe pentru tineri.

Totodată, trebuie să luăm în calcul, inclusiv din punct de vedere juridic, cum este exprimată această prevedere pentru a nu crea anumite precedente prin care orice tînăr sau orice familie tînără din Republica Moldova ar putea în instanță, de fapt, să solicite acordarea de credite și, mai apoi, de locuințe din partea statului.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc.
La vot?

Doamna Mihaela Spatari:

Da.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Stimați colegi,

Cine-i pentru amendamentul doamnei Spatari, poftim, votați.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Eu o voi susține pe doamna Spatari...

Domnul Vladimir Vitiuc:

Minoritate, amendamentul nu se acceptă. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Poftim, doamna Zotea, vă rog, prima întrebare.

Doamna Alina Zotea:

Mulțumesc, domnule președinte.

În primul rând, îmi exprim mulțumirea și recunoștința că Ministerul Tineretului a venit cu o lege multășteptată de noi, tinerii. Am două amendamente care nu au fost susținute în comisie, dar îmi pun speranța că plenul Parlamentului va susține tinerii și sper foarte mult că le veți susține în final.

Primul amendament, care nu s-a acceptat, cu privire la articolul 5 alineatul (1) „Oportunități economice” și am venit cu următorul cuprins: „Oferirea facilităților sub formă de reduceri de taxe și impozite, pentru o perioadă de cel puțin un an calendaristic, pentru societățile comerciale înființate de tinerii absolvenți, indiferent de nivelul studiilor acestora”. (*Voce nedeslușită din sală.*) Deci acest alineat funcționează foarte bine în România și în alte state europene, ne propunem noi să-i motivăm pe tineri...

Domnule președinte al comisiei,

Să nu vorbim concomitent.

Deci eu mi-am propus ... (*Rîde.*)

Domnul Vladimir Hotineanu:

Mulțumesc, doamnă Zotea.

Poate dumneata fiind mai tânără te opreai și ascultai ce discut eu cu doamna președinte al comisiei.

Haideți să fim...

Domnul Vladimir Vitiuc:

Poftim.

Doamna Alina Zotea:

Eu prezentam un amendament.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Hai lăsați, corect, lăsați voi toată chestia asta.

Doamna Alina Zotea:

Mulțumesc.

Eu mi-am propus să-i motivăm pe tineri pentru a pune temelia în construcția unei afaceri, întrucât principiile economiei de piață presupun că antreprenoriatul se referă la capacitatea unei persoane de a-și pune în practică ideile, implicând inovare, creativitate și asumarea unor riscuri. De aceea îmi pun speranța că plenul Parlamentului va susține acest amendament.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc.

Ministerul ...

Domnul Vladimir Hotineanu:

Deci eu vreau să spun că Ministerul Finanțelor și Ministerul Tineretului, Guvernul în întregime nu a susținut, luând în considerare situația economică a țării care există astăzi.

Pe viitor, da, fără discuții ce-ați spus dumneavoastră este sută la sută corect. Dar, din păcate, este situația care o avem. De aceea, dreptul dumneavoastră să puneți la vot.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Stimați colegi,

Cine-i pentru?

Doamna Alina Zotea:

Domnule președinte,

Este o perioadă de un an calendaristic, cred că este un prim pas în venirea acestor tineri.

Vă mulțumesc.

Și, domnule președinte, supuneți votului.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Stimați colegi,

Cine-i pentru amendamentul doamnei ... Zotea, vă rog votați.

Minoritatea, amendamentul nu se acceptă.

Doamnă Zotea,

Poftim, mai departe.

Doamna Alina Zotea:

Eu aș propune ca să se numere, totuși, aceste voturi.

Și aș vrea să întreb deputații: oare aceștia nu au tineri, copii tineri, să le susținem aceste afaceri care sînt inițiate de ei? De aceea, propun încă o dată votarea sau, cel puțin, numărarea acestor voturi.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Vreau doar să vă aduc aminte că esența amendamentelor doamnei Spatari a fost fix aceeași și ele nu au fost susținute.

Dar, și casa, și afacerea... și atunci eu nu am înțeles de ce să stăm pe loc și să batem păsul. Haideți să fim foarte, foarte responsabili de uzura timpului pe care o facem pentru cineva. Fiindcă este avizul Guvernului, el este responsabil de bani, nu altcineva.

Domnule președinte,
Puneți la vot repetat.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Голосовали уже.
Doamnă Stratan,
Vă rog, prima întrebare.

Doamna Valentina Stratan:

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Insistă deputatul, puneți la vot repetat.

Voce din sală:

D-apoi s-a votat o dată.
Cum repetat?

Domnul Vladimir Vitiuc:

Cum repetat, domnule președinte?

Domnul Vladimir Hotineanu:

Păi numărarea asta trebuie să repeți votul, ce, altfel nu poți.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Я предлагаю в процессе голосования этого проекта, повторим этот амендамент проголосуем еще раз.

Doamna Valentina Stratan,
Vă rog, întrebarea.

Doamna Valentina Stratan:

Mulțumesc, domnule Președinte al ședinței.

Domnul Vladimir Hotineanu:

...Надо голосовать, она же требует... Потому что депутаты сказали что было вроде бы majoritatea.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Я понял. (*Rumoare în sală.*)

Stimați numărători,

Пожалуйста, объявите в каждом секторе количество депутатов.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Как объявить? Trebuie de votat din nou.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 15.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Sectorul nr.2?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 24.

Domnul Vladimir Vitiuc:

24?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.3 – 15. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Domnul Vladimir Hotineanu:

Prezenți.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Sectorul nr.3 – 15?

Domnul Vladimir Hotineanu:

Присутствующие.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Da, 54 de deputați în sală.

Domnul Vladimir Hotineanu:

25, 27, 28 media. 28 simpla majoritate.

Domnul Vladimir Vitiuc:

– 28.

Da, vă rog, domnule Diacov.

Domnul Dumitru Diacov:

Stimați colegi,

Eu propun ca amendamentele care apar, așa, foarte fugitiv din partea colegilor să fie puse la vot atunci când o să fie deputații toți în sală. Și nu vă jucați, vă rog, cu chestiile acestea. Eu înțeleg, eu înțeleg că noi vrem să fim generoși.

Încă o dată spun, nu există avizul pozitiv al Guvernului.

Și eu mă adresez deputaților tineri: eu înțeleg că vreți să fiți buni cu tinerii, dar trebuie să ne măsurăm posibilitățile. Populismul nu este cel mai bun lucru în politică și mai ales în politica moldovenească.

Domnul Vladimir Vitiuc:

В таком случае предлагаю следующее решение: объявляю технический перерыв до 15 часов 15 минут для того чтобы депутаты могли прибыть в зал. Продолжим заседание в 15 часов 15 минут.

Спасибо. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Vladimir Hotineanu:

Давайте продолжим заседание... (*Rumoare în sală.*)

Нет, зачем? Надо продолжить заседание.

Что, мы снова... (*Rumoare în sală.*) Это не правильно то, что вы делаете сейчас.

PAUZĂ

*

* * *

DUPĂ PAUZĂ

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Rog să revenim la lucrările plenului.

Rog numărătorii să ne dea prezența în sală.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 21.

Sectorul nr.2 – 34.

Sectorul nr.3 – 17.

Domnul Andrian Candu:

72 de deputați în sală. Și a fost întreruptă ședința, cu pauză tehnică, la propunerea de a vota un amendament.

Doamnă Zotea,

Vreau să vă întreb dacă mai insistați asupra acestui amendament, luând în considerare că Guvernul a fost împotriva?

Vă rog frumos, la microfon, poftiți.

Doamna Alina Zotea:

Domnule Președinte,

Propun revotarea, cel puțin, a acestui amendament. Și o să-l citesc, deci „Oferirea facilităților sub formă de reduceri de taxe și impozite, pentru o perioadă de cel puțin un an calendaristic, pentru societăți comerciale înființate de tinerii absolvenți, indiferent de nivelul studiilor acestora”.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

O să mă adresez domnului Hotineanu încă o dată, pentru stenogramă, care este opinia comisiei la acest amendament?

Domnul Vladimir Hotineanu:

Deci comisia, în baza avizului și consultărilor ... avizului Ministerului Finanțelor, a Guvernului în general și a Ministerului Tineretului și Sportului, nu a acceptat acest amendament.

Domnul Andrian Candu:

Guvernul,

Vă rugăm frumos, încă o dată pentru stenogramă.

Microfonul nr.2,

Vă rugăm frumos.

Da, poftiți.

Domnul Pavel Ianeț:

Ministerul Finanțelor în procesul de avizare nu a acceptat acordarea unor asemenea facilități și menționează că aceste facilități nu fac parte a obiectului acestei legi.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Doamnă Zotea,

Vă mai întreb încă o dată, insistați să punem la vot acest amendament luând în considerare că Guvernul este împotriva? Guvernul pe care l-ați votat și i-ați acordat vot de încredere. Bine.

Cine este pentru amendamentul propus de doamna Zotea, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm foarte mult, să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 20.

Sectorul nr.2 – 2 persoane.

Sectorul nr.3 – 16.

Domnul Andrian Candu:

Cu 38 de voturi, acest amendament a fost susținut. Luînd în considerare acest lucru, întrerup aici ședința... discuțiile pe acest proiect.

Vă mulțumim frumos, domnule Hotineanu.

Și vom reveni în discuție majoritatea parlamentară luînd în considerare opiniile diferite din partea unor fracțiuni și Guvernul pe care l-au investit.

Vă mulțumim foarte mult.

Vom trece la alt proiect, după care vom mai reveni după ce vom mai avea discuții.

Vă mulțumesc frumos.

Nu vă faceți griji, dragi colegi. Mai avem voturi și altele interesante în privința Curții de Conturi, de exemplu, s-ar putea să fie altă surpriză pentru unii.

Și cu această ocazie vreau să vă propun să dezbatem proiectul nr.340 din 29 iulie 2016 ce ține de încetarea mandatului de președinte al Curții de Conturi.

Este o propunere tehnică, nu există raportul comisiei, proiectul de hotărîre a fost repartizat deputaților.

Dragi colegi,

Nu cred că sînt și întrebări pe marginea acestuia, de aceea, dacă nu sînt alte obiecții, l-aș propune votului direct. Există alte opinii din partea fracțiunilor?

Vă rog frumos, domnule președinte Voronin, poftiți.

Domnul Vladimir Voronin:

Mandatul actualei conduceri a Curții de Conturi a expirat, cînd? În februarie sau în martie, da? Noi am vorbit la această temă de mai multe ori, dumneavoastră cred că intenționat ați târăganat pînă la sfîrșitul sesiunii și acum vreți în grabă să hotărîți această problemă.

Eu cred că nimic, ceea ce au făcut ei acolo, ce n-au făcut acești ani de zile, n-o să se întîmple nimic strașnic dacă noi o să trecem această întrebare, măcar că eu v-am amintit, deoarece cîndva eu am ridicat-o de vreo cîteva ori. După vacanță, domnule Președinte al ședinței.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult, domnule președinte Voronin.

Și eu care anume întocmai pe dumneavoastră... deoarece atît de multe ori mi-ați adus aminte și atît de mult ați insistat, din cauza asta și am decis să vă dau ascultare și am propus astăzi pe ordinea de zi. Subiectul este propus pe ordinea de zi, noi deja îl dezbatem, singura chestiune în privința votului, asta a fost întrebarea mea.

Dacă nu sînt alte obiecții, atunci, dragi colegi, cine este pentru adoptarea proiectului de Hotărîre nr.340 din 29 iulie 2016 ce ține de încetarea mandatului de președinte al Curții de Conturi ...

De procedură?

Vă rog frumos, domnule Bolea.

Vă rog frumos mai operativ, nu atunci cînd se pune la vot.

Poftiți.

Domnul Vasile Bolea:

Nu, mai operativ ca majoritatea parlamentară nu știu cine poate fi. Dar, cel puțin, să dați citire proiectului de hotărîre, că nimeni nu-l are pe masă.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Bolea,

Dacă dumneavoastră abia acum ați venit în sala plenului, după ce ați lipsit toată ziua, vreau să vă spun că acest proiect de hotărîre este repartizat la toți deputații.

Dar vă rugăm frumos data viitoare să fiți mai atenți. Și vă aducem aminte că ședința plenară a început la ora 11... și 30.

Vă mulțumesc mult, domnule Reidman.

Și cu siguranță nu la 15.30, precum consideră domnul Bolea.

Cine este pentru adoptarea proiectului de Hotărîre nr.340 din 29 iulie 2016, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut adoptarea proiectului de Hotărîre cu privire la încetarea mandatului de președinte al Curții de Conturi.

Și următorul subiect de genul acesta este proiectul nr.339 din 29 iulie 2016 ce ține de încetarea mandatului de membru al Curții de Conturi la celelalte persoane.

Cine este pentru adoptarea acestuia, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut și adoptarea proiectului nr.339 din 29 iulie 2016 ce ține de încetarea mandatelor la ceilalți membri ai Curții de Conturi.

Și în continuare, revenim la ordinea de zi de bază și anume subiectul nr.12, proiectul de Lege nr.263 din 10 iunie 2016 privind modificarea și completarea unor acte legislative. Proiect în lectura a doua.

O rugăm frumos pe doamna Apolschii, președintele Comisiei juridice, numiri și imunități să ne prezinte raportul comisiei pentru acest proiect în lectura a doua.

Poftiți.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Comisia a examinat proiectul Legii privind modificarea și completarea unor acte legislative. A fost elaborat acest proiect în vederea creării condițiilor necesare implementării Legii nr.137 din 3 iulie 2015 cu privire la mediere.

Patru comisii permanente au propus examinarea proiectului de lege în cadrul ședințelor plenare.

Curtea Supremă de Justiție, Procuratura Generală susțin proiectul în cauză. Proiectul de lege a fost aprobat în primă lectură în ședința plenară din 22 iulie 2016.

Comisia a examinat amendamentele deputaților asupra proiectului de lege care se conțin în sinteză, ce este parte integrantă la raport.

În rezultatul dezbaterilor, comisia, cu votul unanim al membrilor, propune proiectul de Lege nr.263 din 10 iunie 2016 spre adoptare în a doua lectură în cadrul ședinței plenare.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări în adresa comisiei. (*Rumoare în sală.*)

Vă mulțumim foarte mult, doamnă Apolschii.

Aici se încheie dezbaterile la proiectul de Lege nr.263 din 10 iunie 2016. Și vom reveni la procedura de vot, precum am agreat, la ora 16.00.

În continuare, se propune pentru examinare și dezbateri următorul subiect de pe ordinea de zi, proiectul de Lege privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, proiectul nr.315 din 11 iulie 2016 care a fost comasat pentru lectura a doua cu nr.44.

Poftiți, doamna Apolschii, președintele Comisiei juridice, numiri și imunități, să ne prezinte raportul.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc.

Onorat Plen,

Comisia a examinat în mod prioritar pentru lectura a doua proiectul de Lege nr.315 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, inițiativă legislativă a Guvernului.

Prin proiectul de lege se urmărește reintegrarea în societate a persoanelor private de libertate, precum și prevenirea și repararea prejudiciului suportat din cauza condițiilor rele de detenție, respectiv constituind și o măsură de depopulare a instituțiilor de detenție.

La pregătirea proiectului de lege pentru lectura a doua comisia a examinat amendamentele deputaților, avizele comisiilor permanente și a Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului. Decizia membrilor comisiei asupra amendamentelor se conține în tabela de sinteză anexată la prezentul raport.

În rezultatul dezbaterilor, Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul majorității, propune proiectul de Lege nr.315 din 11 iulie 2016 spre examinare și adoptare de către Parlament în lectura a doua.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări în adresa comisiei. Aici se încheie dezbaterile la proiectul nr.315 din 11 iulie 2016.

Vă mulțumim foarte mult.

Și în continuare, doamnă Apolschii, dacă la fel ați putea să ne prezentați și pentru lectura finală raportul comisiei la proiectul de Lege nr.124 din 28 martie 2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor.

Poftiți.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Acest proiect de Lege cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor a fost adoptat în plenul Parlamentului în a doua lectură ... la 17 iunie 2016.

În procedura de dezbatere a proiectului menționat în ultima lectură, la faza de redactare a acestuia, a fost depistată o omisiune, de fapt, un amendament, care modifică esențial textul proiectului. Și anume în cadrul comisiilor și în sinteză s-a discutat, dar nu s-a regăsit acest amendament, și anume ceea ce ține de completarea articolului 9 cu un alineat nou cu următorul conținut: „Autoritățile publice locale execută obligațiile prevăzute de prezenta lege doar în limita mijloacelor bugetare disponibile”, precum s-a propus și excluderea articolului 23 din proiect.

În pofida faptului că au fost discutate în cadrul Parlamentului... în cadrul comisiei, a fost o omisiune din tabela de sinteză și la faza de redactare s-a depistat acest lucru.

Din acest considerent venim cu propunerea de a fi votat acest proiect de lege în lectura finală.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Nu sînt întrebări.

Vă mulțumim foarte mult. (*Rumoare în sală.*)

În continuare, se propune pentru examinare și dezbatere subiectul nr.1 din supliment proiectul de Lege nr.174 din 21 aprilie 2016 pentru modificarea și completarea Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe, proiect aflat în lectura a doua în Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media.

Îl rugăm pe domnul Hotineanu să ne prezinte raportul comisiei la acest subiect.

Poftiți.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Stimate domnule Președinte,
Doamnelor și domnilor deputați,

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a examinat proiectul de Lege nr.174 pentru modificarea și completarea Legii nr.139 privind dreptul de autor și drepturile conexe, votat în prima lectură de plenul Parlamentului.

Avize nu au parvenit în comisie. De aceea comisia, cu votul majorității, 6 „pro”, 1 – abținut, propune votul în lectura a doua.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Într-adevăr, nu sînt nici întrebări.

Vă mulțumim.

Aici se încheie dezbaterile la proiectul nr.174 din 21 aprilie 2016. Vom reveni la procedura de vot la ora 16.00.

Între timp, doamnă Apolschii, vreau să vă întreb, ați verificat, putem examina proiectul nr.294? (*Voci nedeslușite din sală.*)

Cerem scuze, o pauză tehnică pentru a verifica publicarea în Monitorul Oficial de astăzi a modificărilor în Codul electoral.

Vă rog frumos, domnule Bolea, dați-i doamnei Raisa Apolschii să îl vadă.

Apropiati-vă de domnul Bolea, vă rugăm frumos.

Doamnă Apolschii, (*Rumoare în sală.*)

Apropiati-vă de domnul Bolea, vă rugăm frumos.

Domnule Bolea,

Apropiati-vă dumneavoastră de doamna Apolschii, vă rugăm frumos.

Vă mulțumim foarte mult, domnule Bolea.

Vedeți, totuși reținerea dumneavoastră a avut o anumită cauză nobilă, ați mers să găsiți Monitorul Oficial.

Vă mulțumim foarte mult.

Cu eforturile și cu ajutorul opoziției parlamentare și în mod special a domnului Bolea, putem să examinăm și să dezbatem următorul subiect pe ordinea de zi, proiectul nr.294 din 27 iunie 2016.

O rugăm pe doamna Apolschii, în calitate sa și de coautor, dar și de președinte al comisiei, să ne prezinte proiectul de Hotărîre pentru modificarea Hotărîrii Parlamentului ce ține de stabilirea datei alegerilor Președintelui Republicii Moldova care e o chestiune tehnică, dar totuși foarte importantă.

Poftiți.

Doamna Raisa Apolschii:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

La data de 23 iunie Parlamentul a adoptat Legea nr.147 cu privire la modificarea și completarea Codului electoral care conține reglementări de ajustare

a prevederilor acestuia revigorate prin Hotărîrea Curții Constituționale din 4 martie 2016 referitoare la alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova cu modificările și completările care au fost operate pe parcursul ultimilor ani.

Avînd în vedere că înainte de adoptarea modificărilor menționate la Codul electoral norma legală stabilea că perioada electorală în cazul alegerilor prezidențiale era de 3 luni, prin modificările operate prin Legea nr.147 din 23 iunie 2016 legiuitorul a decis că perioada electorală să constituie 60 de zile.

Drept urmare, prezentul proiect de hotărîre propune ajustarea prevederilor din Hotărîrea Parlamentului nr.55 din 1 aprilie 2016 cu privire la stabilirea datei alegerii Președintelui Republicii Moldova cu noile prevederi electorale, astfel încît perioada electorală pentru alegerile la funcția de Președinte al Republicii Moldova stabilite pentru 30 octombrie 2016 să înceapă din data de 31 august 2016.

În rezultatul celor expuse, Comisia juridică, numiri și imunități a decis, cu votul unanim, să propună Parlamentului pentru examinare și adoptare proiectul de Hotărîre nr.294 din 27 iunie 2016.

Proiectul de hotărîre ar suna în felul următor:

„Hotărîre pentru modificarea Hotărîrii Parlamentului nr.55 din 1 aprilie 2016 cu privire la stabilirea datei alegerii Președintelui Republicii Moldova

Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Articolul 1. – Hotărîrea Parlamentului nr.55 din 1 aprilie 2016 cu privire la stabilirea datei alegerii Președintelui Republicii Moldova. (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, numerele 90 – 99, articolul 181) se modifică după cum urmează:

În dispoziția hotărîrii sintagma „alineatul (2) ” se substituie cu sintagma „alineatul (3) ”.

La articolul 2, sintagma „30 iulie” se substituie cu sintagma „31 august”.

Articolul II. Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării”.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Nu sînt întrebări.

Vă mulțumim foarte... Numai puțin.

Numai puțin.

Vă rugăm frumos, domnul președinte Voronin.

Poftiți.

Domnul Vladimir Voronin:

De fapt, întrebarea poate nu este direct pentru doamna președinte al comisiei. Noi ce definitiv am hotărît că mergem la aceste alegeri anticonstituționale? Eu întreb tot Parlamentul, ce înseamnă aceasta? În primul rînd.

Într-al doilea rînd, noi alegem Președintele la direct, așa cum se alege Parlamentul, dar împuternicirile Președintelui rămîn pe vechi în Constituție. Noi ce facem după aceasta, facem scenarii Snegur, Sangheli, Lucinschi, Diacov și Sturza sau ce facem?

Eu nu înțeleg de ce această grabă, ce arde? Nu s-a hotărât nimic în acest sens și voi vreți Președinte cu orice preț și apoi pe urmă umblați și-l criticați că el nu face nimic.

Doamna Raisa Apolschii:

Bine. Eu nu pot sau poate nu înțeleg întrebarea ... în adresa mea, sînt niște sugestii, dar cred că eu am... sau misiunea mea este să aducem în concordanță cadrul legislativ. Deja întrebările cred că mă depășesc pe mine.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Aici încheiem dezbaterile la proiectul nr.174 din 21 aprilie 2016.

Vă mulțumim foarte mult.

Precum am agreat, la ora 16.00 va fi votul. Pînă atunci o pauză tehnică.

Vă mulțumim frumos.

Și ne revedem la 16.00, în ședință, pentru exercitarea dreptului de vot pentru toate chestiunile dezbătute.

Vă mulțumesc foarte mult.

Da, de procedură, vă rugăm frumos, domnul Cobzac.

Poftiți.

Domnul Grigore Cobzac:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Pare-mi-se că întrebarea despre care noi discutăm dimineată începe să se rezolve de la sine. Eu declar aici în plenul Parlamentului că astăzi e... ca președinte al comisiei de anchetă încă pînă deseară să recepționez probe de la martorul principal din această anchetă Sergiu Ciubotaru.

Vreau să vă informez că aproximativ cu jumătate de oră în urmă el a fost arestat.

Și suplimentar vreau să vă informez încă, în decurs de o săptămînă în casă la mine au intrat de două ori și mi-au furat principalul – calculatorul.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Cobzac,

În primul rînd, dacă dumneavoastră lucrați la rapoartele Parlamentului de acasă de la calculatorul personal, asta este o încălcare a legislației.

În al doilea rînd, noi habar n-avem cine este acest Sergiu Ciubotaru și dacă dumneavoastră învinuiți pe cineva eventual și din conducerea Parlamentului cu această chestiune, nu are nici o treabă.

În al treilea rînd, așa noi cum am discutat dimineată, acest subiect ce ține de comisia de anchetă, care se pare că n-ați putut s-o duceți pînă la capăt, va fi discutat subiectul la Biroul permanent, care urmează să se desfășoare astăzi, așa cum am discutat dimineată.

Vă mulțumesc foarte frumos.

Și în continuare, pauză tehnică pînă la ora 16.00.
Vă mulțumim.

PAUZĂ

*

* * *

DUPĂ PAUZĂ

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Vă rog foarte mult să luați locul.

Cerem scuze, iarăși, pentru reținere.

Vă rugăm foarte mult, numărătorii, să ne dați prezența.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 21.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr.1 – 21.

Sectorul nr.2, sectorul nr.3,

Vă rog frumos.

N u m ă r ă t o r i i:

– 41.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr.2 – 41.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.3 – 22.

Domnul Andrian Candu:

22 – Sectorul nr.3.

84 de voturi. 84 de voturi sînt. Și 43 de voturi sînt necesare pentru majoritatea simplă pentru hotărîrile de Parlament și pentru actele în primă lectură.

Și, dragi colegi,

Vă propun să trecem atunci la votul asupra tuturor proiectelor care au fost examinate și dezbătute pînă la ora actuală.

Se propune aprobarea pentru primă lectură a subiectului nr.1, proiectul de Lege nr.351 din 30 septembrie 2015 cu privire la modificarea și completarea articolelor 16 și 45 din Legea nr.436 privind administrația publică locală.

Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură, vă rog... Cer scuze.
Cine este pentru respingerea acestui proiect de lege, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă rog frumos, numărătorii, să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 3.

Sectorul nr.2 – 40.

– 17 voturi.

Domnul Andrian Candu:

Cu 60 de voturi, proiectul nr.351 din 30 septembrie 2015 a fost respins de plenul Parlamentului.

Se propune votului pentru aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.328 din 20 iulie 2016 cu privire la eliberarea parțială a Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” de obligația asigurării rambursării împrumutului. Subiectul nr.2 de pe ordinea de zi.

Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Majoritatea au susținut aprobarea acestuia în primă lectură.

Comisia a propus adoptarea acestuia și în a doua lectură. Amendamente nu au fost.

Cine este pentru adoptarea acestuia în a doua lectură, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Iar, numărătorii, vă rugăm foarte mult să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 3.

Sectorul nr.2 – 34.

– 17.

Domnul Andrian Candu:

Cu 54 de voturi, proiectul de Lege nr.328 din 20 iulie 2016 cu privire la eliberarea parțială a Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” de obligația asigurării rambursării împrumutului a fost votat în lectura a doua și ultima.

Vă mulțumesc.

În continuare, se supune votului pentru aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.321 din 15 iulie 2016 cu privire la Depozitarul central al valorilor mobiliare.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Mulțumesc foarte mult.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea acestui proiect de lege în primă lectură.

Vă mulțumesc foarte mult.

În continuare, se supune votului pentru aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.322 din 15 iulie 2016 privind redresarea și rezoluția băncilor.

Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului nr.322 din 15 iulie 2016.

Vă mulțumesc.

În continuare, se propune pentru aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.323 din 15 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Majoritatea au susținut aprobarea proiectului nr.323 din 15 iulie 2016 în primă lectură.

Se supune votului pentru aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.255 din 6 iunie 2016 pentru modificarea și completarea Legii privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura. Pentru primă lectură. Cine este pentru?

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului de lege în primă lectură, și anume proiectul nr.255 din 6 iunie 2016.

Vă mulțumesc.

Se supune votului pentru adoptare proiectul de Hotărîre nr.294 din 27 iunie 2016 pentru modificarea Hotărîrii Parlamentului nr.55 din 1 aprilie 2016 cu privire la stabilirea datei alegerii Președintelui Republicii Moldova.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut adoptarea proiectului de Hotărîre nr.294 din 27 iunie 2016.

Se supune votului pentru adoptare în a doua lectură a proiectului de Lege nr.269 din 15 iunie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Subiectul nr.9 de pe ordinea de zi, comasat cu proiectul nr.130.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă rog foarte mult numărătorii să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 3.

Sectorul nr.2 – 34.

– 17.

Domnul Andrian Candu:

Cu 54 de voturi, proiectul de Lege nr.269 din 15 iunie 2016 a fost votat și adoptat în lectura a doua și ultima.

Următorul subiect, proiectul nr.137 din 4 aprilie 2016.

Doamnă Apolschii,

Vă rog frumos.

Domnule Zagorodnîi,
Vă rog frumos, poftiți.
Aici era vorba de un amendament care urma să fie supus votului.
Poftiți.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

La acest proiect de Lege nr.137, deci ca să nu venim în lectură finală, este nevoie de a susține aceste două concretizări. Deci este vorba de punctul 5 la articolul 18 de exclus din proiectul de lege, fiindcă aduce în concordanță cu modificările ulterioare care le-am aprobat la proiectul de lege nr.269 votat anterior.

Și la articolul 34 din proiectul respectiv la alineatul (1) deci textul, sintagma deci „20 de lei” se substituie ... da, 1%, care era ulterior în proiectul de bază 20 de lei și s-a propus ca să fie substituit cu textul 1%, se propune ca să fie 50 de lei.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc foarte mult.

Haideti atunci primul amendament ce ține de excluderea punctului 5 din articolul 18.

Cine este pentru, vă rugăm frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Majoritatea au susținut acest amendament.

Cel de al doilea amendament cu referire la articolul 34 alineatul (1). Inițial deși era propus trecerea de la suma fixă de 20 de lei la proporție din salariul mediu, ulterior s-a revenit și se propune să rămână unitatea convențională fixă, sumă fixă, dar 50 de lei.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

A fost susținut și acest amendament.

Revenirea la sistemul vechi, dar unitatea convențională are o altă valoare, nu 20, dar 50.

Și, în final, cine este pentru adoptarea proiectului de Lege nr.137 din 4 aprilie 2016 în lectura a doua, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 3.

Sectorul nr.2 – 40.

– 17.

Domnul Andrian Candu:

Cu 60 de voturi, proiectul de Lege nr.137 din 4 aprilie 2016 a fost votat în lectura a doua și ultima.

Vă mulțumesc foarte mult.

În continuare, se supune votului pentru adoptare în a doua lectură a proiectului de Lege nr.429 din 3 noiembrie 2015 privind deșeurile.

Cine este pentru adoptarea acestuia în a doua lectură, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm foarte mult să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 3.

Sectorul nr.2 – 40.

– 22.

Domnul Andrian Candu:

Cu 65 de voturi, proiectul de Lege nr.429 din 3 noiembrie 2015 privind deșeurile a fost votat în lectura a doua și ultima.

Vă mulțumim.

În continuare, se supune votului pentru adoptarea în a doua lectură a proiectului de Lege nr.263 din 10 iunie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Subiectul nr.12 de pe ordinea de zi.

Cine este pentru adoptarea acestuia în lectura a doua, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 21.

Sectorul nr.2 – 34.

Sectorul nr.3 – 17.

Domnul Andrian Candu:

Cu 72 de voturi, proiectul de Lege nr.263 din 10 iunie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost votat în lectura a doua și ultima.

Vă mulțumim.

Cer scuze, revenim puțin ca rectificare, care era în sectorul nr.3 rezultatul pentru precedentul vot?

N u m ă r ă t o r i i:

– 17.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Cu 72 de voturi „pentru” a fost adoptat proiectul de Lege nr.263 din 10 iunie 2016.

Se supune votului pentru adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.315 din 11 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, comasat cu proiectul nr.44 din 18 februarie 2016.

Cine este pentru adoptarea acestuia, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 21.

Sectorul nr.2 – 40.

Sectorul nr.3 – 22.

Domnul Andrian Candu:

Cu 83 de voturi, proiectul de Lege nr.315 din 11 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova a fost votat în lectura a doua și ultima.

Vă mulțumim.

În continuare, se supune votului pentru adoptarea în lectură finală a proiectului de Lege nr.124 din 28 martie 2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor.

Cine este pentru adoptarea acestuia, vă rugăm frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 21.

Sectorul nr.2 – 34.

Sectorul nr.3 – 22.

Domnul Andrian Candu:

Cu 77 de voturi, proiectul de Lege nr.124 din 28 martie 2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor a fost votat în lectura a doua, lectura finală și ultima.

Vă mulțumesc foarte mult.

Dragi colegi,

Am înțeles, din partea fracțiunilor parlamentare și a Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, că sînteți gata să organizați ședințe ale comisiilor și e nevoie de timp pentru a examina și dezbate propunerea privind revenirea la Codul audiovizualului sau a proiectelor legate de Codul audiovizualului.

Decît timp ați avea nevoie? 30 de minute atunci alocăm pentru desfășurarea ședinței Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media și în

aceste 30 de minute îmi iau timpul pentru consultarea fracțiunilor privind desemnarea candidatului la funcția de Președinte al Curții de Conturi.

Vă mulțumesc foarte mult. Vă mulțumesc foarte mult.

Dragi colegi,

Numai puțin, mai e un proiect de lege care trebuie să-l punem la vot.

Vă mulțumesc foarte mult că mi-ați adus aminte.

Din supliment, subiectul nr.1, proiectul de Lege nr.174 din 21 aprilie 2016 ce ține de modificarea și completarea Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe, vot pentru lectura a doua.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

Numărătorii,

Să ne dea rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 3.

Sectorul nr.2 – 34.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr.3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.3 – 17.

Domnul Andrian Candu:

Cu 54 de voturi, proiectul de Lege nr.174 din 21 aprilie 2016 pentru modificarea și completarea Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe a fost votat și adoptat în lectura a doua.

În continuare, se oferă pauză de 30 de minute, până la ora 17.00, pentru desfășurarea Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media pentru a discuta subiectul legat cu audiovizualul.

Discutați, dacă este cazul, și subiectul Legii tineretului, dar noi vom reveni după pauză la dezbateră în continuare în a doua lectură a proiectului Legii cu privire la tineret, iar eu îmi iau timp liber, nu, nu chiar liber, dar îmi iau timp să discut cu fracțiunile pentru desemnarea candidatului la funcția de Președinte al Curții de Conturi.

Vă rugăm frumos, de procedură, doamna Șupac, poftiți.

Doamna Inna Șupac:

Stimați colegi,

Domnule Președinte,

Dumneavoastră din start ați avut o remarcă că această întrebare cu privire la necesitatea includerii în ordinea de zi cu privire la modificările la Codul audiovizualului este agreat cu careva fracțiuni parlamentare, nu știu cu care fracțiuni parlamentare.

Fracțiunea Partidului Comuniștilor insistă că aceste întrebări să nu fie incluse în ordinea de zi în această ultimă ședință plenară. Noi insistăm ca, totuși, să revenim la acea propunere care a fost discutată data trecută că în cadrul Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media să fie creat un grup de lucru care, de fapt a început ... acest grup ... discuțiile pe marginea noului Cod al audiovizualului în care să fie încorporate sau nu acele modificări, da. Și noi nu vedem ... din care motive noi astăzi ar trebui să includem în ordinea de zi acele modificări în Codul audiovizualului actual.

Domnul Andrian Candu:

Acest subiect va fi discutat după ședința Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media. Nimeni nu a decis că acest subiect va fi introdus pe ordinea de zi, domnul Batrîncea, ca și doamna Șupac. Nimeni încă nu a decis, doar plenul Parlamentului.

Vă mulțumim foarte mult. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Se acordă... două cuvinte de procedură pentru organizarea comisiei.

Vă rog frumos, domnule Hotineanu.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Comisia ne adunăm sus acolo unde se preconiza înainte... presa, iată acolo în colțul acela unde este domnul viceministru Eșanu, acolo ne adunăm.

Dar eu nu asta... eu vreau să mă refer la proiectul Legii cu privire la tineret. Toți deputații care au amendamente încă o dată să-și revizuiască amendamentele, cele de ordin financiar, la care Guvernul a dat aviz negativ, nu este necesar să revenim. Avizul e negativ, legea va fi reînțoarsă de Președintele țării și va fi declarată neconstituțională. *(Rumoare în sală.)*

Dacă noi nu sîntem responsabili de aceste amendamente și mai sînt niște amendamente conceptuale care schimbă denumirea legii. Iarăși, noi prima lectură am votat-o, deja conceptual nu mai putem reveni La schimbarea denumirii legii.

De aceea, rog domnii deputați să se atenționeze, să se mobilizeze și să vedem dacă găsim ...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim mult.

Pauză pînă la 17.00.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos să vă luați locul.

Dragi colegi,

Am consultat fracțiunile parlamentare și în baza consultațiilor am pregătit un demers și un proiect de Hotărîre înregistrat cu nr.342 din 29 iulie 2016, se referă la propunerea în calitate de președinte al Curții de Conturi a domnului Veaceslav Untila. Este un proiect de hotărîre.

Rog onoratul Plen să introducem pe ordinea de zi, iar între timp, adică după, Comisia juridică, numiri și imunități să organizeze și să desfășoare ședința comisiei pentru a verifica faptul îndeplinirii de către candidat a tuturor condițiilor legale prevăzute de lege.

Iată de ce, onorat Plen, vă solicit aprobarea pentru a introduce pe ordinea de zi proiectul nr.342 din 29 iulie 2016.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut introducerea pe ordinea de zi a acestui subiect. Materialele sînt repartizate,

Comisia juridică, numiri și imunități vă rog frumos, în timp ce noi examinăm în continuare proiectul Legii cu privire la tineret, să organizați desfășurarea ședinței.

Domnule Hotineanu,

Vă rugăm frumos, cu scuzele cele mai mari din partea noastră, vă rugăm frumos să reveniți la tribuna principală a Parlamentului.

Poftiți.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Stimate domnule Președinte,

Eu aș vrea mai succint și cu o informație ca să ordonăm dezbaterea pentru lectura a doua a acestui proiect de Lege nr.281.

Noi avem sinteza, avem amendamentele, în special cele mai multe de la Direcția generală juridică, și ele sînt de ordin tehnic, ele s-au acceptat. Sînt amendamentele deputaților, s-a discutat amendamentul doamnei Spatari, s-a discutat amendamentul doamnei Zotea și au rămas doar amendamentele care au venit de la Frațiunea Partidului Socialiștilor.

De aceea, domnule Președinte, părerea mea este că ar trebui să continuăm discuția amendamentelor, ele nu au fost acceptate, ele sînt în număr de vreo 7, nu au fost acceptate, de aceea, dreptul autorului să...

Da. Vă mulțumesc. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Dacă insistă autorii, bineînțeles.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Dacă insistă.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, sîntem la examinarea subiectului nr.15 de pe ordinea de zi, proiectul nr.281 din 22 iunie 2016. Doar autorii amendamentelor vă rog frumos să intervină.

Și prima intervenție, domnul Deliu, vă rog frumos.
Poftiți.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Domnule Președinte al comisiei,

Dumneavoastră, cînd ați început prezentarea acestui raport, ați afirmat că au mai fost amendamente de la unii deputați, care nu se regăsesc în sinteză și ele vor fi supuse discuției aici în plenul Parlamentului.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Exact.

Domnul Tudor Deliu:

Eu mă refer la...

Domnul Vladimir Hotineanu:

Exact. Domnule deputat,

Eu aș vrea ca să nu... e tîrziu și nu... ca să nu pierdem timpul. Da, eu am spus acest lucru, dar noi n-am finalizat sinteza.

Propunerea mea este să finalizăm sinteza și după asta revenim la ceea ce a venit nereglementar, a venit după ce a expirat termenul de prezentare a amendamentelor de către deputați.

Domnul Tudor Deliu:

Deci eu cer scuze, dar prefer ca să ne auzim și să nu ne întrerupem unii pe alții atunci cînd punem întrebări. Deci după cîte cunosc, ele au venit în timpul regulamentar, dar, mă rog, și de aceea, eu aș insista ca totuși amendamentele să fie puse în discuție astăzi în ședința de plen a Parlamentului și supuse votului.

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Deci, domnule Președinte,

Dacă să dau o informație adăugător. Dacă vorbiți că au venit regulamentar, amendamentul doamnei Palihovici a venit pe data de 22.05... înregistrat la Legea nr.218 examinată în plenul Parlamentului la 07.07.2016, de aceea, expirase deja 5 zile după ce a fost prezentat acest amendament.

Domnule deputat,

De aceea, ele nici nu au fost incluse în sinteză la ședința comisiei, despre asta este vorba. Au venit după ședința comisiei, doamna Palihovici, doamna Stratan și doamna Inna Șupac.

Deci și am zis că plenul va decide care va fi soluția, dar ar fi corect să finalizăm sinteza și după aceea să revenim la aceste amendamente.

Asta este...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Doamnă Șupac,

Vă rugăm frumos.

Poftiți.

Doamna Inna Șupac:

Da. Revin la propunerea domnului Hotineanu să fie finalizată procedura cu sinteza și după aceea, da, revenim la amendamentele care au parvenit de la doamna Palihovici, am depus și eu amendamentele, și doamna Valentina Stratan.

Dacă începem această procedură...

Domnul Andrian Candu:

Finalizarea sintezei ce ar însemna că mergem în lectură finală, domnule Hotineanu?

Domnul Vladimir Hotineanu:

Nu, la sinteză nu am analizat...

Domnul Andrian Candu:

Am înțeles.

Domnul Vladimir Hotineanu:

... amendamentele respective...

Domnul Andrian Candu:

Păi, poftim.

Domnul Vladimir Hotineanu:

... domnul deputat Odnostalco și....

Domnul Andrian Candu:

Am înțeles.

Domnul Vladimir Hotineanu:

... mai mulți membri ai...

Domnul Andrian Candu:

Doamna... Domnule Odnostalco,
Atunci înțeleg că amendamentele dumneavoastră au fost examinate în comisie.

Vă rugăm frumos.

Poftiți.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Да, спасибо.

Мы бы все-таки хотели настоять на включение наших амендаментов в этот законопроект, потому что на сегодняшний день речь идет о второй главе седьмой статьи, патриотическом воспитании.

На сегодняшний день положение о патриотическом воспитании не существует ни в одном законе Республики Молдова. На сегодняшний день у нас молодежь не имеет четкого понимания о том, кто мы такие, никто не занимается воспитанием молодежи в духе молдавской государственности, национальное сознание сегодня размыто у молодежи. Этого, этих пунктов, нет ни в кодексе образования, ни в существующем Законе о молодежи, не говоря уже о других законодательных актах.

Поэтому, основываясь на этом, мы бы хотели все-таки поставить на голосование и попросить всех депутатов поддержать этот амендамент, который очень важен для нашей молодежи.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Cine este pentru amendamentul făcut de domnul Odnostalco, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

În lipsa votului majorității, amendamentul nu a fost susținut de plenul Parlamentului.

Domnul Odnostalco,

Alt amendament dacă aveți, vă rog frumos.

Poftiți.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Очень жаль что Парламент не поддержал этот амендамент, потому что он действительно важен, и те, кто нас сейчас смотрят, я думаю, они негативно реагируют на наши решения.

Что касается следующего амендамента, который предложила наша фракция, это включение опять же во вторую главу статьи 9 амендамента – институт семьи. Почему?

На сегодняшний день положение о молодых семьях расписано во многих законах, но Закон о молодежи это основное, это конституционный закон по регулированию всего, всей молодежной политики и когда мы говорим о молодой семье с учетом того, что у нас даже возраст повышается до 35 лет, мы должны понимать, что молодежь это не только школьники, это

не только лицеисты или студенты, это в первую очередь молодая семья во всей ее комплектности – отец, мать, ребенок, и они в первую очередь нуждаются в поддержке.

И когда мы прописываем в ведущем законе страны о молодежи такие меры, мы обязываемся помогать молодым семьям. Тем более, на сегодняшний день не мне говорить о том, что смертность среди новорожденных растет, о том, что в первый год рождения ребенка 10 и 6 процентов умирают и о том, что молодые семьи сегодня не хотят, не хотят рожать по причине того, что государство не обеспечивает не то, что должной поддержки, хоть какого либо внимания.

По этому ... поставить на голосование этот амендамент и просим Парламент все-таки поддержать, потому что я думаю, мы все понимаем то, что семья и дети – это главное.

Domnul Andrian Candu:

Cine este pentru amendamentul formulat de domnul Odnostalco, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

El nu a fost acceptat de plenul Parlamentului.

În continuare, vă rugăm frumos dacă aveți alt amendament, poftiți.

Nu mai sînt? Nu.

Vă mulțumim foarte mult.

Doamnă Stratan,

Vă rugăm frumos dacă aveți amendament care a fost examinat și nu a fost susținut de comisie.

Poftiți.

Doamna Valentina Stratan:

Domnule Președinte,

Eu am înțeles că s-a încheiat cu sinteza și așa cum a constatat domnul președinte Hotineanu.

Eu recunosc că am înregistrat două amendamente cu întârziere, dar constat că aceste amendamente au scop de a aduce anumite clarități și de a îmbunătăți acest proiect de lege, mai ales că tot ce am propus vine în strictă concordanță cu prevederile altor acte legislative în vigoare, inclusiv Codul educației.

Dar văzînd aceste discuții dificile pe alocuri, pentru că este anevoios să discutăm amendamentele prin auzite acum în Parlament. Eu cred că sînt în capacitatea de a-mi retrage aceste ... și este corect și normal să mă conformez prevederilor Regulamentului și normelor. De aceea, eu îmi retrag aceste amendamente și cred că este corectă această abordare pentru a nu intra în impas și pentru a adopta acest proiect de lege așteptat de tineri și evident la care s-a muncit foarte mult de către Ministerul Tineretului și Sportului.

Eu voi reveni ulterior cînd legea va fi deja promulgată, va fi publicată, dacă voi considera strict necesar, vor reveni ulterior cu amendamente. Și rog ca această abordare să fie una uniformă.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult pentru înțelegere și înțelepciune pentru a retrage amendamentele.

Să vedem dacă doamna Șupac, la fel, poate vrea să-și retragă amendamentele.

Poftiți.

Doamna Inna Șupac:

Amendamentele mele, de fapt, sînt acele articole transpuse mot-a-mot din Legea actuală a tineretului, care, din păcate, pînă ce nu au fost regăsite în proiectul Legii cu privire la tineret, proiectul nou. Și vreau să atrag atenția, stimați colegi, că cineva a vorbit astăzi de populism altă dată. Vreau să atrag atenția că legea actuală a fost adoptată în 1999, contrasemnată de domnul Președinte al Parlamentului de atunci Dumitru Diacov și sper că aceste amendamente vor găsi suportul celor care au votat legea actuală în '99.

Și îmi permiteți cîteva amendamente, cele mai importante, nu dau citire la toate amendamentele, cele mai importante.

Domnul Andrian Candu:

Da, rugămintea este să mergem unul cîte unul cu vot, ca să ...

Doamna Inna Șupac:

Da, da, cele mai importante.

Stimați colegi,

Propunerea este, totuși, la articolul 4 să revenim la vîrsta sub incidența căreia cad tinerii. Cetățenii Republicii Moldova, tinerii, sînt considerați cu vîrsta cuprinsă între 16 – 30 de ani. Și noi în primă lectură, de fapt, am expus părerea. În primul rînd, motivul este ... haideți, în primul rînd, să încercăm ca statul, respectiv și Ministerul Tineretului și Sportului să acorde suport necesar pentru această marjă de vîrstă și dacă ceva încă cîteva ani vom vedea dacă trebuie să schimbăm această vîrstă. Rog să fie pusă la vot această propunere.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Poziția ministerului inițial, vă rugăm frumos, poftiți.

Vă rugăm, tehnicienii, al doilea microfon din ultimul rînd.

Poftiți.

Domnul Pavel Ianeț:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Doamnă deputat,

De fapt, s-a discutat foarte mult și în primă lectură, și în comisiile de specialitate, și în comisia de fond, și în cadrul multor grupuri de lucru și de referință care le-am avut la proiectul Legii cu privire la tineret cu referire la vîrstă.

Într-adevăr legea nouă propusă, proiectul de Lege cu privire la tineret este un nou proiect de lege.

De aceea, dacă noi copiam articole din legea veche, nu cred că mai era necesar să facem o lege nouă. Dar pentru că legea actuală în vigoare are deja 17 ani, iar sectorul de tineret în toată această perioadă a evaluat extraordinar, s-a venit cu această propunere de prezentare a unui proiect nou.

Revenind la întrebarea strictă a dumneavoastră cu referire la vîrstă. Noi am propus micșorarea vîrstei de la 16 la 14 ani și am adus aceste argumente. Pentru că categoria de vîrstă a tinerilor cu care noi astăzi activăm, lucrăm, îi implicăm în programele și proiectele Ministerului Tineretului și Sportului este de cel puțin 14 ani.

Pentru că noi, de fapt, avem tineri participanți la programele și proiectele noastre și în vîrstă de 13 ani, și de 12 ani. Și vă spun de ce. Pentru că în spațiile mai ales rurale, în zonele rurale ale Republicii Moldova tinerii care participă activ la dezvoltarea comunităților, participarea la luarea deciziilor de către comunitate și care sînt prezenți în localitate sînt anume acest segment de vîrstă. De aceea, este foarte important să-i implicăm. Modificarea nu prevede că noi modificăm altceva, nu modificăm dreptul de vot, nu modificăm capacitatea de exercițiu, nu modificăm majoratul, noi reglementăm vîrsta tinerilor, a persoanelor cu care noi astăzi lucrăm, cu care noi astăzi avem programe și dezvoltăm proiecte.

De ce 35 și nu 30? La acest moment iarăși ne-am referit și anume că programele Ministerului Economiei, PNAET, abilitarea economică a tinerilor care pentru anul 2016 este în sumă de 20 de milioane de lei este pentru tinerii care au vîrsta de pînă la 35 de ani.

De asemenea nu doar acest moment privind vîrsta de 35 de ani, dar și participarea tinerilor în cadrul organizațiilor nonguvernamentale, în ONG-uri, organizații de tineret, ceea ce noi reglementăm prin această lege, tinerele familii inclusiv, iarăși noi încercăm să lărgim spectrul de acțiuni ale legii, să implicăm mai multe ONG-uri, mai multe organizații nonguvernamentale în cadrul programelor și proiectelor noastre. Pentru că această prevedere în noțiune este că 2/3 din membrii ONG-urilor, organizațiilor necomerciale și 2/3 din bordul de conducere trebuie să fie tineri. Și astfel, mai mulți beneficiari de programe și proiectele noastre.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Cine este pentru amendamentul ...

Cer scuze, înainte de vot, domnul Mocanu.

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Gheorghe Mocanu:

De procedură.

Onorat Plen,

Stimați deputați,

Cu tot respectul pentru amendamentele, care, poate, unele sînt chiar bune, ele au venit după termenul regulamentar de zece zile. Și nu este vorba doar de încălcarea legii, noi nu putem acum în plen să votăm după un amendament care nu-l avem în față. El nu este în sinteză, noi nu-l avem în format scris. Haideți, avem un Parlament care să ne respecte noi, în primul rînd, dar să nu votăm amendamente după ureche auzite. Chiar dacă, poate, unii deputați doresc ca să propună amendamente frumoase, plenul să respingă și să arate că au dorit, dar n-au votat alții. De aceea, eu cred că noi nu putem vota amendamentul. Nici nu putem supune la vot.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Corect. Regulamentar, cum zic unii colegi din plen.

Vă mulțumim foarte mult.

Cred că aici se încheie dezbaterile la acest subiect.

Și a doua chestiune de procedură.

Vă mulțumesc foarte mult, domnule Mocanu, pentru ajutor.

Poftiți.

Domnul Gheorghe Mocanu:

Astăzi plenul a votat un amendament bun al domnișoarei Alina Zotea legat de facilități fiscale pentru tineri. Dar săptămîna trecută Parlamentul a votat ca aceste facilități să fie pentru trei ani și astăzi amendamentul domnișoarei Alina Zotea spune să fie pentru un an. Deci noi, de fapt, diminuăm din valoarea proiectului votat care se referă la întreprinderile mici și mijlocii de săptămîna trecută.

Rugămintea mea este, cu tot respectul, intenția doar este nobilă, eu sînt sigur că amendamentul a fost făcut în favoarea tinerilor, să retrageți acest amendament ca să rămîna varianta bună de săptămîna trecută cu trei ani. Sper să găsim înțelegere.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Doamnă Șupac,

Cu tot respectul, de procedură, vă rog frumos, poftiți.

Doamna Inna Șupac:

Îmi pare bine să aud că colegii din actuala majoritate parlamentară spun despre necesitatea conformării Regulamentului Parlamentului, dar aș dori să vă atrag atenția, stimați colegi, să vă ghidați conform Regulamentului Parlamentului și atunci cînd dumneavoastră de dimineață sau 20 de minute înainte înregistrați niște proiecte de hotărîri sau proiecte de lege și după asta puneți la vot. Așa că dacă noi respectăm Regulamentul, haideți să-l respectăm, dar să nu facem excepție pentru reprezentanții majorității parlamentare.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Aici se încheie dezbaterile la proiectul nr.281 din 22 iunie 2016 și vom reveni la procedura de vot la ora 18.00, atunci când vom vota și alte proiecte de hotărâri importante legate mai departe de unele instituții.

Vreau să mă adresez Comisiei juridice, numiri și imunități să-mi ...

Vă rugăm frumos, doamnă Apolschii, poftiți.

Doamna Raisa Apolschii:

Da, domnule Președinte,

Imediat sîntem gata cu raport la ...

Domnul Andrian Candu:

Păi, dacă îl aveți, vă ...

Doamna Raisa Apolschii:

În cinci minute. Pur și simplu tehnic mai durează un pic, dar în rest sîntem gata, noi am examinat, am aprobat proiectul. În cinci minute ...

Domnul Andrian Candu:

Vă rugăm frumos la tribuna principală să ne spuneți ce a decis comisia. Fiindcă, pînă la urmă este un ... Dacă ați verificat condițiile ilegale, dacă se îndeplinesc condițiile legale pentru îndeplinirea funcției ...

Dragi colegi,

Se propune pentru examinare proiectul nr.342 din 29 iulie 2016 ce ține de numirea în funcția de Președinte al Curții de Conturi pe un termen de 5 ani a domnului Veaceslav Untila.

Vă rugăm frumos, doamnă președinte al Comisiei juridice, numiri și imunități, să ne prezentați raportul comisiei.

Poftiți.

Doamna Raisa Apolschii:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Hotărâre cu privire la numirea în funcția de Președinte al Curții de Conturi a domnului Veaceslav Untila.

Așa cum prevede legea, am verificat ceea ce ține de competența comisiei, am verificat dacă întrunește toate condițiile prevăzute de legislație la înaintarea acestei candidaturi. Deci au fost puse întrebări în cadrul comisiei de către membrii acesteia candidatului la funcția de Președinte al Curții de Conturi și am constatat că, de fapt, dumnealui întrunește toate condițiile ... enumerate sau stipulate în lege.

În aceste condiții, comisia, cu majoritatea voturilor, propune spre examinare și adoptare proiectul de Hotărâre nr.342 din 29 iulie 2016.

Și o să dau citire proiectului de hotărâre.

„Hotărâre privind numirea în funcția de Președinte al Curții de Conturi

În temeiul articolului 133 alineatul (3) din Constituția Republicii Moldova și al articolului 18 alineatul (1) din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 5 decembrie 2008, Parlamentul adoptă prezenta hotărâre.

Articolul 1. – Domnul Veaceslav Untila se numește în funcția de Președinte al Curții de Conturi pe un termen de 5 ani.

Articolul 2. – Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării”.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Întrebări în adresa comisiei dacă sînt.

Domnule președinte Voronin,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Vladimir Voronin:

Dumneavoastră n-ați vorbit nimic despre Serafim Urechean.

Doamna Raisa Apolschii:

De fapt, a fost adoptat, chiar cu cîteva ore în urmă, un proiect de hotărâre care a încetat mandatul domnului Serafim Urechean în legătură cu expirarea acestuia. Este deja votată.

Domnul Vladimir Voronin:

Și, eu cer scuze, poate n-am fost atent, dar de cine este propusă candidatura ... noului Președinte al Curții de Conturi, cine a propus-o?

Doamna Raisa Apolschii:

Conform legii, acest drept îi aparține Președintelui Parlamentului. Și proiectul de hotărâre, și inițiativa este semnată de dumnealui.

Domnul Vladimir Voronin:

...Înseamnă că, reiese ceea ce dumneavoastră, domnule Candu, ați propus pînă la întrerupere, asta a fost propunerea de bază, da? Așa este?

Domnul Andrian Candu:

Desigur că da, noi am făcut deja propunerea de bază și a fost semnat proiectul de hotărâre, și a fost repartizat deputaților potrivit Regulamentului.

Domnul Vladimir Voronin:

Da. Mulțumesc.

Și ultima. Noi am cerut de la început ca ... această problemă să fie hotărâtă după vacanță. Noi nu ne reprezentăm în Parlament pe noi înșine noi reprezentăm partidul. Noi sîntem obligați să facem, să petrecem aceste consultări în partid. Noi n-am fost pregătiți, n-am fost preîntîmpinați, n-am cunoscut că în ordinea de zi o să fie așa problemă introdusă astăzi. De aceea dumneavoastră pe noi ne puneți într-o situație dificilă, în rezultatul căreia noi nu sîntem pregătiți să votăm. Și n-o să votăm nici pentru Președinte, nici pentru membrii comisiei.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Dacă nu sînt alte întrebări, atunci se încheie dezbaterile la proiectul de Hotărîre nr.342 din 29 iulie 2016.

Și o să rog colegii să revină în plenul Parlamentului.

O pauză tehnică de 5 minute și rog Secretariatul Parlamentului să anunțe toți colegii să revină atunci în plenul Parlamentului să continuăm cu votul atît pentru numirea în funcție a domnului Untila, cît și cu proiectul Legii cu privire la tineret, mai repede. 5 minute pauză tehnică și vă rog frumos să fie anunțați toți deputații să revină în sală.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos să vă luați locul.

Pe toți colegii îi rog frumos să-și ia locul.

Numărătorii,

Vă rog frumos să vă pregătiți, în primul rînd, pentru a ne da prezența în sală și apoi și la procedura de vot.

Numărătorii,

Vă rog frumos, prezența în sală.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 22.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr.1 – 22.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 37.

Sectorul nr.3 – 21.

Domnul Andrian Candu:

80 de deputați în sală.

80 de deputați în sală, trecem la procedura de vot. Cu referire la proiectul de Lege cu privire la tineret.

Înainte de a fi supus votului final, doamnă Zotea, vă rog frumos.

Poftiți, aveți un minut la dispoziție.

Doamna Alina Zotea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Voi face o rectificare la acest amendament, întrucât există și un alt amendament, pentru o perioadă de 3 ani. Amendamentul meu va suna în felul următor: oferirea facilităților sub formă de reduceri de taxe și impozite pentru societăți comerciale înființate de tineri absolvenți, indiferent de nivelul studiilor acestora. Și un an calendaristic nu va mai exista.

Este o normă generală.

Și vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Autorii?

Domnul Pavel Ianeț:

Toate scutițiile și taxele contravin Codului fiscal, de fapt, și... Nu.

Domnul Andrian Candu:

N-ați înțeles.

Domnul Pavel Ianeț:

Nu, am înțeles.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim frumos.

Cine este pentru amendamentul făcut de doamna Zotea, ca rectificare la cel precedent, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Dragi colegi,

Noi data trecută...

Domnul Diacov,

Ca terorism... Noi am votat un amendament al doamnei Zotea.

Vă rog frumos, de procedură, poftiți, domnule Diacov.

Domnul Dumitru Diacov:

Domnule Președinte,

Noi am respins 3 amendamente ale colegilor, care au fost depuse, dar nu la timp. Acum un amendament absolut citit, așa, din mers. Cum poate...?

Autoul este împotriva, avizul Guvernului nu există. N-am nimic, eu cu toată dragostea și simpatia.

Domnul Andrian Candu:

Atunci, dați-mi voie să vă explic, vă rog frumos.

Domnule Diacov,

Doamna Zotea a făcut un amendament, facilitățile care erau prevăzute în întreprinderile mici și mijlocii, votate săptămîna trecută, de 3 ani, plenul Parlamentului le-a redus cu un an, la un an, ceea ce a propus doamna Zotea. Și noi am găsit soluție rectificînd amendamentul doamnei Zotea.

Dacă considerați că asta nu-i bine, rămîne atunci așa cum a fost votat și trecem în lectură finală, la adoptarea proiectului de Lege cu privire la tineret. *(Rumoare în sală.)*

Gata. Vă rog frumos să încheiem aici dezbaterile. S-au încheiat dezbaterile la proiectul de lege... Punem la vot proiectul de lege, vă rog frumos.

Domnule Ghimpu,

Vă rog frumos.

Poftiți.

Domnul Mihai Ghimpu:

Domnule Președinte,

Și domnule Diacov,

Nu dumneavoastră doar votați și vă rog să vă abțineți de la vorbe cu terorismul. Mai terorist decît... ca să nu spun, cred că nu este altul nimeni din orice perioadă. Lasă că a înțeles el.

Problema este că s-a votat amendamentul „un an”. Acum votul a doua oară care a fost nu modifică amendamentul acela, înseamnă că rămîne un an. Așa-i ori nu? Și noi votăm legea cu un an de zile.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Domnul Mihai Ghimpu:

De aceea, s-a exclus un an...

Domnul Andrian Candu:

În calitate de Președinte al Parlamentului, restitui proiectul de lege în comisie.

Vă mulțumesc foarte mult. *(Rumoare în sală.)*

În continuare, vom trece la procedura de vot a... *(rumoare în sală)* președintelui Curții de Conturi. *(Rumoare în sală.)* Fiindcă n-are rost să discutăm.

Vă rog frumos, o pauză pînă la ora 18.00.

Vă mulțumesc foarte mult.

Poftiți.

P A U Z Ă

*

* * *

DUPĂ PAUZĂ

Domnul Andrian Candu:

Rog frumos să revenim în sala plenului și să revenim la ședința plenului.

Dragi colegi numărători,

Vă rugăm frumos să ne dați prezența pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 21.

Sectorul nr.2 – 37.

Sectorul nr.3 – 20.

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Sînt 78 de deputați în sală.

Se propune pentru adoptare proiectul de Hotărîre nr.342 din 29 iulie 2016 ce ține de numirea în funcția de președinte al Curții de Conturi pe un termen de cinci ani a domnului Veaceslav Untila.

Vă aduc la cunoștință, că potrivit articolului 18 din Legea cu privire la Curtea de Conturi, președintele Curții de Conturi se numește prin votul majorității deputaților aleși. 51 de voturi sînt necesare pentru a alege președintele Curții de Conturi.

Cine este pentru adoptarea proiectului de Hotărîre nr.342 din 29 iulie 2016 ce ține de numirea în funcția de președinte al Curții de Conturi a domnului Veaceslav Untila, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Iar numărătorii să ne dea rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 3.

Sectorul nr.2 – 33.

– 18.

Domnul Andrian Candu:

Cu 54 de voturi, proiectul de Hotărîre nr.342 din 29 iulie 2016 a fost votat și adoptat de plenul Parlamentului.

Domnule Untila,

Vă felicităm. (*Aplauze.*)

Dar înainte de toate, vă rugăm frumos la tribuna principală, potrivit legii, trebuie să depuneți jurămîntul.

Poftiți.

Domnul Veaceslav Untila – președintele Curții de Conturi:

Eu vreau să vă mulțumesc din suflet, stimați colegi. O să vă duc dorul, dar vă mulțumesc pentru susținere.

Jur să slujesc Republica Moldova cu credință și să respect Constituția și legile Republicii Moldova, să protejez proprietatea publică, democrația și bunăstarea poporului.

29 iulie 2016, Veaceslav Untila.

Domnul Andrian Candu:

Și acum vă mulțumim.

Vă felicităm și vă urăm doar succese și realizări frumoase în activitate.
(Aplauze.)

Dragi colegi,

Luînd în considerare numirea care acum a avut loc, vă propun următorul scenariu de lucru pentru următoarea jumătate de oră. În primul rînd, pe domnul Untila îl rugăm să înceapă consultările cu fracțiunile parlamentare pentru desemnarea membrilor Curții de Conturi. Între timp, rugăm să fie organizat Biroul permanent pentru ca Frațiunea Partidului Liberal să propună în locul domnului Untila la funcția de președinte al comisiei candidatul. Și între timp, Comisia juridică, numiri și imunități, în baza demersurilor din partea domnului Untila, să organizeze ședința comisiei pentru a valida candidații ceilalți pentru funcțiile de membri ai Curții de Conturi. Și cu rugămintea către Comisia juridică, numiri și imunități să pregătească proiectul de Hotărîre ce ține de vacanța mandatului pentru Frațiunea parlamentară a Partidului Liberal, luînd în considerare plecarea domnului Untila. Avem un mandat vacant, trebuie să constatăm, să luăm act de acesta.

Și între timp, domnule Hotineanu, luînd în considerare că v-am remis proiectul Legii cu privire la tineret în comisie, vă rog frumos să organizați ședința comisiei pentru a clarifica în continuare amendamentele aduse de doamna Zotea și după pauza de 30 de minute vom reveni la votul final pe acest proiect de lege.

Ne revedem la ora 18.30. Asta-i ultima pauză și vă rog frumos să profităm de ea.

Vă mulțumesc foarte mult.

Poftiți.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Cer scuze. Ne mai reținem foarte puțin, deoarece Comisia juridică, numiri și imunități încă e în pregătirea câtorva acte și deciziile luate la ședința Biroului permanent, la fel, se mai pregătesc încă în 3 minute și revenim. Încă puțină răbdare. (Rumoare în sală.)

Dar între timp, vă rugăm frumos, într-adevăr.

Domnule Hotineanu,
Dacă, ... nu, vă rugăm, bine, de pe loc, ... foarte succint, dacă aveți o concluzie a comisiei ce ține de proiectul de Lege cu privire la tineret.

Onorat Plen,

Reîncepem dezbaterile pe proiectul nr.281 din 22 iunie 2016.

Poftiți.

Domnul Hotineanu.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Domnule Președinte,

Comisia s-a întrunit și a analizat ... reformularea amendamentului referitoare la articolul 5 litera h) și comunică următoarele.

Se formulează amendamentul respectiv al doamnei deputat Zotea: „Oferirea facilităților sub formă de reduceri la taxe și impozite în conformitate cu legislația în vigoare”.

Au votat 6 „pro”, 1 „abțineri”.

Dacă pentru deputați, vreau să dau și nominal cine a votat pentru...

Voce din sală:

Cine s-a abținut.

Domnul Vladimir Hotineanu:

... nu, numai cine a votat „pro”: Hotineanu, Mihalache, Juravschi, Diacov, Rotaru, Carp, 6 deputați au votat pentru acest amendament. (*Rumoare în sală.*)

Și 4, și 3 s-au abținut.

Vă mulțumesc. (*Voci nedeslușite din sală.*)

Почему? „Ordinul Republicii” la toți.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Aici încheiem dezbaterile la proiectul de Lege nr.281 din 22 iunie 2016 cu privire la tineret. Și revenim în scurt timp la votul acestuia.

O pauză de 2–3 minute să vină și documentele de la Comisia juridică, numiri și imunități să continuăm mai departe cu subiectele care sînt pe ordinea de zi.

Între timp, dragi colegi, dați-mi voie să vă anunț în privința comisiei ce ține de ancheta subiectului „Poșta Moldovei”, Biroul permanent a decis să solicite comisiei să fie elaborat raportul și prezentat Biroului permanent pînă în data de 15 septembrie.

Vă mulțumim frumos pentru înțelegere. Nu răsuflați așa de greu.

Vă rugăm frumos, vă rog frumos, degeaba mai repornim discuțiile, este decizia Biroului permanent, o s-o primiți.

Dacă vreți s-o comentați, bineînțeles, domnule Cobzar, poftiți, Cobzac, cer scuze, poftiți.

Domnul Grigore Cobzac:

Da, domnule Președinte.

Vă mulțumesc.

Chiar nu înțeleg de ce fugărim caii în acest caz, au fost alte exemple, dar măcar să condiționăm cu prezentarea documentelor de către instituții, noi nu avem astăzi la dispoziție documentele de la vamă. De ce vama nu prezintă documentele?

Domnul Andrian Candu:

Domnule Cobzac,

Eu am expediat demersuri și am și primit unele răspunsuri, pe care o să vi le retransmit dumneavoastră chiar astăzi. Și vedeți care sînt posibilitățile, împreună cu colegii, pînă în data de 15 septembrie, să fie elaborat și transmis Biroului permanent acest raport.

Vă mulțumim foarte mult.

Noi revenim oricum la lucru toți pe 1 septembrie. Pînă atunci, și pînă atunci, și după, este perioadă de timp pentru lucru.

Vă mulțumim frumos.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Putem începe. Vă rugăm frumos să luați locul.

Și, numărătorii, un ultim efort, pentru a ne da prezența în sală.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 21.

Sectorul nr.2 – 37.

– 22.

Domnul Andrian Candu:

80 de voturi în sala Plenului.

Onorat Plen,

Dați-mi voie să vă propun introducerea pe ordinea de zi a proiectului de Hotărîre ce ține de demisia unui deputat în Parlament Veaceslav Untila, proiectul nr.344 din 29.07.2016.

Cine este pentru introducerea pe ordinea de zi a plenului a acestui subiect, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea susține introducerea acestui proiect de hotărîre în ordinea de zi a plenului Parlamentului.

Și o rog pe doamna Apolschii să prezinte acest proiect de hotărîre de la tribuna principală.

Poftiți.

Vă rog frumos, de procedură.

Domnule Voronin,

Poftiți.

Domnul Vladimir Voronin:

Eu rog să folosim articolul 108 și să înțonăm Imnul, și să încheiem ședința Parlamentului. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Vom face neapărat și acest lucru, dar inițial mai avem cîteva elemente de procedură.

Vă rugăm frumos, doamna Apolschii, să ne prezentați raportul pentru proiectul de Hotărîre nr.344 din 29 iulie 2016.

Poftiți.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Hotărîre a Parlamentului nr.344 din 29 iulie 2016 privind demisia unui deputat în Parlament.

În conformitate cu articolul 2 alineatul (8) al Legii nr.39 despre statutul deputatului în Parlament, cererea de demisie din funcția de deputat se prezintă Președintelui Parlamentului, iar Parlamentul, prin hotărîrea sa, va lua act de cererea de demisie a deputatului și va declara mandatul vacant.

Comisia juridică, numiri și imunități a constatat că cererea prin care se informează despre renunțarea la calitatea de deputat a fost depusă de către domnul deputat Untila Veaceslav în adresa Președintelui Parlamentului.

În conformitate cu articolul 69 alineatul (2) din Constituție și articolul 2 alineatul (6) din Legea nr.39 din 7 aprilie 1994 despre statutul deputatului în Parlament, unul dintre temeiurile de încetare a calității de deputat îl reprezintă demisia.

Drept urmare, membrii Comisiei juridice, numiri și imunități au decis, în unanimitate, să propună Parlamentului spre examinare și adoptare proiectul de Hotărîre nr.344 din 29 iulie 2016 privind demisia deputatului în Parlament Veaceslav Untila, ales din partea Partidului Liberal și declararea mandatului de deputat vacant.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Vom reveni la vot la acest subiect.

Următorul proiect de hotărîre ține de modificarea componenței unor...

Doamna Raisa Apolschii:

Numirea în...

Domnul Andrian Candu:

... a unor comisii permanente ale Parlamentului nr.345 din 29 iulie 2016. Biroul permanent al Parlamentului a examinat propunerea Frațiunii Partidului Liberal de a face schimbările respective în comisiile permanente luînd în considerare numirea domnului Untila Veaceslav în funcția de președinte al Curții de Conturi.

Iată de ce, onorat Plen, vă solicit introducerea pe... acceptul de a introduce pe ordinea de zi proiectul de Hotărîre a Parlamentului nr.345 din 29 iulie 2016.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc frumos.

S-a introdus pe ordinea de zi și acest subiect.

Și la fel, la demersul făcut de actualul președinte deja al Curții de Conturi, se propune introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr.343 din 29 iulie 2016, un proiect de Hotărîre privind numirea în funcția de membri ai Curții de Conturi.

Cine este pentru introducerea pe ordinea de zi a proiectului respectiv, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Majoritatea a susținut introducerea acestui proiect pe ordinea de zi.

Și, doamnă Apolschii, vă invit atunci să prezentați acest proiect de Hotărîre, proiectul nr.343 din 29.07.2016 ce ține de numirea în funcția de membru al Curții de Conturi.

Poftiți.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Hotărîre a Parlamentului nr.343 din 29 iulie 2016 privind numirea în funcția de membru al Curții de Conturi și comunică următoarele.

Prin prezentul proiect de hotărîre se propune numirea în funcția de membru al Curții de Conturi a următoarelor persoane: Rotaru Petru, Andrușca Tamara, Popescu Ala, Covali Marina și Cunețchi Tatiana. În conformitate cu articolul 18 alineatul (2) din Legea Curții de Conturi, membrii Curții de Conturi se numesc de Parlament pe un termen de 5 ani, la propunerea președintelui Curții de Conturi.

În acest sens, președintele Curții de Conturi a prezentat Comisiei juridice, numiri și imunități persoanele propuse spre a fi numite în calitate de membru al Curții de Conturi. Aceasta a examinat candidaturile la funcția de membru al Curții de Conturi și a constatat că aceștia corespund condițiilor stabilite de lege.

În rezultatul examinării, membrii comisiei, cu majoritatea voturilor, au decis să propună Parlamentului spre examinare și adoptare proiectul de Hotărîre cu nr.343 din 29 iulie 2016.

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Domnul Andrian Candu:

Domnule președinte Voronin,
Vă rugăm frumos.
Poftiți.

Domnul Vladimir Voronin:

Dacă este posibil și cunoașteți, numiți care fracțiune și pe cine a înaintat în calitate de acești membri.

Doamna Raisa Apolschii:

Noi... Comisia juridică, numiri și imunități a examinat lista prezentată de președintele Curții, fără a nominaliza.

Cred că întrebarea e mai indicat să fie adresată domnului președinte, dacă nu vă supărați și o pot readresa.

Domnul Vladimir Voronin:

Nu am nimic împotrivă, cineva trebuie să răspundă.
Poftim.
Domnule Președinte al Parlamentului,
Cine răspunde la întrebare?

Domnul Andrian Candu:

Domnule Untila,
Vă rog frumos.

Domnul Veaceslav Untila:

Da, vă mulțumesc, domnule Președinte, pentru întrebare.
În primul rând, s-a luat în calcul profesionalismul acestor persoane care au fost prezentate, mai apoi principiile politice.
Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.
Domnule Voronin,
Vă rog frumos.
Poftiți.

Domnul Vladimir Voronin:

Profesionalismul noi îl vom vedea pe urmă, va urma, acum la concret, de unde-s ei, cine-s acești oameni? De unde au apărut ei în cinci minute? Iată asta-i întrebarea.

Domnul Andrian Candu:

Numai puțin. Dați-mi voie să-i nominalizez și să se ridice ca să și îi vedeți.

Se propun următoarele persoane: doamna Andrușca Tamara, poftiți. Doamna Popescu Ala. O cunoașteți. Domnul Rotaru Petru, poftiți. Și doamna Covali Marina, poftiți. Și o persoană doamna Cunețchi Tatiana, care este cunoscută în multe cercuri, inclusiv politice, lipsește, cu regret.

Dacă sînt întrebări în adresa candidaților? Dacă nu și nu mai sînt alte întrebări, vă propun să trecem la procedura de vot.

Da, vă rog frumos, doamnă Șupac, poftiți.

Doamna Inna Șupac:

Dar, totuși, ne pare rău să constatăm că așa și nu puteți să ne clarificați de către cine, de către care partide politice, de către care fracțiuni parlamentare au fost propuse aceste persoane și cine, pînă la urmă, va duce responsabilitatea pentru activitatea de mai departe a Curții de Conturi?

Și o întrebare, dar ce se întîmplă cu al șaptelea membru? Că sînt propuși șase membri și un loc rămîne vacant?

Domnul Andrian Candu:

Rămîne vacant un loc și revenim la el la începutul următoarei sesiuni.

Doamna Inna Șupac:

Și cine va decide? Care va fi procedura?

Domnul Andrian Candu:

Legea prevede, stimată doamnă, vine președintele Curții de Conturi, se consultă cu fracțiunile și, bineînțeles, o să propună.

Domnule președinte al Curții de Conturi, domnule Untila,
Poftiți.

Domnul Veaceslav Untila:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Noi am făcut exact în conformitate cu legea, am consultat toate fracțiunile politice. Fracțiunile politice au înaintat aceste candidaturi. În calitate mea de președinte al Curții de Conturi, am venit acum în fața dumneavoastră cu propunerile care au parvenit, legea a fost respectată, își asumă majoritatea cred că. Dar să nu uitați că Curtea de Conturi este depolitizată și din acel moment cînd noi am depus jurămîntul, noi sîntem echidistanți și nu mai reprezentăm formațiuni politice. Și n-aș vrea ca acum chiar din prima zi să etichetăm care persoană și de unde-i. Este important ca Curtea de Conturi să-și facă bine-bine funcțiile și lucrul său.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

A doua întrebare, poftim, doamnă Șupac.

Poftiți.

Doamna Inna Șupac:

În primul rînd, precizare.

Domnule Untila,

Vă rog frumos, totuși, să fim corecți, dumneavoastră numai ce ați spus că toate fracțiunile parlamentare au înaintat candidaturile la Curtea de Conturi. Totuși dorim să facem o precizare, Frațiunea parlamentară a Partidului Comuniștilor se pare că este unica fracțiune parlamentară care, totuși, nu a înaintat candidatura la Curtea de Conturi, avînd în vedere că noi conștientizăm faptul de către cine va fi controlată.

Și avînd în vedere că dumneavoastră ați precizat că mai multe fracțiuni parlamentare au înaintat candidaturi, totuși, înainte ca dumneavoastră să depuneți jurămîntul, să ne spuneți foarte clar, care fracțiune ce candidatură a înaintat? Și, totuși, cine și care fracțiune, pentru care fracțiune a rămas acest loc vacant? Fiindcă să înțelegem că va rămîne ...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Doamna Inna Șupac:

... să faceți un tîrg.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Domnule Deliu,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Atît de urît arată acest formalism, se pare că se respectă prevederile legale, dar nouă ni se creează impresia că încă de ieri a fost pregătită lista pentru a fi semnată cînd vor depune jurămîntul, așa mi se creează impresia. Așa că, stimați colegi, cred că cetățenii ne privesc și vor face concluziile de rigoare. Pe la miez de noapte așa și procedați și în continuare.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Domnule Untila,

Poftiți.

Domnul Veaceslav Untila:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Președinte,

Tot ce am făcut noi astăzi am muncit foarte mult, a fost foarte greu, sîntem la finele acestei ședințe, eu cred că legea a fost respectată, dar fiecăruia îi aparține poziția sau părerea care o are.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Aici se încheie dezbaterile la proiectul nr.343 din 29 iulie 2016.

Rog toți deputații să ia locul.

Vă mulțumesc foarte mult.

Vă mulțumim, doamnă Apolschii.

Rog foarte mult deputații să ia locul, pentru a trece la procedura de vot.

Cine este pentru adoptarea proiectului de Hotărîre nr.343 din 29.07. 2016 privind numirea în funcția de membru al Curții de Conturi, cele cinci persoane nominalizate, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Iar numărătorii să ne dea rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 21.

Sectorul nr.2 – 32.

– 17.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr.1,

Încă o dată, vă rugăm frumos, pentru precizare.

N u m ă r ă t o r i i:

– 21.

Domnul Andrian Candu:

Cu 70 de voturi, proiectul de Hotărîre nr.343 din 29 iulie 2016 a fost votat, aprobată și componența nominală a Curții de Conturi, cu excepția unei poziții, a fost completată.

În continuare, potrivit procedurii, o să invităm persoanele să depună jurămîntul.

Secretariatul Parlamentului,

Dacă este gata?

Tamara Andrușca,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Doamna Tamara Andrușca – membru al Curții de Conturi:

Onorat Plen,

Bună ziua.

Vă mulțumesc pentru încrederea oferită.

Jur să slujesc Republica Moldova cu credință, să respect Constituția și legile Republicii Moldova, să protejiez proprietatea publică, democrația și bunăstarea poporului.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Andrușca,

Noi vă felicităm, vă dorim succese, realizări frumoase și spor în activitatea pe care o s-o desfășurați. (*Aplauze.*)

Următoarea persoană chemată la tribuna principală este doamna Marina Covali.

Vă rugăm frumos.

Doamna Marina Covali – membru al Curții de Conturi:

Onorat Plen,

Mulțumesc frumos de încredere.

Jur să slujesc Republica Moldova cu credință, să respect Constituția și legile Republicii Moldova, să protejiez proprietatea publică, democrația și bunăstarea poporului.

29 iulie 2016, Marina Covali.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Felicitări, succese în activitate, realizări frumoase.

În continuare, o invit pe doamna Ala Popescu.

Poftiți.

Sănătate, domnule Ghimpu.

Eu știu multe, văd multe și aud multe.

Doamna Ala Popescu – membru al Curții de Conturi:

Jur să slujesc Republica Moldova cu credință, să respect Constituția și legile Republicii Moldova, să protejiez proprietatea publică, democrația și bunăstarea poporului.

29 iulie 2016, Ala Popescu.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Doamnă Popescu,

Felicitări, să aveți spor, frumoasă activitate în calitate de membru. Și cu siguranță noi vă vom duce dorul pentru munca pe care ați desfășurat-o și în calitate de Secretar general al Parlamentului. Și primiți felicitările noastre și mulțumirile noastre.

Vă mulțumim frumos. (*Aplauze.*)

Doamna Ala Popescu:

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Eu vă mulțumesc mult pentru susținerea pe care am primit-o astăzi și pentru suportul pe parcursul activității în Secretariatul Parlamentului.

Mult succes și dumneavoastră.

Domnul Andrian Candu:

Și noi vă mulțumim. (*Aplauze.*)

În continuare, se invită la tribuna principală domnul Petru Rotaru.

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Petru Rotaru – membru al Curții de Conturi:

Onorat Plen,

Mulțumesc pentru încredere.

Jur să slujesc Republica Moldova cu credință, să respect Constituția și legile Republicii Moldova, să protejiez proprietatea publică, democrația și bunăstarea poporului.

29 iulie 2016, Petru Rotaru.

Domnul Andrian Candu:

Vă felicităm, domnule Rotaru.

Succese, realizări frumoase și spor în activitatea pe care o s-o desfășurați.

(*Aplauze.*)

Dragi colegi,

Aici se încheie subiectul legat de numirea componentei Curții de Conturi. Rămîne... numai puțin, rămîne doamna Tatiana Cunețchi să se prezinte la următoarea ședință a plenului să depună jurământul.

Și rămîne plenul Parlamentului, la propunerea Președintelui Curții de Conturi, să revină la completarea componentei cu încă o candidatură.

Vă rugăm frumos, domnule Untila, poftiți.

Domnul Veaceslav Untila:

Încă o dată aduc mulțumiri plenului Parlamentului. Și vreau să vă spun că este un exemplu foarte bun de urmat atunci când în Curtea de Conturi sînt 4 femei și 2 bărbați.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult că ați respectat întocmai Legea cu privire la egalitatea de șanse. (*Rumoare în sală.*) Chiar a depășit-o.

Domnule președinte Voronin,

Vă rog frumos, poftiți, de procedură.

Domnul Vladimir Voronin:

Nu, replică.

Domnul Andrian Candu:

Replică cui?

Domnul Vladimir Voronin:

...Dacă-mi permiteți, o să...

Domnul Andrian Candu:

Poftiți.

Domnul Vladimir Voronin:

Replica constă într-aceea că să-l felicităm pe domnul Ghimpu cu operațiunea de succes pe care el azi a învîrtit-o, a sucit-o aici, în Parlament. Pentru că domnul Untila a fost unul dintre cei mai reali candidați la funcția de președinte al Partidului Liberal și el acum a scăpat de acest concurent. *(Rîsete în sală.)*

Felicitări, Mișa! Mihail, felicitări!

Domnul Andrian Candu:

Înainte de a vă acorda cuvîntul, am văzut și alți președinți ai Curții de Conturi care au participat și la alegeri. Așa că, nu exclude una pe alta.

Dar, domnule Ghimpu,

Poftim, aveți dreptul la replică 3 minute, poftiți.

Domnul Mihai Ghimpu:

Domnule președinte Voronin,

Poate asta și-i mișcarea, nu ca să-l înlătur, dar start bun îi ofer. Ia, analizați mai bine.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Dragi colegi,

Vă rog frumos să vă luați locul.

În continuare, felicităm membrii Curții de Conturi! Vă puteți retrage.

Domnule Untila,

Vă rugăm frumos. *(Rumoare în sală.)*

Domnule Untila,

Încă noi n-am votat.

Vă rog frumos, dragi colegi, să vă luați locul. Noi încă...

Domnule Pleșca,

Noi urmează să votăm, noi n-am încheiat procedura de vot.

Vă rog eu frumos să vă luați toți locul.

Noi mai avem voturi, vă rog frumos. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Vă rog frumos, dragi colegi, să vă luați locul. *(Rumoare în sală.)*

Domnul Vreamea.

Domnul Andrian Candu:

...Dragi colegi,

Revenim la proiectul Legii cu privire la tineret, vot pentru lectura a doua.

Rog numărătorii să fie gata pentru a număra rezultatele votului.

Se pune la vot proiectul de Lege nr.281 din 22 iunie 2016 cu privire la tineret.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Iar numărătorii să ne dea rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 3.

Sectorul nr.2 – 32.

– 18 voturi.

Domnul Andrian Candu:

Cu 53 de voturi, proiectul de Lege cu privire la tineret a fost votat în lectura a doua și ultima. Astfel, proiectul nr.281 din 22 iunie 2016 a fost adoptat.

Vă mulțumesc foarte mult.

Am încheiat și această epopee.

Vă mulțumesc mult.

Dragi colegi,

Vă rog frumos să nu vă retrageți că mai avem încă de votat.

Astfel, cum am menționat, Biroul permanent a propus și plenul a acceptat introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr.345 din 29 iulie 2016 ce ține de schimbări în componența unor comisii permanente, și anume:

La anexa nr.1, poziția „Boțan Roman, Frațiunea parlamentară a Partidului Liberal din Republica Moldova” se substituie cu poziția „Casian Ion, Frațiunea parlamentară a Partidului Liberal din Republica Moldova”. Se referă, dacă înțeleg bine, la Comisia juridică, numiri și imunități.

Iar la anexa nr.3, la poziția ce se referă la Comisia securitate națională, apărare și ordine publică poziția „Untila Veaceslav, Frațiunea parlamentară a Partidului Liberal din Republica Moldova” se substituie cu poziția „Boțan Roman, Frațiunea parlamentară a Partidului Liberal din Republica Moldova”.

Și la anexa nr.5, poziția „Casian Ion, Frațiunea parlamentară a Partidului Liberal din Republica Moldova” se exclude.

Aceasta este propunerea Biroului permanent.

Onorat Plen,

Dacă nu sînt alte obiecții, rog plenul Parlamentului să se pronunțe prin a adopta ... acest proiect de hotărîre.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea au susținut adoptarea acestui proiect de hotărîre.

Vă mulțumesc foarte mult.

Dragi colegi,

Mai avem un proiect de hotărîre care a fost examinat ce ține de cererea de demisie a domnului deputat în Parlament Veaceslav Untila care a fost ales din

partea Partidului Liberal și declararea ca vacanță a mandatului de deputat în Parlament care aparține Partidului Liberal. Proiectul de Hotărîre nr.344 din 29 iulie 2016 care a fost prezentat acum recent de doamna Apolschii.

Dacă nu sînt obiecții la acest subiect, onorat Plen, vă solicit adoptarea proiectului de Hotărîre nr.344 din 29 iulie 2016.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Majoritatea au susținut adoptarea proiectului de Hotărîre privind demisia unui deputat.

Dragi colegi,

Se propune introducerea pe ordinea de zi încă a unui subiect, fiind vorba despre o declarație politică a Parlamentului Republicii Moldova cu privire la Parteneriatul național în domeniul integrării europene, proiectul de Hotărîre nr.346 din 29 iulie 2016 privind aprobarea acestei declarații.

A fost subsemnată de 7 deputați, este o declarație politică, proiectul nr.346 din 29 iulie 2016.

Am rugat Secretariatul Parlamentului să o repartizeze.

Vă rog frumos, doamnă Șupac, poftiți.

Doamna Inna Șupac:

Stimați colegi,

Totuși, pe parcursul zilei de astăzi noi am avut deja cîteva ședințe ale Biroului permanent, noi nu am văzut acest proiect, nici nu a fost dezbătut și, la moment, noi nu dispunem de textul și conținutul acestui proiect. Așa că, ne pare rău că, așa, în grabă, dumneavoastră astăzi ne-ați spus că haideți să ne conformăm Regulamentului.

Domnul Andrian Candu:

Nu vă faceți griji, ne conformăm Regulamentului.

Acum Secretariatul Parlamentului o să repartizeze această declarație.

Pînă, însă, a trece la această declarație, pentru încheierea sesiunii, se presupune că Președintele Parlamentului ar trebui să treacă în revistă rezultatele sesiunii, cel puțin.

Pînă la votul proiectului de hotărîre sau a hotărîrii ce ține de încheierea sesiunii.

Dacă permiteți, vă iau cîteva minute ca să trec în revistă cele realizate pe parcursul sesiunii.

Între timp, Secretariatul Parlamentului va repartiza hotărîrea.

Nici nu mai știu, domnule Ghimpu, care-i mai importantă.

De aceea, ca să nu pierdem timpul, dacă permiteți, cîteva minute la tribuna principală.

Dragi colegi,

Vom încheia astăzi, după o zi destul de încărcată de dezbateri, sesiunea de primăvară a anului 2016, o sesiune aglomerată, dar cu rezultate importante pentru țara noastră.

La începutul sesiunii curente ne-am asumat o serie de priorități care au vizat în principal stabilizarea politică și economică a țării, accelerarea reformelor de modernizare și recuperare a încrederii cetățenilor, precum și a parteneriatului de dezvoltare.

S-a lucrat mult, organizat, la toate nivelele și în echipă, cel mai elocvent exemplu fiind colaborarea interinstituțională foarte bună între Parlament și Guvern care a făcut posibilă adoptarea unui volum considerabil de legislație conținut în foaia de parcurs privind reformele prioritare și nu doar.

În perioada de referință Parlamentul s-a convocat în 36 de ședințe plene, în cadrul cărora au fost examinate și adoptate 201 de acte legislative, printre care 152 de legi și 49 de hotărâri, la care se mai adaugă și cele care le-am aprobat astăzi. În luna martie curent, împreună cu Guvernul, ne-am asumat în fața Uniunii Europene o foaie de parcurs cu reforme prioritare care expiră la 31 iulie, documentul conține 82 de măsuri care s-au materializat în termenele stabilite în pachetele legislative solide.

Am definitivat și adoptat cadrul legislativ restant cu privire la reforma serviciului procuraturii, combaterea corupției, pachetul de legi pe integritate care va permite un control mai riguros al averilor persoanelor cu funcții publice.

Am votat legi importante care vor consolida transparența finanțării partidelor și responsabilitatea candidaților.

Pe dimensiunea economică am votat, deși numai în prima lectură, pachetul financiar-bancar la care vom reveni în toamnă, menit să asigure independența și să sporească competențele de supraveghere ale Băncii Naționale și Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

De asemenea, am votat în Parlament cadrul normativ necesar pentru sporirea transparenței și condițiilor investiționale în sectorul energetic național.

Le mulțumesc funcționarilor din Secretariatul Parlamentului, pentru că au făcut tot posibilul să țină pasul cu ritmul alert în care au lucrat deputații în această sesiune.

De asemenea, s-a lucrat mult la nivelul unor grupuri de lucru sectoriale, o practică care s-a dovedit a fi eficientă și care merită și trebuie să fie multiplicată în continuare. Un exemplu în acest sens a fost exercițiul public și transparent de alegere a Guvernatorului Băncii Naționale, care a fost o premieră pentru țara noastră, apreciată inclusiv de partenerii externi.

De asemenea, am creat Consiliul parlamentar pentru integrare europeană în vederea asigurării unui mecanism de comunicare, coordonare, consolare... consultare și cooperare a procesului pentru integrare europeană a Republicii Moldova.

De asemenea, prin instituirea acestui consiliu ne-am propus să consolidăm funcția de control parlamentar asupra implementării Acordului de Asociere.

În baza Hotărârii Parlamentului nr.206 din 20 noiembrie 2015 și în scopul consolidării mecanismului de cooperare între Parlamentul Republicii Moldova și Adunarea Populară a Găgăuziei, am creat grupul de lucru permanent pentru asigurarea în cadrul normelor constituționale a funcționalității Unității Teritoriale

Autonome Găgăuzia și a prevederilor legislative în raport cu statutul special al Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia.

Parlamentarii de la Chișinău, împreună cu membrii Adunării Populare, au vizitat mai multe autonomii europene și anume Tirolul de Sud din Italia, Țara Galilor din Marea Britanie, insulele Aland din Finlanda. Aceste modele sînt create la sfîrșitul secolului XIX – începutul secolului XX, cu peste 100 de ani de funcționalitate și care se află într-o dinamică continuă de dezvoltare.

Ce am învățat noi este că modelul nostru național este unul modern și avansat, dar sînt necesare anumite ajustări pentru a exclude anumite ambiguități. Sîntem pe calea cea bună, avem un obiectiv comun cu cei de la Comrat să dezvoltăm țara noastră comună și unitară cu etnicii găgăuzi, cetățeni ai Republicii Moldova.

Un alt domeniu unde Parlamentul a decis să se implice plenar ține de regiunea transnistreană. Astfel, am creat platforma parlamentară de consultare, control și suport politic în contextul realizării politicii de reintegrare a Republicii Moldova. Scopul este participarea activă la elaborarea politicii generale de realizare a reintegrării Republicii Moldova și în contextul creării unui mecanism de consultare, control și suport politic pentru Guvern negociatorul și, respectiv, alte instituții implicate în acest proces.

Eforturile colective depuse de comunitatea internațională în formatul „5 + 2” în vederea realizării de către Republica Moldova a reintegrării sale teritoriale, a unității civice și asigurării accesului întregii populații a țării la instituțiile democratice sînt utile și sîntem recunoscători, însă este timpul ca și clasa politică de la Chișinău să vină cu o viziune clară, să devină pro activă și să genereze planuri strategice pentru reintegrarea țării.

De asemenea, în această sesiune am acordat o atenție aparte relansării mecanismului de cooperare cu societatea civilă, iar în ședința Biroului permanent de astăzi a fost adoptată o hotărîre ce prevede acțiuni concrete din partea Legislativului în acest sens.

Această hotărîre reprezintă încă o dovadă a deschiderii Legislativului pentru colaborarea cu sectorul asociativ.

Țin să remarc de asemenea adoptarea Legii „doi la sută” menită să contribuie la dezvoltarea sustenabilă a organizațiilor nonguvernamentale din Republica Moldova.

Mulțumesc colegilor noștri din societatea civilă și-i îndemn să se implice activ în continuare în activitatea Parlamentului și să ne ajute cu expertiză sectorială atît de necesară comisiilor permanente.

De asemenea, vreau să le mulțumesc reprezentanților mass-media, pentru că ne ajută să aducem mai aproape activitatea noastră de cetățeni prin munca lor la Parlament.

Sperăm că asigurarea accesului cameramanilor în sala de ședințe plenare a contribuit măcar cît de puțin la facilitarea activității jurnaliștilor în Parlament. Așteptăm cît mai multe materiale de presă despre procesul legislativ și legile adoptate în plenul Parlamentului.

În altă ordine de idei, în ceea ce privește diplomația parlamentară, în perioada de referință atît conducerea Parlamentului și comisiile permanente, cît și colegii noștri deputați au participat activ la reprezentarea Legislativului pe plan extern.

În calitate de Președinte al Parlamentului, am mai efectuat vizite externe la București, Riga, Praga, Varșovia, Bruxelles, capitale prietene Moldovei, unde am primit aceleași mesaje de încurajare.

„Implementați reformele prin care am trecut și noi sîntem alături, și nu vă lăsați singuri. Cetățenii Moldovei merită o viață mai bună, la fel ca în Uniunea Europeană.” Este mesajul general venit din partea partenerilor noștri.

Am început să conștientizăm și să acceptăm faptul că fără un corp de funcționari integri și profesioniști performanța este foarte greu, dacă nu chiar imposibil de atins. Sînt sigur că nici cetățenii, nici societatea civilă, nici investitorii și nici partenerii noștri externi de dezvoltare nu sînt mulțumiți de felul în care funcționează la modul general instituțiile din țara noastră.

Să nu fiu înțeles greșit, nu este o acuzație la adresa cuiva, ci o constatare a stării de fapt. Parlamentul este oglinda țării și trebuie să fie un exemplu, de aceea, vă anunț că în toamna acestui an va fi demarată reforma Parlamentului. Scopul acestei reforme este unul singur, dar esențial, să facă instituția parlamentară mai eficientă și transparentă față de societate.

Vreau să închei prin a mă referi succint la acțiunile din toamna acestui an.

În context, vreau să vă anunț că în data de 9 septembrie, Parlamentul va organiza un eveniment de celebrare a aniversării de 25 de ani de independență, la care vă invit să participați. În luna octombrie vom avea alegeri prezidențiale. Vă îndemn să dăm dovadă de maturitate politică, de decență și dezbateri publice motivaționale și progresiste.

Moldova sîntem fiecare dintre noi. Prioritatea noastră în sesiunea de toamnă va fi continuarea implementării agendei de asociere în același ritm ca și în sesiunea curentă. Și, de asemenea, ne vom axa pe controlul implementării acelor legi bune adoptate, astfel încît fiecare dintre cetățenii noștri să simtă impactul pozitiv asupra calității vieții. Fără îndoială, implementarea Acordului de Asociere și accelerarea reformelor vor reprezenta elemente-cheie ale activității parlamentare în sesiunea de toamnă a Parlamentului.

Nu în ultimul rînd, vreau să le mulțumesc colegilor din majoritatea parlamentară, pentru că au lucrat foarte productiv pe durata acestei sesiuni, dar și colegilor deputați din opoziție care au votat împreună cu majoritatea parlamentară pachete de legi din foaia de parcurs și să vă îndemn să continuăm de aceeași manieră și în sesiunea de toamnă.

Eu vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Dragi colegi,

Înțeleg...

Vă mulțumesc, în primul rînd, pentru că mi-ați oferit posibilitatea să trec în revistă rezultatele activității din această sesiune.

Și în continuare, așa precum menționam, luînd în considerare că a fost repartizată această declarație, vă propun să introducem pe ordinea de zi proiectul

Declarației Parlamentului Republicii Moldova cu privire la Parteneriatul național în domeniul integrării europene, nr.346 din 29 iulie 2016, să fie introdus pe ordinea de zi.

Domnule președinte Voronin,
Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Vladimir Voronin:

La noi cam tot anonim se face. Curtea de Conturi anonim, cine-s oamenii aceștia, declarația aceasta anonim, textele anonim. Și referitor la acest text. Articolul 3 sau punctul 3 ne obligă pe toți să susținem necondiționat acest Acord de Asociere. Partidul nostru și fracțiunea și-au expus de nenumărate ori opinia referitor la acest Acord de Asociere și noi nici într-un caz nu putem să susținem necondiționat.

Domnul Andrian Candu:

Domnule președinte,

Cer scuze, dar noi încă n-am introdus pe ordinea de zi acest subiect. De aceea, propunerea era inițial să fie introdus pe ordinea de zi și dacă plenul Parlamentului va accepta, atunci vom deschide dezbateri pe acest proiect.

Iată de ce, onorat Plen, vă propun inițial să introducem pe ordinea de zi proiectul nr.346 din 29 iulie 2016.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Și vă propun să dezbaterem acest proiect de hotărâre. Înainte de a fi prezentat, dacă aveți ceva de procedură sau inițial să prezentăm proiectul, domnule Voronin?

Poftiți.

Domnul Vladimir Voronin:

D-apoi el e la noi pe masă.

Domnul Andrian Candu:

Urmează, totuși, să fie prezentat în plenul Parlamentului.

Domnul Vladimir Voronin:

Dar asta ce-i?

Domnul Andrian Candu:

Asta unul dintre autori.

Rog frumos unul dintre autori. Și îl invit la tribuna principală pe domnul Leancă să prezinte declarația.

Poftiți.

Proiectul de hotărâre.

Domnul Iurie Leancă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Textul îl aveți în fața dumneavoastră, astfel încât nu voi da citire acestui proiect de declarație. Ideea este despre faptul că modelul proiectului european este nu doar alegerea geopolitică, ci este un model unic și viabil pentru modernizarea instituțiilor statului, pentru crearea unui stat viabil, funcțional și cu cetățeni cu confortul necesar. Acest proiect de declarație se referă și la necesitatea relansării, resetării relației cu Uniunea Europeană care va aduce doar beneficii pentru cetățeni și pentru societate atât pe plan politic, cât și pe plan financiar.

În afară de preambul, Parlamentul deci reconfirmă faptul că integrarea europeană este un proiect de prioritate națională, subliniază necesitatea consolidării rolului Parlamentului în exercitarea controlului parlamentar complex cu privire la punerea în aplicare a legilor, precum și a reformelor sistemice de care are nevoie Republica Moldova pentru avansare pe calea integrării europene, invită societatea civilă, liderii de opinie, partidele politice parlamentare și extraparlamentare să sprijine implementarea angajamentelor asumate în cadrul Acordului de Asociere.

Bineînțeles că având în vedere că integrarea europeană înseamnă, în primul rând, reformele la noi acasă, se referă și la necesitatea consolidării independenței justiției și instituțiilor de drept, în contextul prevenirii și combaterii corupției sistemice, astfel încât Parlamentul solicită tuturor instituțiilor de drept din Republica Moldova să asigure transparența deplină în activitatea sa în raport cu opinia publică, să asigure respectarea principiilor de integritate, să se autosesizeze și să reacționeze la investigațiile independente realizate de jurnaliștii de investigații și experții independenți, să nu admită și să denunțe orice imixtiune în activitatea lor din partea actorilor politici ... din Republica Moldova și să grăbească investigarea fraudelor din sectorul financiar-bancar, a schemelor de spălare de bani și de fraudarea fondurilor publice.

Se angajează, totodată, Parlamentul să promoveze un sistem transparent de numire a conducătorilor instituțiilor de drept și regulatorii în baza unor concursuri publice.

Și în încheiere face apel către instituțiile și statele-membre ale Uniunii Europene să lanseze cât mai urgent o misiune internațională de experți de tip ... care să susțină consolidarea statului de drept în Republica Moldova și activitatea independentă față de clasa politică din Republica Moldova, a justiției și a instituțiilor de drept responsabile de lupta cu corupția la nivel înalt.

Mulțumim.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Și în continuare, dacă sînt întrebări?

Vă rog frumos, prima intervenție, domnule Diacov, poftiți.

Domnul Dumitru Diacov:

Domnule Președinte,

Eu nu vreau să deschid dezbateri, eu aș propune ... fiindcă asupra proiectului s-a lucrat pe parcursul multor zile, este un proiect echilibrat, eu propun

să nu deschidem dezbateri, să terminăm cu demnitate ședința, să punem la vot. Acei care votează susțin necondiționat, restul care nu votează condiționat cred că o să susțină procesul acesta.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Respectiv dumneavoastră propuneți ...

Domnul Dumitru Diacov:

108. 108, sigur că.

Domnul Andrian Candu:

Asta așteptam.

Vă mulțumesc foarte mult.

Și cu această notă optimistă, pozitivă, dragi colegi ... Numai puțin.

Dragi colegi, (*Rumoare în sală.*)

Cine este pentru aplicarea articolului 108, potrivit Regulamentului, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Se încheie dezbaterile la acest proiect.

Vă mulțumim foarte mult, domnule Leancă.

Poftiți.

Dragi colegi,

Potrivit articolului 121 din Regulamentul Parlamentului, actele exclusiv politice ale Parlamentului se aprobă cu votul majorității deputaților prezenți.

Cine este pentru adoptarea proiectului de Hotărîre nr.346 din 29 iulie 2016, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Majoritatea a susținut adoptarea Hotărîrii Parlamentului pentru aprobarea Declarației Parlamentului Republicii Moldova cu privire la Parteneriatul național în domeniul integrării europene.

Vă mulțumesc foarte mult.

Dragi colegi,

Un ultim subiect pe ordinea de zi, proiectul de Hotărîre cu privire la încheierea primei sesiuni ordinare a anului 2016. Proiectul nr.324.

De procedură?

Vă rog frumos, domnule Ghimpu, de procedură, poftiți.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc.

Eu, totuși, vă rog să-i oferiți cuvîntul domnului Voronin. A venit la ședința Parlamentului azi ca ultima zi la școală, de dimineață este prezent aici și nici un respect. Eu vă rog frumos.

Vladimir Nicolaevici,

Aveți cuvîntul. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Domnule președinte Voronin,
Dacă zice domnul Ghimpu, aveți cuvântul.
Poftim.

Domnul Vladimir Voronin:

Da, eu vă mulțumesc.
Și matala Mihail Fiodorovici.

Uitați-vă care-i paradoxul situației. Referitor la ultima intervenție. Leancă, în calitate de Prim-ministru, ne-a făcut nouă această mare „podleancă” semnând în Bruxelles acest Acord de Asociere care n-a fost consultat cu nimeni. (*Rumoare în sală.*) Cu nimeni în țară n-a fost consultat.

Noi l-am invitat pe domnul Luc Devigne, care a fost coordonatorul elaborării din partea Bruxelles-lui a acestui Acord de Asociere, și el a căzut cu noi de acord cu 48 de intervenții, 48 de neajunsuri în acest acord. Și voi acum primiți declarații. Nu, nu, o clipă. Numai o clipă, eu finalizez. Și scrieți că ... Articolul 3. Ce au scris ei? Necondiționat. Ai, ce faceți voi? Eu înțeleg că turmă, eu înțeleg că coaliție, eu înțeleg că unul peste altul. Diacov închide gura. (*Rumoare în sală.*) Dar chiar și așa nu se face. Aveți „soveste”, ai, față de norod.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.
Domnule Leancă,
Aveți dreptul la replică.
Poftiți. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Iurie Leancă:

Domnule Președinte,
Astfel de declarații e foarte greu să le comentezi, fiindcă așa și n-am înțeles care este problema cu Acordul de Asociere. A fost consultat cu societatea, cu toate părțile, cu oamenii de afaceri. Și mai ales, domnule Voronin, dacă nu știți, efectele benefice ale Acordului de Asociere se văd. Nu suficient, dar le vom valorifica. Îmi pare rău că nu știți asta.

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,
Eu vă propun să votăm încheierea dezbaterilor.
Vă mulțumesc foarte mult.
Dragi colegi,
Se pune în dezbatere și la vot proiectul de Hotărîre nr.324 din 15 iulie 2016 cu privire la încheierea primei sesiuni ordinare a anului 2016.
Proiectul de hotărîre sună în felul următor:
„Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.
Prima sesiune ordinară a anului 2016 se încheie la 29 iulie 2016.
Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării”.

Cine este pentru adoptarea proiectului de Hotărîre nr.324 din 15 iulie 2016, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Proiectul de hotărîre a fost adoptat. *(Rumoare în sală.)*

Și în continuare, dragi colegi, vă rog frumos, în mod tradițional și în mod solemn, încheiem ședința plenului și a sesiunii cu intonarea Imnului de Stat și onorarea Drapelului de Stat.

Vă rog frumos.

(Se intonează Imnul de Stat al Republicii Moldova. Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.)

Vă mulțumesc foarte mult, dragi colegi.

Aici se încheie sesiunea de primăvară a anului 2016, ne revedem în sesiunea de toamnă care va începe la 1 septembrie 2016.

Vă mulțumesc foarte mult.

Succese, realizări frumoase și ne revedem foarte curînd.

Vă mulțumesc mult.

Declar ședința de astăzi, 29 iulie, închisă.

Ședința s-a încheiat la ora 20.07.

Stenograma a fost pregătită spre publicare în Secția pentru lucrările plenului Parlamentului din cadrul Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului.